

Український незалежний центр політичних досліджень
Мережа розвитку європейського права

**Як здійснювати
благодійну діяльність
в Україні згідно з новим
Податковим кодексом**

Київ-2011

ББК 67.9(4УКР)302
В48

Вінніков О. Ю.
В48 **Як здійснювати благодійну діяльність в Україні згідно з новим Податковим кодексом** / О. Ю. Вінніков, М. В. Лациба; Укр. незалеж. центр політ. дослідж., Мережа розвитку європ. права. – К.: Агентство «Україна», 2011. – 124 с. – Авт. зазнач. на звороті тит. арк.

ISBN 978–966–2157–60–4

У книзі розміщено рекомендації щодо застосування нового податкового режиму для різних видів благодійної діяльності, встановленого Податковим кодексом України. Наведені поради допоможуть з мінімальними фінансовими втратами надати благодійну допомогу, залучити благодійні пожертви або сформувати благодійний цільовий капітал. Зазначено необхідні зміни у сфері оподаткування благодійної діяльності для її стабільного розвитку в Україні.

Видання буде корисним для благодійних фондів, громадян та бізнес-компаній, які планують здійснювати системну й ефективну благодійну діяльність.

ББК 67.9(4УКР)302
+67.302

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Публікацію підготовлено в рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та виконується Pact, Inc. Проведення цього дослідження стало можливим завдяки ширій підтримці американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст матеріалів є винятковою відповідальністю УНЦПД та не обов'язково відображає точку зору USAID, Pact, Inc. або уряду США. Жодну частину цих матеріалів не можна відтворювати, використовувати у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, ксерокопіювання чи іншим способом, без відповідного посилання на оригінальне джерело.

Книга видається українською мовою в друкованому й електронному варіантах. Електронну версію видання представлено на сайті УНЦПД за адресою: <http://www.ucipr.kiev.ua>. У друкованому вигляді книга розповсюджується безкоштовно. УНЦПД дозволяє поширювати тексти з посиланням на джерело.

ISBN 978–966–2157–60–4

© О. Ю. Вінніков, М. В. Лациба.

© УНЦПД, 2011

ЗМІСТ

Передмова	4
Глава 1. Податковий статус суб'єктів благодійної діяльності	6
Глава 2. Види благодійної діяльності	15
Глава 3. Передача майна у власність для благодійної діяльності.....	22
Глава 4. Передача майна для благодійної діяльності на іншому речовому праві	36
Глава 5. Передача доходів від майна для благодійної діяльності	44
Глава 6. Виконання робіт і надання послуг для благодійної діяльності	54
Глава 7. Податкові знижки для благодійників.....	57
Глава 8. Висновки і рекомендації.....	65
Додатки	72
Додаток 1. Договір безоплатного надання послуг з фізичною особою.....	73
Додаток 2. Договір пожертви	76
Додаток 3. Договір безпроцентної позики	84
Додаток 4. Договір безпроцентної цільової позики	86
Додаток 5. Договір строкової ренти	90
Додаток 6. Договір безоплатного надання послуг з юридичною особою.....	94
Додаток 7. Договір про надання цільової безповоротної фінансової допомоги фізичній особі	100
Додаток 8. Договір безкоштовного користування невикористаними приміщеннями	105
Додаток 9. Спадковий договір.....	108
Додаток 10. Порядок проведення благодійних аукціонів	112
Додаток 11. Порівняльна таблиця оподаткування благодійних внесків фізичних осіб у країнах ЄС і деяких країнах-членах Ради Європи, які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 року.....	117
Додаток 12. Порівняльна таблиця оподаткування донорів-юридичних осіб у країнах ЄС і деяких країнах-членах Ради Європи, які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 року.....	120
Додаток 13. Порівняльна таблиця щодо ставок податку на додану вартість у країнах ЄС і деяких країнах-членах Ради Європи, які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 р.	123

Передмова

Благодійна діяльність в Україні має відносно низький рівень розвитку. Наприклад, станом на 2010 рік Україна посідала лише 150 місце у світовому рейтингу благодійності серед 153 держав і, відповідно, останнє місце з 26 держав у регіоні Центральної та Східної Європи¹.

За даними Всесвітньої служби Геллапа, торік 5% українців надавали благодійні пожертви – менше надавали лише мешканці Литви та Грузії. 19% українців допомагали незнайомим людям – менше допомагали лише мешканці Мадагаскару і Камбоджі. Це досить тривожна статистика, оскільки під час соціологічних опитувань принаймні 12% громадян зазначали, що потребують благодійної допомоги, переважно для оплати ліків та медичних послуг.

Очевидно, причини такого незадовільного становища різноманітні та потребують всіляких способів поліпшення.

Традиційну для пострадянських держав високу частку державної соціальної допомоги у бюджеті та ВВП, а також формальне збереження в Україні права на безоплатну медичну допомогу часто тлумачать як обґрунтування суто допоміжної ролі благодійної допомоги.

Негативно впливає на розвиток благодійності інша традиція – «добровільно-примусових» благодійних внесків. Якщо раніше громадян змушували віддавати частину доходу безпосередньо державі (облігаційні позики, внески в державні цільові фонди), то тепер псевдоблагодійні внески стягують окремі бюджетні установи, особливо лікарні та школи, а також благодійні фонди, утворені при органах місцевого самоврядування.

При цьому публічна звітність таких установ мінімальна, а цільове використання внесків, по суті, не гарантовано. Подібна практика викликає недовіру громадськості до благодійної діяльності як такої.

Інституційна структура благодійної діяльності також залишається відносно слабкою. На початку 2011 року в Україні було зареєстровано 11 тисяч благодійних фондів, при чому чимало з них фактично не здійснювали благодійної діяльності. Втім, у Нідерландах, наприклад, діє понад 160 тисяч фондів. Отже, один фонд припадає на 100 мешканців Нідерландів проти 4000 мешканців в Україні.

Нарешті, пряма державна підтримка благодійної діяльності в Україні залишається дуже обмеженою і не містить, наприклад, пільгових умов для благодійних

---

¹ <https://www.cafonline.org/pdf/WorldGivingIndex28092010Print.pdf>

організацій щодо користування комунальними чи державними приміщеннями, як-от законодавчо гарантовано у Румунії².

По суті, єдиною реальною формою державної підтримки благодійності в Україні на сьогодні є податкові стимули для благодійників. Але на практичному рівні державні органи переважно сприймають приватні внески на благодійну діяльність як ознаку недоплати податків або навіть “відмивання грошей”.

Під час розробки Податкового кодексу України, більшість розділів якого набрала чинності 1 січня 2011 року, пропозиції окремих депутатів збільшити податкові стимули для благодійників з 5% до 10% оподаткованого доходу (прибутку) не було підтримано під приводом фінансової кризи та значного дефіциту бюджету.

Ці аргументи доволі штучні, оскільки і до прийняття Податкового кодексу за відносними втратами бюджетних доходів через податкові знижки для благодійників Україна посідала передостаннє місце в Європі, де жодна країна під час кризи не скоротила ці знижки задля підтримки благодійності.

Втім, чимало благодійників не так очікували податкових знижок для себе, як більших гарантій для цільового використання своїх внесків та меншого оподаткування кінцевих набувачів благодійної допомоги.

У цій книзі аналізується застосування норм Податкового кодексу України до оподаткування різних видів благодійної діяльності. Сподіваємося, що наведені поради допоможуть благодійникам ефективніше реалізовувати свої ініціативи, в тому числі завдяки зменшенню правової невизначеності щодо оподаткування тих чи інших форм благодійної допомоги.

Олександр Вінніков,

Мережа розвитку європейського права

Максим Лациба,

Український незалежний центр політичних досліджень

---

² Romanian Ordinance of Associations and Foundations, N 26, January 30, 2000; article 49.

Глава 1

**Податковий статус
суб'єктів благодійної
діяльності**

Кого визнають суб'єктом благодійної діяльності в Податковому кодексі?

Податковий кодекс не визначає безпосередньо перелік суб'єктів благодійної діяльності і посилається на спеціальні закони. Проте, особливості оподаткування благодійної допомоги, що залежать від статусу суб'єктів благодійної діяльності, мають бути прямо вказані у Податковому кодексі (далі – ПК).

Зокрема, благодійну допомогу фізичним особам можуть надавати будь-які фізичні або юридичні особи, які є податковими резидентами України (підпункт 170.7.4 ПК).

Загальною метою діяльності будь-яких неприбуткових організацій вказано саме здійснення благодійної діяльності та меценатства, а також іншої діяльності, прямо передбаченої законами про такі організації (підпункт 14.1.121 ПК).

Які особливості податкового статусу благодійних організацій?

Благодійними організаціями в Україні визнаються недержавні організації, основною метою яких є здійснення благодійної діяльності. Засновниками таких організацій не можуть бути державні органи, органи місцевого самоврядування, державні або комунальні підприємства, а також установи та організації, що фінансуються з бюджету.

Зареєстровані в Україні благодійні організації (код ознаки неприбутковості 0005³) зберігають найбільш сприятливий податковий статус у сфері благодійної допомоги.

Зокрема, ці організації мають найбільший перелік видів доходів, звільнених від податку на прибуток підприємств. Згідно з пунктом 157.3 Податкового кодексу, такі доходи включають станом на 2011 рік:

- 1) кошти або майно, які надходять безоплатно;
- 2) безповоротну фінансову допомогу;
- 3) добровільні пожертви;
- 4) пасивні доходи (проценти, дивіденди, роялті та страхові відшкодування);
- 5) кошти або майно, які надходять від їх основної статутної діяльності;
- 6) дотації або субсидії з державного або місцевих бюджетів, державних цільових фондів, крім дотацій на регулювання цін на платні послуги; технічну чи благодійну, у тому числі гуманітарну допомогу.

Благодійні організації звільнено від податку на земельні ділянки, що перебувають у власності таких організацій та не використовуються для підприємниць-

³ Порядок надання ознаки неприбутковості та ведення Реєстру неприбуткових організацій та установ регулюється Наказом Державної податкової служби № 37 від 24.01.2011 р.

кої діяльності. Від податку на додану вартість також може бути звільнена лише благодійна допомога у негрошовій формі, яку надають зареєстровані благодійні організації.

Як буде розглянуто далі, окремі види благодійної допомоги звільнено від податку на доходи фізичних осіб, якщо набувачам її надають безпосередньо благодійні організації, а не інші суб'єкти благодійної діяльності.

Чи лише благодійні організації мають право здійснювати благодійну діяльність?

Чинний Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97 від 16.09.1997 р. виділяє благодійну діяльність як систематичну діяльність саме благодійних організацій, яка не передбачає одержання прибутків (стаття 1 закону). Інші особи, в т.ч. громадські організації з суспільно корисними цілями, начебто мають право займатися лише наданням благодійної допомоги тим, хто її потребує – така діяльність визначена як «благодійництво».

На підставі подібного тлумачення податкові та деякі інші державні органи посилаються на те, що спеціальний закон про благодійництво забороняє іншим особам здійснювати благодійну діяльність.

Втім, у статті 16 цього закону йдеться саме про «форми здійснення благодійної діяльності суб'єктами благодійництва». Законодавець не обмежив перелік цих суб'єктів лише благодійними організаціями, оскільки жодна організація не може надавати допомогу, наприклад, «безпосередньо особистою працею» чи «передачею результатів особистої творчої діяльності» – суб'єктами такого благодійництва можуть бути тільки фізичні особи.

Очевидно, якщо спеціальні закони або установчі документи неприбуткових організацій не забороняють їм здійснювати благодійну діяльність, то вони мають право здійснювати її на законних підставах.

У яких випадках благодійна діяльність забороняється або обмежується законом?

Насамперед, Податковий кодекс створив заборону надавати благодійну допомогу органам державної влади та місцевого самоврядування, утвореним ними неприбутковим організаціям, або за дорученням органів державної влади та місцевого самоврядування – третім особам, якщо надання благодійної допомоги є попередньою або наступною умовою надання платнику податку будь-якої державної послуги, видачі ліцензії, узгодження чи дозволу, а також прийняття іншого рішення на користь платника податку. Спрощення процедури надання, видання або прийняття рішення, або їх прискорення також підпадають під дію цієї заборони.

Дії посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, пов'язані з висуванням умов надання благодійної допомоги, вважаються вимаганням коштів або майна у розмірі благодійної або спонсорської допомоги (підпункт 170.7.7 ПК).

Податковий кодекс установив важливі обмеження також для неприбуткових організацій. Так, пункт 157.10 ПК забороняє розподіл будь-яких доходів неприбуткових організацій (крім бюджетних установ і небанківських фінансових установ) між засновниками, членами і посадовими особами таких організацій, або для вигоди окремих учасників та посадових осіб, крім оплати праці та відрахувань на соціальні заходи.

Важлива зміна! Використання неприбутковими організаціями коштів, звільнених від податку на прибуток підприємств, на цілі, не передбачені статутами або не за цільовим призначенням, підлягає оподаткуванню за звичайною ставкою і може бути підставою для виключення організацій із Реєстру неприбуткових організацій та установ (підпункт 157.14 ПК).

Крім того, незаконною визнається передача товарів, маркованих як благодійна допомога, за будь-яку компенсацію чи винагороду, тому подібні товари або кошти підлягають конфіскації (підпункт 197.1.15 ПК).

Цивільний кодекс України забороняє юридичним особам, які здійснюють підприємницьку діяльність, передавати речі у безоплатне користування особі, яка є засновником, учасником, керівником або членом органу управління (стаття 829 ЦКУ).

Нарешті, опікуни та піклувальники не мають права відчужувати майно підопічних осіб для цілей благодійної діяльності, але можуть тільки укласти договори дарування або безоплатного користування майном на користь підопічних (статті 68 та 70 ЦКУ).

Чи може роботодавець надавати благодійну допомогу своїм працівникам?

Спеціальних обмежень такої благодійної діяльності Податковий кодекс не встановлює, а отже, роботодавці можуть надавати благодійну допомогу на загальних підставах.

Втім, благодійники-роботодавці мають зважати на ту обставину, що передбачені індивідуальними або колективними трудовими договорами види благодійної допомоги включаються до складу заробітної плати та підлягають оподаткуванню на загальних засадах (п. 164.2.1 ПК). Особливо це стосується систематичної допомоги, яка надається більшості або всім працівникам роботодавця.

Якщо ж така допомога надається одноразово та/або на підставі письмової заяви окремого працівника, то вона може бути визнана нецільовою благодійною допомогою.

Не звільняються від податку на доходи фізичних осіб будь-які суми, одержані від роботодавця як:

- 1) вихідна допомога працівникам при звільненні або виході на пенсію;
- 2) грошова компенсація за невикористані відпустки;
- 3) виплата у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.

Лист ДПС від 26.03.2011 р. № 6005/6/17-0715 щодо нецільової благодійної допомоги визнає такою указану вище разову матеріальну допомогу роботодавця. При цьому роботодавець, як і інші благодійники-юридичні особи, має вказати надані суми благодійної допомоги в декларації 1ДФ за ознакою «169».

Чи можна одержати додаткове благо, що оподатковується, тільки від роботодавця?

Ні, підпункт 14.1.47 ПК вказує, що додатковим благом фізичної особи вважається будь-який дохід, одержаний від будь-якого податкового агента, крім винагороди за трудовими і цивільно-правовими договорами. Винятки мають бути прямо визначені в Розділі IV ПК, який регулює оподаткування доходу фізичних осіб.

До податкових агентів не належать тільки фізичні особи, не зареєстровані як підприємці чи особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а також нерезиденти (підпункт 168.2.2 ПК). Тобто благодійні та інші неприбуткові організації, зареєстровані як юридичні особи, завжди належать до податкових агентів.

Важлива зміна! Податковий кодекс не визначає «додаткове благо», що підлягає оподаткуванню, тільки як блага, одержані безпосередньо від роботодавця або за його дорученням, як було встанов-

лено в пунктах 1.1 та 4.2.9 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» № 889 від 22.05.2003 р. Відтак, додаткові блага підлягають оподаткуванню незалежно від джерела одержання на території України, якщо Податковий кодекс прямо не встановлює інше.

Перелік додаткових благ у підпункті 164.2.17 ПК не є вичерпним, але включає суми безповоротної фінансової допомоги, вартість використання житла або харчування, безоплатно одержаних фізичними особами, а також вартість безоплатно одержаних робіт та послуг.

Чи оподатковується благодійна допомога нерезидентам?

Так, якщо громадянин України або підприємство надають благодійну допомогу іноземцям або іноземним благодійним організаціям, вони мають утримати податок за ставкою 15%, якщо інше не встановлено міжнародним договором України (пункти 160.2 та 170.10 ПК).

Крім того, представництва іноземних неурядових організацій (в тому числі благодійних), зареєстровані в Україні, надалі не можуть ні одержати статус неприбуткових, ні одержувати благодійні внески від резидентів у гривнях.

Благодійники-резиденти України мають право переказувати безповоротну фінансову допомогу в формі благодійних внесків нерезидентам за умови одержання дозволу територіального управління Національного банку України. Індивідуальні ліцензії не потрібні для оплати членських внесків до іноземних або міжнародних організацій, оплати навчання, стажування або лікування резидентів, участі у виставках, конференціях або інших культурних та спортивних заходах, а також деяких інших операцій⁴.

Окремі правила встановлено для фізичних осіб, які переказують благодійну допомогу або членські внески до іноземних чи міжнародних організацій⁵.

Втім, для будь-яких донорів – фізичних або юридичних осіб – включаються, відповідно, до податкових знижок або витрат тільки благодійні внески до неприбуткових організацій, зареєстрованих в Україні.

⁴ Див. пункт 1.5 Постанови Правління НБУ «Про затвердження Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій» № 266 від 17.06.2004 р.

⁵ Постанова Правління НБУ «Про затвердження Правил здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні» № 296 від 29.12.2007 р.

Треба зазначити, що подібний підхід не відповідає рішенням Європейського суду справедливості щодо оподаткування внесків на цілі, які національне законодавство визнає благодійними або звільненими від оподаткування⁶.

Представництва іноземних неурядових (в тому числі благодійних) організацій в Україні не можуть бути включені до Реєстру неприбуткових організацій та установ. А отже, отримувати благодійні внески від резидентів України вони можуть лише за умови їх оподаткування на загальних засадах.

Чи оподатковується благодійна допомога, яку надають нерезиденти України?

Благодійна допомога фізичним особам від нерезидентів завжди підлягає оподаткуванню, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України. Подарунки, виграші тощо, отримані із джерел за межами України включаються до доходів фізичної особи згідно з підпунктом 14.1.55 ПК.

Фізична особа, яка одержала таку благодійну допомогу, зобов'язана самостійно включити суму такої допомоги у свою річну податкову декларацію і самостійно сплатити належну суму податків (підпункт 168.2.1 ПК).

Неприбуткові організації, як правило, не сплачують податок на прибуток підприємств на кошти або майно, одержане в рамках благодійної (в т.ч. гуманітарної) допомоги від нерезидентів на підставі, зокрема, підпунктів 157.3 та 157.5 ПК.

Важливо! Дарування валютних цінностей резидентам на суму понад п'ятдесят неоподаткованих мінімумів доходів громадян, тобто еквівалентну 850 гривень, потребує нотаріального посвідчення (стаття 719 Цивільного кодексу України).

На практиці ця норма використовується при даруванні готівкової іноземної валюти.

Особливості оподаткування транскордонної благодійної допомоги

По суті, Податковий кодекс не змінив оподаткування транскордонної благодійної (в т.ч. гуманітарної) допомоги порівняно з діючим законодавством.

Єдиною технічною поправкою було виключення згадки про звільнення благодійних внесків нерезидентів від оподаткування на підставі тільки міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою. Це пов'язано

⁶ Див. The Stauffer case (ECJ case number C-386/04), The Persche case (ECJ case number C-318/07)

з тим, що значна кількість проектів міжнародної технічної допомоги в Україні здійснюється на підставі договорів, укладених Кабінетом Міністрів або Президентом, без їх ратифікації окремим законом.

Відповідно до Закону України «Про гуманітарну допомогу» № 1192 від 22.10.1999 р., звільнення такої допомоги від оподаткування, в тому числі від сплати мита та акцизного податку, надалі може відбуватися тільки на підставі окремого рішення Комісії з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України.

Проте, перелік підакцизних товарів, що можуть бути звільнені від оподаткування, дуже серйозно відрізняється у Законі «Про гуманітарну допомогу» та в Податковому кодексі. Зокрема, таке звільнення практично може стосуватися лише легкових автомобілів для інвалідів, а також деяких автомобілів спеціального призначення (код 8703 Митного тарифу України).

Крім того, у грудні 2009 року ухвалено статтю 11-1 Закону «Про гуманітарну допомогу», що містить жорсткі вимоги до оподаткування спадкоємців інвалідів, якщо інваліди одержали легкові автомобілі як гуманітарну допомогу менше ніж за 10 років до смерті.

Зокрема, ці спадкоємці зобов'язані сплатити всі податки та збори, в тому числі акцизні, що діяли на час одержання автомобіля, під загрозою його конфіскації.

Між Європейським Союзом та Україною ще не укладено угоди про вільну торгівлю, тому застосування статей 65-85 Митних правил № 918/83, які регулюють надання гуманітарної та іншої благодійної допомоги, законодавство України не передбачає.

Зокрема, Митні правила не дозволяють надавати жодних пільг щодо сплати мита на транспортні засоби (крім автомобілів швидкої допомоги).

Чи регулює Податковий кодекс інші податки залежно від статусу суб'єктів благодійної діяльності?

До важливих змін, запроваджених Податковим кодексом, треба віднести чітке виключення з переліку податків **збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування** (в т.ч. у складі єдиного соціального внеску). Але це, очевидно, не звільняє благодійників від обов'язку сплачувати збір до Пенсійного фонду при використанні мобільного зв'язку для цілей благодійної діяльності, як буде описано далі.

З-поміж податків виключено також **державне мито**, яке стягується за посвідчення заповітів, окремих договорів та інших нотаріальних дій у сфері благодійної діяльності.

Згідно з пунктом 330.1.5 Податкового кодексу, всі юридичні особи, в т.ч. благодійні організації, є платниками **збору за спеціальне використання лісових ресурсів**, тобто корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт.

Ставки збору за таке використання встановлюються Верховною Радою АР Крим, обласними радами та міськими радами Києва і Севастополя.

Благодійні організації, зареєстровані в Україні, надалі звільняються від **плати за землю** за умови, що їх діяльність не передбачає одержання прибутку (пункт 282.1.5 ПК).

Викликає подив, що **орендні платежі** за користування державними або комунальними земельними ділянками також включено до податкових платежів. Платежі за користування певними особами державним або комунальним майном не повинні належати до податкових згідно з Методологією оцінки податкових доходів Організації економічного співробітництва та Міжнародного валютного фонду⁷. Проте, в Україні ця норма діє з усіма відповідними санкціями, що можуть загрожувати і благодійним та іншим неприбутковим організаціям⁸.

Далі окремо буде розглянуто також особливості оподаткування благодійної допомоги податком на додану вартість залежно від статусу суб'єктів благодійної діяльності.

---

⁷ The OECD Classification of Taxes and Interpretative Guide, 2004.

⁸ Див., наприклад, постанову Луганського окружного адміністративного суду від 27 липня 2009 р. у справі № 2а-20538/09/1270 (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/7470620>)

Глава 2

**Види
благодійної
діяльності**

Чи передбачає законодавство України вичерпний перелік видів благодійної діяльності?

Ні, чинний Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97 від 16.09.1997 р. не містить вичерпного переліку видів благодійної діяльності.

Зокрема, у статті 4 цього закону передбачено тільки основні напрями благодійництва, а стаття 16 встановлює такий перелік форм благодійної допомоги:

- 1) одноразова фінансова, матеріальна та інша допомога;
- 2) систематична фінансова, матеріальна та інша допомога;
- 3) фінансування конкретних цільових програм;
- 4) допомога на підставі договорів (контрактів) про благодійну діяльність;
- 5) дарування або дозвіл на безоплатне (пільгове) використання об'єктів власності;
- 6) дозвіл на використання назви або символіки благодійника;
- 7) подання благодійної допомоги особистою працею, послугами чи передаванням результатів творчої діяльності;
- 8) прийняття благодійником витрат по безоплатному, повністю або частково, утриманню об'єктів благодійництва;
- 9) **інші заходи, не заборонені законом.**

Такий підхід дозволяє благодійникам здійснювати будь-які благодійні заходи (наприклад, гастрольні, що регулюються окремим Законом «Про гастрольні заходи в Україні» № 1115 від 10.07.2003 р.), а також передавати права на безоплатне чи пільгове використання об'єктів інтелектуальної власності тощо.

З іншого боку, наведена у законі класифікація не є вичерпною, а також не задовольняє правила логічного поділу. Наприклад, незрозуміло, чому символіку благодійника треба виділяти серед інших об'єктів власності, або яка саме допомога може надаватися на підставі контрактів про благодійну діяльність.

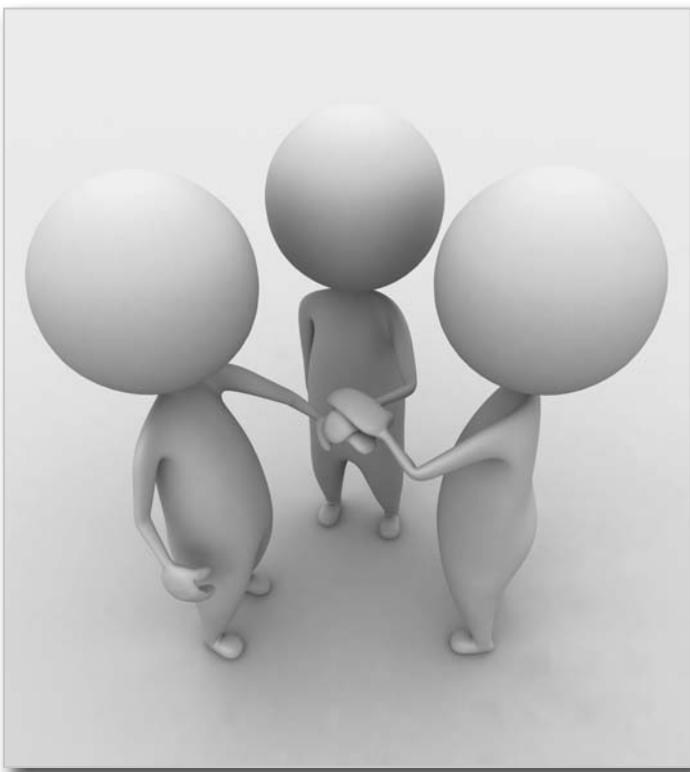
На нашу думку, більш практичною для цілей оподаткування, з огляду на наведені далі положення Податкового кодексу, може бути наступна класифікація:

- 1) передача майна у власність для благодійної діяльності;
- 2) передача майна для благодійної діяльності на іншому речовому праві (у т.ч. безоплатного користування);
- 3) передача доходів від майна для благодійної діяльності;
- 4) виконання робіт і надання послуг для благодійної діяльності.

Які особливості оподаткування спонсорства?

Стаття 1 чинного Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97 від 16.09.1997 р. включає до різновидів благодійної діяльності спонсорство як популяризацію виключно імені (найменування) або торговельної марки благодійника.

Проте, у Податковому кодексі немає жодних згадок про спонсорство, крім забороненої спонсорської допомоги органам державної влади та місцевого самоврядування у підпункті 170.7.7 ПК, про що було згадано вище.

Якщо для фізичних осіб ця неврегульованість не має особливого значення, то підтримка підприємствами благодійних заходів чи соціальної реклами значно ускладнюється тим, що включення витрат на рекламу до їх витрат має відбуватися на підставі Закону України «Про рекламу» № 270 від 03.07.1996 р.

Важлива зміна! Будь-які витрати на рекламу включаються до витрат подвійного призначення згідно з підпунктом 140.1.5 ПК замість двох відсотків оподаткованого прибутку підприємства за попередній рік, як встановлював пункт 5.4.4 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» № 334 від 28.12.1994 р.

Віднесення спонсорства до благодійної діяльності в розумінні Закону України «Про рекламу» ускладнюється кількома обмеженнями.

Хоча визначення спонсорства в статтях 1 та 5 цього закону подібне до визначення у Законі України «Про благодійництво та благодійні організації», передача імені або найменування спонсора та об'єктів інтелектуальної власності, що йому належать, не вважається рекламою принаймні на телебаченні і радіо (пункт 6 статті 13 Закону України «Про рекламу»). Отже, включати вартість таких оголошень до своїх витрат підприємства все одно не зможуть.

Крім того, численні положення Закону «Про рекламу» та ратифікованих Україною міжнародних конвенцій про телекомунікації забороняють або обмежують будь-яке спонсорство за участі виробників алкогольних і тютюнових виробів.

Важлива зміна! Не включаються до складу витрат підприємств витрати на придбання послуг (робіт) з реклами у нерезидентів, що перевищує 4% доходу від реалізації товарів (послуг) за попередній звітний рік (підпункт 139.1.13 ПК). Жодні суми витрат на придбання рекламних та маркетингових послуг у нерезидентів з офшорних зон взагалі не визнаються.

Чи є соціальна реклама різновидом спонсорства?

Ні, згідно зі статтею 12 Закону України «Про рекламу» **соціальна реклама** не повинна містити посилань ані на рекламодавця (крім громадських організацій), ані на об'єкти інтелектуальної власності, що належать рекламодавцю.

При цьому указана стаття чітко відносить соціальну рекламу до благодійної діяльності, а не спонсорства чи інших різновидів власне реклами, і зобов'язує засоби масової інформації, що фінансуються з державного або місцевих бюджетів, надавати пільги при розміщенні соціальної реклами благодійними (але не громадськими!) організаціями.

Важлива зміна! Податковий кодекс скасував податок на рекламу, що є позитивною зміною для благодійної діяльності, зокрема, для оголошень про благодійні заходи та реклами соціального характеру.

Чи регулює Податковий кодекс особливості оподаткування меценатства?

Стаття 1 Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97 від 16.09.1997 р. встановлює тільки одну особливість меценатства як виду благодійної діяльності – добровільну підтримку набувачів благодійної допомоги здійснюють фізичні особи. Тобто будь-який благодійник-фізична особа міг би пишатися в Україні почесним званням мецената, навіть без надання встановленої законом мінімальної суми благодійних внесків або негрошової допомоги.

Натомість у Податковому кодексі меценатство вказано як мета неприбуткових організацій, у тому числі благодійних (підпункт 14.1.121 ПК). Але в подальших статтях ПК зміст меценатства не уточнюється, та навіть сам цей термін більше не згадується.

Поки що незрозуміло, чи вдасться поєднати на практиці положення обох законів, які виглядають такими, що виключають одне одного.

Інші акти законодавства України, по суті, також містять лише декларації щодо підтримки меценатства, в тому числі шляхом податкових стимулів, але це не відповідає ні актам законодавства ЄС, ні Модельному закону про меценатство і спонсорство⁹, котрі, зокрема, обмежують меценатство благодійністю у сферах науки, освіти, просвіти, культури та мистецтва, а також охорони культурної спадщини.

Важливо! З-поміж видів цільової благодійної допомоги у Податковому кодексі збережено пільгу саме щодо меценатства (абзац «д» підпункту 170.7.4 ПК).

Зокрема, звільнено від оподаткування будь-яку суму компенсацій фізичній особі, яка проводить наукове дослідження або розробку, вартості обладнання, матеріалів та інших витрат (крім виплат заробітної плати, додаткових благ та інших особистих витрат).

Основною умовою звільнення є те, що результати таких досліджень підлягають оприлюдненню та не можуть бути предметом патентування та інших обмежень в оприлюдненні та безоплатному поширенні об'єктів інтелектуальної власності, отриманих у результаті таких досліджень або розробок. Крім того, благодійна допомога не може бути обумовлена будь-якими майбутніми договірними зобов'язаннями між набувачем допомоги та благодійником або третьою особою, за винятком обов'язку цільового використання благодійної допомоги.

Чи передбачено податкові пільги для благодійної діяльності у сферах культури, мистецтва або охорони культурної спадщини?

Так, у Податковому кодексі збережено дію норм, які дозволяють включати до витрат підприємств деякі витрати, пов'язані з меценатською діяльністю.

До витрат включаються, зокрема, суми коштів або вартість майна, які добровільно передані для цільового використання з метою охорони культурної спадщини установам науки, освіти, культури, а також заповідникам і музеям-заповідникам у розмірі до 10% прибутку за попередній звітний рік (абзац «д» підпункту 138.10.6 ПК).

Підприємства мають право включати до своїх витрат і суми коштів або вартість майна, які добровільно передані на користь резидентів для цільового використання з метою виробництва національних фільмів (у тому числі анімаційних) та аудіовізуальних творів у розмірі до 10% прибутку за попередній звітний рік (абзац «е» підпункту 138.10.6 ПК).

Указані витрати обраховуються окремо від інших благодійних внесків чи допомоги неприбутковим організаціям, тобто підприємства мають право до

⁹ Постанова Міжпарламентської Асамблеї СНД № 30-9 від 08.04.2008 р.

20% прибутку за попередній рік витратити на указані види меценатської діяльності.

Треба зазначити також, що до 1 січня 2015 року від податку на прибуток підприємств звільнено і прибуток видавництв та видавничих організацій від видання на території України книжкової продукції (крім продукції еротичного характеру) (пункт 18 Перехідних положень ПК). Щоправда, поширення такої продукції може відбуватися як у рамках благодійної діяльності, так і за компенсацію.

Гуманітарна допомога

У переважній більшості випадків оформлення благодійниками-нерезидентами фінансової допомоги як гуманітарної недоцільно, оскільки рішення про визнання або невизнання такої допомоги гуманітарною приймає спеціальний орган – Комісія при Кабінеті Міністрів України. Оскільки ця комісія та її органи при державних обласних адміністраціях проводять засідання, як правило, двічі на місяць, то затримки з прийняттям рішень про визнання допомоги (коштів або іншого майна) гуманітарною призводять до значних втрат благодійників.

Наприклад, неодноразові випадки, коли банки повертали грошові перекази нерезидентам, які указували, що ці перекази є гуманітарною допомогою. Відповідно до банківського законодавства України банки не мають права тримати нез'ясовані суми понад три робочі дні.

З іншого боку, оскільки обов'язковий продаж іноземної валюти в Україні скасовано, ці рішення не створювали ніяких переваг для набувачів допомоги в Україні. Тому, на нашу думку, надання благодійної фінансової допомоги нерезидентами як гуманітарної допомоги

недоцільне, і краще визначати її просто як благодійний внесок чи пожертву.

З точки зору оподаткування чи інших обов'язкових платежів, визнання гуманітарною допомогою має практичні переваги тільки щодо допомоги у вигляді легкових автомобілів (для інвалідів) або спеціалізованих автомобілів (швидкої допомоги тощо).

Особливості оподаткування підакцизних товарів як благодійної допомоги

Останні зміни до законодавства України значно посилили податкові ризики, пов'язані з передачею легкових автомобілів інвалідам.

Зокрема, звільняється від акцизного податку реалізація легкових автомобілів для інвалідів, у тому числі дітей-інвалідів, вартість яких оплачується з державного або місцевих бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (підпункт 213.3.1 ПК).

Важлива зміна! Податковий кодекс встановлює, що імпорт в Україну інших підакцизних товарів (крім алкогольних напоїв та тютюнових виробів) звільняється від акцизного податку у двох випадках:

- 1) як міжнародної технічної допомоги на підставі міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України;
- 2) як гуманітарної допомоги на підставі Закону України «Про гуманітарну допомогу».

По суті, до таких товарів можуть належати легкові автомобілі, кузови до них, причепи і напівпричепи, а також мотоцикли.

Крім того, від збору за першу реєстрацію транспортного засобу звільняються фізичні та юридичні особи (стаття 235 ПК) щодо:

- 1) легкових автомобілів для інвалідів, безоплатно переданих інвалідам відповідно до законодавства України (об'єм циліндрів двигуна такого автомобіля не повинен перевищувати 1500 куб. см);
- 2) транспортних засобів будинків-інтернатів для громадян похилого віку та інвалідів, дитячих будинків-інтернатів, пансіонатів для ветеранів війни та праці, геріатричних пансіонатів, реабілітаційних установ для інвалідів та дітей-інвалідів, що фінансуються з державного або місцевих бюджетів.

Таким чином, легкові автомобілі для інвалідів з більшим об'ємом циліндрів двигуна або транспортні засоби, безоплатно передані приватним закладам соціальних послуг, не звільняються від збору за першу реєстрацію транспортного засобу. Як уже зазначалося вище, власники легкових автомобілів для інвалідів зобов'язані – у випадку відчуження (у тому числі безоплатного) – сплатити збір на загальних підставах.

Глава 3

**Передача майна
у власність для
благодійної діяльності**

Найбільш традиційним і поширеним інструментом благодійної діяльності є передача коштів або іншого майна у власність безпосередньо особам, які потребують благодійної допомоги, або благодійним та іншим неприбутковим організаціям, що надають таку допомогу з урахуванням розпоряджень благодійників.

Особливістю законодавства України про цільову благодійну допомогу залишається істотна розбіжність між Цивільним і Податковим кодексами.

Зокрема, стаття 727 Цивільного кодексу, а також стаття 20 Закону «Про благодійництво» визнають цільовою допомогою пожертву на визначені наперед благодійником цілі.

Натомість «цільова благодійна допомога» в тлумаченні підпункту 170.7.4 Податкового кодексу відрізняється тим, що її надають не кінцевому набувачу-фізичній особі безпосередньо, а окремим видам закладів, які надають фізичним особам різноманітні послуги, визначені законом (заклади охорони здоров'я, навчальні заклади, будинки-інтернати, аматорські спортивні організації тощо).

Безпосередньо фізичним особам цільова благодійна допомога – крім згаданого вище відшкодування витрат на наукові дослідження чи розробки – може надаватися інвалідам, дітям-інвалідам та їх законним представникам, а також особам, які перебувають у слідчих ізоляторах та місцях позбавлення волі.

На нашу думку, цю колізію між двома кодексами можливо усунути шляхом укладання договорів (контрактів) про благодійну діяльність, передбачену статтею 16 Закону «Про благодійництво та благодійні організації». Адже кошти, надані фізичним особам під звіт для виконання цивільно-правових договорів, у тому числі договорів або контрактів про благодійну діяльність, звільнено від оподаткування з урахуванням положень пункту 170.9 Податкового кодексу (підпункт 165.1.11 ПК).

Загалом, для цілей оподаткування варто окремо розглянути надання благодійної допомоги у формі коштів, цінних паперів, нематеріальних активів, а також іншого майна.

Безповоротна фінансова допомога

Виплати та відшкодування, які надають фізичним особам благодійні фонди та інші неприбуткові організації, звільняються від податку на доходи фізичних осіб з урахуванням кількох обмежень, встановлених у підпункті 165.1.4 Податкового кодексу.

По-перше, указані виплати не повинні становити винагороду за трудовими або цивільно-правовими договорами (і можуть тлумачитися як додаткове благо).

Так, винагороди за роботи чи послуги неприбутковим організаціям, навіть виконані за значно нижчими цінами, ніж звичайні, для фізичних осіб включаються до оподаткованого доходу.

По-друге, з урахуванням тієї обставини, що члени виконавчого органу та інших органів управління благодійних організацій не мають права отримувати заробітну плату (стаття 19 ЗУ «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97), не звільняються від оподаткування виплати членам таких органів та пов'язаним з ними фізичним особам.

Важлива зміна! Податковий кодекс включає до пов'язаних осіб членів сім'ї, зокрема, членів виконавчого або наглядового органу, юридичних осіб або інших осіб, уповноважених укладати договори (підпункт 14.1.159 ПК). Але в ПК не уточнюється, що до членів сім'ї включають подружжя, батьків та дітей фізичної особи, а також подружжя, батьків та дітей указаних осіб.

Якщо благодійна допомога члену правління благодійної організації має оподатковуватися, то незрозуміло, чи також підлягають наразі будь-які виплати, наприклад, братові або онуці члена правління оподаткуванню на загальних засадах.

Важливо! Визначення розміру нецільової благодійної допомоги, що не включається до сукупного оподаткованого доходу громадянина, надалі не визначається безпосередньо в пункті 170.7 ПК, що ускладнює застосування цієї норми.

Зокрема, перехресні посилання на різні підпункти Податкового кодексу, які, до того ж, регулюють питання права на податкову соціальну пільгу, що стосується тільки доходів у формі заробітної плати від одного роботодавця.

Важлива зміна! Податковий кодекс запровадив спеціальну норму щодо всеукраїнських громадських організацій інвалідів: суми коштів, які вони надають учасникам власних зборів, конференцій, виставок, концертів, реабілітаційних заходів, фізкультурно-спортивних заходів і конкурсів як компенсація витрат на проживання, харчування, а також проїзд до місця проведення заходу та у зворотному напрямку, не оподатковуються (підпункт 165.1.42 ПК).

Щоправда, подібний підхід викликає чимало питань, аж до порушення гарантій статті 36 Конституції України щодо рівності всіх громадських організацій перед законом. Йдеться, насамперед, про громадські організації інвалідів з місцевим або міжнародним статусом; втім, подібна норма значно спростила би діяльність також багатьох інших громадських організацій, в тому числі, прирівняних до благодійних (з кодом неприбутковості 0006).

Передача творів мистецтва як благодійна допомога

Насамперед треба зазначити, що у випадку визнання такого твору пам'яткою культурної спадщини держава має право його примусового викупу (стаття 352 Цивільного кодексу).

Стаття 210 Податкового кодексу встановлює спеціальний порядок оподаткування виробів мистецтва, творів колекціонування та антикваріату податком на додану вартість.

Зокрема, при безоплатній передачі таких творів на території України оподатковується (незалежно від суми) різниця між звичайною (договірною) ціною твору і ціною його придбання. При чому податковий кредит особі, яка передає твори, не нараховується, а при вивезенні творів за межі України не застосовується нульова ставка ПДВ.

Страхові поліси (страхові відшкодування) як благодійна допомога

Згідно з підпунктом 165.1.27 Податкового кодексу, страхові відшкодування або викупні суми, одержані фізичною особою від страхової компанії-резидента, не включаються до оподаткованого доходу такої особи, незалежно від того, хто фактично сплачував страхові внески (крім договорів довгострокового страхування життя і недержавного пенсійного забезпечення).

Зокрема, страхове відшкодування не повинно перевищувати вартості застрахованого майна (за договорами майнового страхування) або фактичного розміру шкоди (за договорами страхування цивільної відповідальності), визначених за звичайними цінами.

У випадку майнового страхування сума відшкодування збільшується на суму страхових внесків.

Крім того, у випадку смерті застрахованої особи право страхового відшкодування передається її спадкоємцям та підпадає під дію правил про оподаткування спадщин, які описано далі.

Очевидно, сума допомоги на підставі сплати благодійником страхових внесків на користь набувача благодійної допомоги, особливо у разі страху-

вання здоров'я, може значно перевищити і суму, і соціальний ефект благодійної допомоги, сплаченої благодійником безпосередньо набувачу або медичному закладу.

Також треба зазначити, що операції страхування і перестраховання звільнено від сплати податку на додану вартість (підпункт 196.1.3 ПК).

Цінні папери, які не включаються в лістинг фондових бірж, як благодійна допомога

Треба пам'ятати, що звичайна (номінальна) ціна цінних паперів, якщо вони передаються безоплатно, може бути визнана оподаткованим доходом набувача. У деяких випадках передача акцій за ціною нижче номінальної прямо заборонена законом, як-от у статті 22 Закону України «Про акціонерні товариства» № 514 від 17.09.2008 р.

Водночас, до оподаткованого доходу фізичних осіб не включається вартість акцій, які вони одержують як дивіденди, за умови, що це не змінює часток участі всіх акціонерів у статутному капіталі товариства (підпункт 165.1.18 ПК).

При даруванні таких цінних паперів треба пам'ятати, що юридичні особи незалежно від їх організаційно-правової форми, а також фізичні особи-підприємці, які одержують не менше 10% акцій підприємства, можуть підлягати контролю з боку Антимонопольного комітету.

Це означає, що дарування акцій із перевищенням указаних обмежень благодійним організаціям або іншим набувачам благодійної допомоги може бути оскаржено в рамках антимонопольного законодавства.

Крім того, благодійна допомога у формі цінних паперів (крім цінних паперів, що передано ендавментам) підлягатиме оподаткуванню ПДВ, при чому підпункт 197.1.15 ПК не встановлює вимог, що сумарний розмір такої допомоги повинен перевищувати 300 тисяч гривень протягом 12 місяців.

Земельні ділянки як благодійна допомога

Безоплатна передача земельної ділянки на підставі договорів дарування або інших подібних договорів громадянам і юридичним особам регулюється, відповідно, статтями 81 та 82 Земельного кодексу. При чому земельна ділянка може залишатися спільною власністю благодійника та набувача благодійної допомоги.

Безоплатна передача не повинна змінювати цільове призначення такої ділянки або перешкоджати цільовому використанню таких ділянок. Зміна цільового призначення здійснюється в порядку, затвердженому КМУ, за ініціативою власників ділянок (стаття 20 Земельного кодексу).

І перехід права власності, і будь-які обмеження прав на використання земельної ділянки підлягають державній реєстрації (наразі державним кадастровим агентом).

Підстави припинення права власності на земельну ділянку включають її примусове відчуження з мотивів суспільної необхідності та для суспільних потреб, а також порушення екологічних вимог (статті 140 та 143 Земельного кодексу).

Згідно з підпунктом 197.1.21 Податкового кодексу, від сплати ПДВ звільнено як продаж, так і безоплатну передачу земельних ділянок, земельних часток (паїв), крім тих, що розміщені під об'єктами нерухомого майна та включаються до їх вартості відповідно до законодавства.

Нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як благодійна допомога

Хоча деякі благодійники готові передавати у власність належне їм або новозбудоване нерухоме майно, треба зважати на те, що набувачі благодійної допомоги можуть одержати водночас і дуже значні додаткові зобов'язання щодо сплати податків та інших зборів.

Важлива зміна! З січня 2012 року в Україні запроваджується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (пункт 1 Прикінцевих положень ПК).

Згідно з пунктом 265.5 Податкового кодексу, житлові приміщення, які благодійники використовують для розміщення фізичних осіб, оподатковуються за такими ставками:

- 1) 1% мінімальної заробітної плати станом на 1 січня – за кожен квадратний метр жилої площі квартири у багатоквартирних будинках у межах до 240 кв. м;
- 2) 1% мінімальної заробітної плати станом на 1 січня – за кожен квадратний метр жилої площі у будинках до 500 кв. м;
- 3) 2,7% мінімальної заробітної плати станом на 1 січня – за кожен квадратний метр жилої площі квартири у багатоквартирних будинках площею понад 240 кв. м;
- 4) 2,7% мінімальної заробітної плати станом на 1 січня – за кожен квадратний метр жилої площі будинку площею понад 500 кв. м.

Перша передача новозбудованого або капітально відремонтованого житла іншим набувачам, крім благодійних організацій, підлягає також оподаткуванню податком на додану вартість (підпункт 197.1.14 ПК).

На відміну від плати за землю, благодійні організації не мають спеціальних пільг щодо сплати податку на інше нерухоме майно. Вони не сплачують цей податок тільки за приміщення гуртожитків або дитячих будинків сімейного типу, що перебувають у їхній власності (пункт 265.2 ПК).

Тобто благодійна організація, що у 2012 році матиме у власності приміщення притулку або стаціонарного реабілітаційного центру жилою площею у 600 кв. м, повинна буде сплатити податок на нерухоме майно у розмірі не менше 20 тисяч грн., якщо мінімальна заробітна плата станом на 1 січня 2012 року буде встановлена у розмірі 1000 грн.

Платежі за повідомлення зв'язку як благодійна допомога

Збір благодійних внесків через повідомлення зв'язку набув значної популярності, в тому числі і в Україні. Втім, Податковий кодекс не встановив жодних спеціальних положень щодо благодійних листівок, інших поштових повідомлень, смс, мобільного зв'язку, інтернет-розсилок тощо.

Подібні послуги із залучення благодійних внесків доволі популярні у європейських країнах завдяки зручності для благодійників. В Україні такий збір через повідомлення зв'язку визнається звичайними комерційними комунікаційними послугами, а отже, відсутні будь-які пільги з податків на прибуток підприємств і на додану вартість.

Крім того, вартість послуг мобільного зв'язку та інтернету збільшується для благодійників на суму внеску до Пенсійного фонду (наразі 7,5%).

Таким чином, з кожної гривні, яку благодійник відправив через благодійний смс, принаймні 42 копійки може бути витрачено на податки і пенсійний збір, навіть якщо оператор мобільного зв'язку надаватиме послуги безкоштовно.

У більш типовій ситуації, коли 50% вартості смс сплачується як вартість послуг оператора, ще 17-18 копійок від кожної гривні пожертви буде сплачено оператором телекомунікацій як податки. Отже, тоді не більше 32 копійок з кожної гривні смс може бути використано на власне благодійні цілі.

Очевидно, основна проблема полягає в тому, що збір благодійних внесків через засоби телекомунікацій визнається телекомунікаційними послугами, які оподатковуються податком на додану вартість на загальних підставах, що не відповідає законодавству Європейського Союзу. Крім того, оператори телекомунікацій – на відміну від виробників аудіовізуальних творів – не мають ніяких пільг щодо сплати податку на прибуток в частині таких послуг, а отже, загальний обсяг благодійних смс, які вони надають безоплатно іншим благодійникам, не може перевищувати 4% їх оподаткованого прибутку.

Допомога потерпілим від стихійних лих або техногенних катастроф

Цільова допомога, що розподіляється через банківські рахунки благодійних організацій, на користь фізичних осіб, потерпілих від стихійних лих або техногенних катастроф, звільнена від оподаткування в граничних сумах, які встановлює Кабінет Міністрів або органи місцевого самоврядування (підпункт 170.7.2 ПК).

Очевидно, через банківські рахунки може розподілятися безпосередньо фінансова допомога, але через них можливі і закупівлі необхідних товарів або послуг.

Допомога на лікування та медичне обслуговування фізичної особи

За даними вибіркового соціологічного дослідження та інформацією від провідних благодійних фондів, близько 70% благодійної допомоги в Україні стосується саме сфери медичної допомоги.

Цільова благодійна допомога, яка надається на користь медичних закладів незалежно від форми власності, надалі звільняється від податку на доходи фізичної особи (підпункт 170.7.2 ПК). Це цілком зрозуміло, оскільки фізична особа не отримує ніякого доходу чи іншого майна внаслідок такої допомоги.

Але значно частіше по благодійну допомогу звертаються (та одержують її) не медичні заклади як такі, а родичі пацієнтів, і постає питання, чи є така допомога їх оподаткованим доходом. У судовій практиці з цього питання переважають рішення на користь набувачів благодійної допомоги¹⁰.

Очевидно, благодійники використовували і використовують різні правові інструменти для надання такої допомоги. На нашу думку, найбільш ефективним з точки зору виконання вимог цивільного і податкового законодавств у таких випадках є договір доручення, згідно з яким надані кошти передаються родичам пацієнтів як підзвітні суми, що витрачаються в інтересах лікування пацієнта, а не пожертва.

¹⁰ Див., наприклад, Постанову Київського окружного адміністративного суду від 15 квітня 2010 р. у справі № 16166/09/2670 (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/9275812>)

Проте, після набрання чинності Податковим кодексом ситуація значно спростилася, особливо для допомоги особам, які не одержують виплат із фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Важлива зміна! Кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування за рахунок коштів благодійної організації або роботодавця фізичної особи-пацієнта, не оподатковуються незалежно від суми, за наявності підтвердних документів (підпункт 165.1.19 ПК).

Які документи визнаються підтвердними?

Податковий кодекс, звичайно, не наводить вичерпний перелік таких підтвердних документів: за аналогією з підпунктом 166.2.1 ПК, такими документами можуть бути квитанції, фіскальні або товарні чеки, прибуткові касові ордери, а також копії договорів, де чітко вказано продавця і покупця, вартість та строк продажу. Ці документи можуть підтвердити і витрати набувача благодійної допомоги на ліки, путівки на лікування та оздоровлення тощо.

Очевидно, що для відшкодування потрібна принаймні письмова заява пацієнта або його представника, але можливе укладання і договорів пожертви або договорів про благодійну діяльність, якщо точну суму або час надання медичної допомоги передбачити важко.

Оскільки в Україні досі не прийнято закон про обов'язкове медичне страхування, витрати, що компенсуються коштом відповідного фонду, наразі відсутні. Після прийняття такого закону допомога благодійників буде звільненою від оподаткування в частині витрат, які не відшкодовує фонд загальнообов'язкового медичного страхування.

Оподаткування допомоги на поховання фізичної особи

Незалежно від суми коштів або вартості майна (послуг), що надаються для поховання фізичних осіб, така допомога не оподатковується як дохід фізичної особи, якщо таку допомогу надає інша фізична особа, благодійна організація або професійна спілка (підпункт 165.1.22 ПК).

Оскільки на суму допомоги на поховання не поширюється дія податкових знижок на благодійні внески, то законодавець не обмежує коло фізичних осіб, які можуть надавати таку допомогу, членами сім'ї померлих чи іншими категоріями громадян.

Важлива зміна! Роботодавець померлого за останнім місцем роботи (в тому числі перед виходом на пенсію) має право надати допомогу на його поховання без сплати податку в розмірі 200% податко-

вої соціальної пільги, тобто до 1920 грн. у 2011 році. При цьому сума, що перевищує указане обмеження, підлягає оподаткуванню під час сплати як додаткове благо.

Викликає подив, що законодавець прагне контролювати доходи навіть померлих громадян. Очевидно, подібні обмеження мали би практичний смисл, якби допомога на поховання включалася до витрат роботодавців. Але наразі такої норми в Податковому кодексі немає.

Правова допомога як благодійна допомога

За даними соціологічних опитувань, благодійної правової допомоги потребує не менше 5% мешканців України. При чому це може бути як доступ до правової інформації чи попередні консультації, які можуть надавати будь-які благодійники, так і представництво в судах або допомога у процесуальних діях, яку можуть надавати адвокати та інші фахівці у сфері права (в т.ч. юридичні компанії).

Важлива зміна! З 2011 року правову допомогу вперше включено до переліку видів основної діяльності благодійних та інших неприбуткових організацій (пункт 157.1 Податкового кодексу).

Також позитивним є включення правової допомоги до переліку соціальних послуг у Законі України «Про соціальні послуги» № 966 від 19.06.2003 р. Проблема наразі полягає в тому, що правова допомога, яка надається поза державними стандартами соціальних послуг, може вважатися додатковим благом її набувача.

Важливо! У червні 2011 року було прийнято Закон України «Про безоплатну правову допомогу» № 3460, набрання ним чинності відбуватиметься поступово аж до 2017 року. Головне, що цей закон регулює лише порядок надання правової допомоги коштом державного або місцевих бюджетів.

З-під дії цього закону прямо виключено надання благодійної допомоги у формі безоплатної правової допомоги за рахунок її недержавних суб'єктів, в тому числі громадських та благодійних організацій, або інших приватних осіб.

Благодійні гастрольні заходи

Благодійні організації та інші благодійники часто організують гастрольні заходи для залучення пожертв чи інших внесків на благодійну діяльність.

До благодійних гастрольних заходів, порядок організації яких регулюється Законом України «Про гастрольні заходи в Україні» № 1115 від 10.07.2003 р., належать концерти, виставки, фестивалі, лекції тощо.

Звільнено від податку на доходу фізичних осіб виплати нерезидентам за участь у благодійних гастрольних заходах (виставках, концертах, розважальних програмах тощо) (пункт 170.10.5 ПК). Доходи резидентів оподатковуються на загальних засадах.

Важлива зміна! Податковий кодекс скасував гастрольний збір з-поміж переліку загальнодержавних або місцевих податків та зборів (Закон України № 2576 від 02.12.2010 р.).

Умовою визнання подібних заходів благодійними є одержання свідоцтва від місцевого органу виконавчої влади у сфері культури на підставі заявки, поданої принаймні за 10 днів до дати проведення заходу (Наказ Міністерства культури і мистецтв України № 155 від 23.03.2004 р.). Подібний дозвільний порядок, очевидно, є обтяжливим для організаторів, які не використовують державні або комунальні приміщення.

Важливо! У видачі свідоцтва може бути відмовлено, якщо установчі документи організатора благодійного гастрольного заходу не передбачають провадження діяльності, пов'язаної з організацією гастрольних заходів.

Іншою умовою організації благодійних гастрольних заходів є використання до 20% їх кошторисної вартості для організації власне заходу (оренда приміщень, реклама, виплата гонорарів тощо). Особливості такого використання регулює Постанова КМУ № 34 від 15.01.2004 р. «Про перелік та граничні обсяги витрат, пов'язаних виключно з організацією та проведенням благодійного гастрольного заходу».

Благодійні аукціони, лотереї та конкурси

Проведення благодійних аукціонів, конкурсів і лотерей передбачено як форма благодійної діяльності у статті 16 Закону «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97. Тому доходи від них мають визнаватися доходами благодійних організацій від їх основної (статутної) діяльності, які звільнено від податку на прибуток.

Важливо! Благодійні аукціони та лотереї не вважаються різновидами грального бізнесу, за умови, що учасники не одержують грошових вигравів чи винагород (стаття 1 Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» № 1334 від 15.05.2009 р.).

Якщо благодійні аукціони організують благодійні організації або фізичні особи, то предмети таких аукціонів (крім підакцизних) звільнюються також від податку на додану вартість відповідно до пункту 197.1.15 Податкового кодексу.

На нашу думку, обов'язковим для благодійних конкурсів і лотерей є спрямування не менше 80% одержаних коштів на благодійну діяльність, що необхідно чітко вказувати в умовах конкурсів. Це відповідає загальним вимогам до фінансової діяльності благодійних організацій, визначених у статті 20 Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97.

З іншого боку, пункт 157.15 ПК вимагає від неприбуткових організацій продажу товарів і послуг у рамках їх статутної основної діяльності, в тому числі благодійної, за ціною нижче звичайної. А відхилення договірних цін від «звичайної ціни» на 20% менше або більше, як зазначено в пункті 39.15 ПК, не впливає на податкові зобов'язання та податкову звітність платників податків.

Благодійна допомога прийомній сім'ї або дитячому будинку сімейного типу

Прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу (далі – ДБСТ) є формами державної опіки над дітьми-сиротами або дітьми, позбавленими батьківського піклування, та діють на підставі договорів із соціальними службами у справах дітей. Вони відрізняються від усиновлення тим, що прийомні батьки не набувають прав та обов'язків природних батьків. Прийомні сім'ї можуть здійснювати опіку над меншою кількістю дітей (до чотирьох), ніж дитячі будинки сімейного типу (від п'ятьох до десяти дітей), тому кількість прийомних сімей в Україні значно більша, ніж ДБСТ.

Важлива зміна! До 2011 року цільова благодійна допомога звільнялася від оподаткування тільки щодо дитячих будинків сімейного типу; з 2011 року вона не оподатковується і стосовно прийомних сімей під час дії договору державної опіки.

Благодійна допомога звільняється від податку на доходи фізичних осіб незалежно від кількості дітей у прийомній сім'ї або дитячому будинку сімейного типу.

Також немає значення, надається благодійна допомога у формі коштів або товарів, робіт чи послуг (наприклад, одяг, іграшки, побутова техніка, ремонт житла тощо).

Проте, загальна вартість такої допомоги не повинна перевищувати 300 тисяч грн. протягом року (підпункт 170.7.6 ПК). Очевидно, це пов'язано з тим, що таку допомогу може надавати будь-який резидент України, в тому числі платник податку на додану вартість, під час дії договору з прийомними батьками або ДБСТ про державну опіку над дітьми.

Важлива зміна! З 2012 року в Україні запроваджується податок на нерухоме майно, яке включає тільки житлові приміщення. Від сплати цього податку звільняються:

- 1) будівлі дитячих будинків сімейного типу;
  - 2) одна квартира чи один будинок на кожну багатодітну або прийомну сім'ю, у якій виховується троє або більше дітей;
  - 3) гуртожитки (пункт 265.2.2 ПК).
-

Таким чином, всі дитячі будинки сімейного типу звільняються від сплати податку на нерухоме майно уже на підставі кількості дітей, що проживають у приміщеннях таких будинків. Прийомні сім'ї звільняються від податку на нерухоме майно залежно від загальної кількості дітей (в тому числі рідних дітей прийомних батьків).

Фінансова нецільова благодійна допомога

Сума коштів (вартість майна) у складі нецільової благодійної допомоги, яка звільняється від податку на доходи фізичних осіб, надалі регулюється з посиленням на розмір доходу, що надає право на податкову соціальну пільгу (пункти 165.1.4, 170.7.3 ПК).

Розмір такого доходу надалі становить суму 140% прожиткового мінімуму станом на 1 січня, округленого до ближчих 10 гривень (пункт 169.4.1 ПК). Традиційно в роз'ясненнях податкової служби ця сума обмежується розміром прожиткового мінімуму на весь рік. Наприклад, у 2010 році така нецільова допомога звільнялася від податку на суму до 1220 грн. протягом року. Втім, у пункті 169.4.1 ПК наразі прямо указано, що йдеться про дохід, нарахований на користь платника податку протягом одного місяця.

Крім того, нецільова благодійна допомога, в т.ч. від громадських організацій, у формі грошових або негрошових виплат звільняється від податку в розмірі

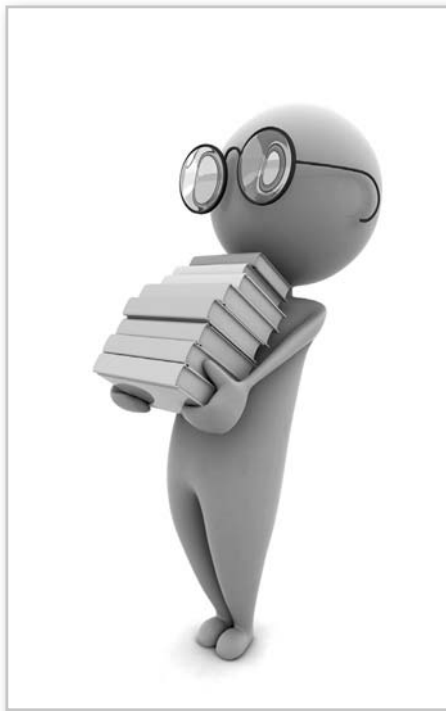
140% прожиткового мінімуму станом на 1 січня, округленого до ближчих 10 гривень. У роз'ясненнях податкової служби ця сума обмежується розміром прожиткового мінімуму з обрахунку на весь рік (наприклад, 1320 грн. протягом 2011 року)¹¹.

Нецільова благодійна допомога у нефінансовій формі

У Податковому кодексі збережено норму, що запроваджує коефіцієнт для оцінки доходу, одержаного фізичною особою у негрошовій формі, тобто як вартість безоплатно одержаного майна, майнових прав, робіт або послуг.

Розрахунок податку на дохід, одержаний фізичною особою у негрошовій формі, здійснюється за спеціальною формулою, визначеною у підпункті 164.5 Податкового кодексу: звичайна ціна товарів або інших додаткових благ помножена на коефіцієнт $(100 / (100\% - 15\%))$.

Практично це зменшує вартість благодійної допомоги, звільненої від оподаткування. Адже якщо замість 1000 грн. коштами фізична особа одержить харчі або одяг відповідної вартості, її оціночний дохід зросте до 1177 грн.

Важлива зміна! Вартість дарунків фізичній особі – крім будь-яких грошових виплат – звільняється від податку, якщо їх вартість (у розрахунку на місяць) не перевищує 50% мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року (підпункт 165.1.39 ПК).

Отже, у розрахунку на 2011 рік будь-яка фізична особа має право одержати нефінансову благодійну допомогу в розмірі до шести мінімальних заробітних плат станом на 1 січня 2011 року, або до 5646 грн.

До такої нефінансової допомоги відносяться харчові набори, одяг, побутова та інша техніка, не вказана спеціально у Податковому кодексі, тощо.

Взагалі, підпункт 165.1.15 Податкового кодексу включає до подарунків вартість майнових або немайнових прав, товарів, робіт або послуг. Ця норма значно збільшує розмір звільненої від оподаткування нефінансової благодійної допомоги, яку віднесено до нецільової відповідно до підпункту 170.7.3 ПК.

¹¹ Лист ДПС від 26.03.2011 р. № 6005/6/17-0715

Глава 4

**Передача майна
для благодійної
діяльності на
іншому речовому праві**

Доволі часто благодійники мають інтерес до передачі майна або майнових прав на інших умовах, ніж їх безповоротне передання набувачу на праві власності. Це дозволяє благодійникам не тільки зберегти право власності на майно, що використовується в цілях благодійної діяльності, а й ефективніше контролювати цільове використання такого майна. Адже передбачене в статті 728 Цивільного кодексу право благодійника, наприклад, подати позов про повернення пошкодження, яка використовується всупереч розпорядженням благодійника, потребує значних судових витрат і часу.

До основних видів передачі майна або майнових прав належать:

- 1) поворотна фінансова допомога;
- 2) сервітут;
- 3) безоплатне користування майном (позичка);
- 4) оренда нерухомого або рухомого майна на пільгових умовах;
- 5) рента.

Оподаткування поворотної фінансової допомоги фізичній особі

Доволі часто благодійникам зручніше забезпечити цільове використання наданих ними коштів шляхом укладання договорів безпроцентних позик (поворотної фінансової допомоги), ніж вдаватися до тривалих судових суперечок.

Поворотна фінансова допомога визнається різновидом фінансової допомоги (підпункт 14.1.257 ПК), як і безповоротна фінансова допомога.

У статті 16 чинного Закону «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97 від 16.09.1997 р. прямо включено разову чи систематичну фінансову допомогу до видів благодійної діяльності. При цьому немає значення, чи є така допомога поворотною або безповоротною, що дозволяє благодійникам обирати строки та умови такої допомоги на свій розсуд.

Цивільний кодекс також дозволяє будь-яким особам надавати такі позики (статті 558, 625 та 1048 ЦКУ).

Основна сума поворотної фінансової допомоги фізичним особам, яку надають благодійні фонди чи інші благодійники, звільняється від оподаткування (підпункт 165.1.31 ПК).

Це обмеження основною сумою пов'язано з тим, що за прострочення виплати Цивільний кодекс України встановлює санкції навіть у випадку безпроцентних позик: ставка інфляції плюс три відсотки річних за весь період прострочення (стаття 625 ЦКУ).

Треба зазначити, що поворотна фінансова допомога (а також договори позики і поруки) не включаються до переліку фінансових послуг¹² у розумінні Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» № 2664 від 12.07.2001 р. згідно з Додатком 2 до Рекомендації 9 Постанови КМУ та Національного банку України № 1124 від 28.08.2001 р.

Тому благодійним організаціям чи іншим благодійникам, які не є банками чи небанківськими фінансовими установами, не треба побоюватися вимог ліцензування такої діяльності чи визнання її незаконною. Більше того, стаття 16 чинного Закону «Про благодійництво та благодійні організації» прямо включає разову чи систематичну фінансову допомогу до видів благодійної діяльності.

Проте, прострочення повернення суми поворотної фінансової допомоги може призвести, за певних умов, до визнання її оподаткованим доходом фізичної особи.

Важлива зміна! Будь-яка заборгованість фізичної особи за цивільно-правовим договором, що перевищує 50% прожиткового мінімуму для працездатної особи станом на 1 січня звітного року та за якою минув строк позовної давності, визнається оподаткованим доходом боржника (підпункт 164.2.7 ПК).

Для цього виду благодійної допомоги указана норма означає, що в разі неповернення громадянином поворотної фінансової допомоги протягом 36 місяців після встановленого у договорі строку, він автоматично стає боржником уже не перед благодійником, а перед бюджетом. Наприклад, звільнена від оподаткування сума такої неповерненої заборгованості в 2011 році доволі мала і становить лише 466 грн.

Треба також зазначити, що фізичні особи-благодійники не повинні сплачувати податок на суми процентів, отриманих ними від боржників за прострочення виконання договірних зобов'язань (абзац «б») підпункту 164.2.14 ПК.

Поворотна фінансова допомога юридичним особам

Поворотна фінансова допомога може надаватися без обмежень благодійним і громадським організаціям, які мають код ознаки неприбутковості 0006, а також творчим спілкам. Адже згідно з пунктом 157.3 Податкового кодексу звільнено від податку на прибуток кошти, одержані такими організаціями безоплатно. Втім, Цивільний кодекс визначає, що будь-які договори є відплатними, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає із суті договору (стаття 626 ЦКУ).

---

¹²Листи ДПА України № 185/6/15-2316 від 10 січня 2003 р., № 5966/6/15-1316 від 07 липня 2003 р.

Крім того, у статті 1048 Цивільного кодексу встановлено, що особа, яка надає позику, має право на одержання процентів за обліковою ставкою Національного банку України, якщо в договорі не вказано інший розмір процентів або договір є безпроцентним.

Оскільки указана стаття встановлює, що договір позики вважається безпроцентним на підставі закону, тільки якщо його укладено між фізичними особами на суму до п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян (наразі 850 грн.) і він не пов'язаний із підприємницькою діяльністю будь-якої з таких фізичних осіб, то в договорах між юридичними особами безпроцентний характер договору завжди треба вказувати окремо.

З цим узгоджуються і спеціальні правила, встановлені у Податковому кодексі щодо оподаткування поворотної фінансової допомоги юридичним особам.

Насамперед, суми такої допомоги, неповерненої до кінця звітного періоду, вважаються доходом будь-якої юридичної особи, якщо законом прямо не встановлено інше. Включення до складу витрат підприємств тих сум, які вони повертають позикодавцям, відбувається пропорційно до фактичного повернення коштів.

Доходом визнаються також умовно нараховані проценти на суми фактично не поверненої допомоги за обліковою ставкою Національного банку України, що узгоджується із нормами статті 1048 Цивільного кодексу, які встановлюють право саме на такі проценти.

Винятком можуть бути внески учасників юридичної особи до її статутного капіталу, одержані як поворотна фінансова допомога, які повертаються їм протягом 365 днів (підпункт 135.5.5 ПК).

Треба зважати на те, що поворотна фінансова допомога юридичній особі визнається доходом, якщо її надають:

- 1) фізичні особи, не зареєстровані як підприємці;
- 2) юридичні особи, які звільнені від сплати податку на прибуток підприємств;
- 3) юридичні особи, які мають пільги щодо сплати податку на прибуток підприємств **(до яких належать неприбуткові організації)**;
- 4) юридичні особи, що сплачують цей податок у складі інших податків (наприклад, платники єдиного податку, фіксованого сільськогосподарського податку), а також звільнені від сплати податку на прибуток підприємств на підставі статті 154 ПК.

Отже, благодійна допомога у формі поворотної фінансової допомоги юридичній особі від фізичної особи (не учасника) або неприбуткової організації може призвести до оподаткування такої безпроцентної позики і навіть сплати штрафних фіскальних санкцій.

На нашу думку, надання благодійниками фінансової допомоги юридичним особам (крім неприбуткових організацій, указаних у пункті 157.3 ПК) має відбуватися на підставі звичайних договорів позики, які передбачають сплату процентів за обліковою ставкою НБУ з огляду на зміст указаної вище Постанови КМУ та Національного банку України № 1124 від 28.08.2001 р.

Сервітути як благодійна допомога

Цивільний кодекс України (статті 401-406) передбачає право безоплатного користування земельними ділянками, природними ресурсами або нерухомим майном інших осіб, в тому числі як особистим сервітутом на користь конкретного набувача благодійної допомоги.

На відміну від багатьох європейських країн, сервітути нерухомого майна як форма благодійної допомоги ще не набрали популярності в Україні – не в останню чергу завдяки законодавчій неврегульованості реєстрації прав на нерухоме майно.

Проте, у випадку встановлення такого сервітуту благодійник має реальні можливості контролювати цільове використання земельної ділянки або іншого нерухомого майна, власником якого він залишається.

Оскільки сервітути за своєю правовою природою передбачають саме безстрокове і безоплатне користування, така благодійна допомога, на нашу думку, не пов'язана з будь-якими орендними платежами, оскільки орендою визнається тимчасове і платне користування майном, бодай за символічну плату. Проте, Цивільний та Земельний кодекси України дозволяють стягувати плату за користування сервітутом, якщо інше не передбачено законом, договором, заповітом або рішенням суду (стаття 403 ЦКУ).

Очевидно, що така плата має включатися до оподаткованого доходу благодійника. Проте, якщо таким благодійником є благодійна організація, то плата за сервітут може включатися і до її доходів від основної (благодійної) діяльності за умови, що її розмір нижче звичайної ціни відповідно до пункту 157.15 Податкового кодексу.

Сервітути можуть належати як власнику сусідньої земельної ділянки, так і іншій конкретно визначеній особі (особистий сервітут). Перелік видів земельного сервітуту в статті 99 Земельного кодексу не є вичерпним. Спеціальні види сервітутів можна встановлювати на лісові ділянки (стаття 23 Лісового кодексу).

Сервітути підлягають державній реєстрації в порядку, встановленому для реєстрації прав на нерухоме майно, а також обов'язково зазначаються в земельних кадастрах та в угодах про передачу права власності на земельні ділянки. Порядок такої реєстрації Державним агентством земельних ресурсів (державним кадастро-

вим реєстратором) встановлюють Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» № 1952 від 01.07.2004 р., Закон України «Про державний земельний кадастр» № 3613 від 07.07.2011 р. та Постанови КМУ № 1117 від 08.12.2010 р. та № 835 від 01.08.2011 р. Сервітут не повинен перешкоджати використанню земельної ділянки за її цільовим призначенням.

Сервітути не підлягають відчуженню, але можуть бути припиненими, серед іншого, внаслідок невикористання сервітуту набувачем благодійної допомоги протягом трьох років поспіль.

Оподаткування безоплатного (пільгового) користування іншим майном благодійників

Для цілей благодійної допомоги часто достатньо передати фізичній особі майно не у власність, а на праві користування – безоплатного або за пільговою платою. Як різновид благодійної допомоги така діяльність передбачена статтею 16 Закону України № 531/97.

При цьому треба зважати на те, що «пільгова плата» означає тут плату за користування, що нижче так званої «звичайної ціни». Крім того, пункт 39.15 Податкового кодексу встановлює, що збільшення або зменшення ціни до 20% не впливає на податкові зобов'язання і не призводить до перерахунку сум податків.

Оскільки право власності на підставі таких договорів не передається, то такі операції звільнено від податку на додану вартість (підпункти 196.1.2 ПК), за умови пільгової оплати.

Важливо! Абзац «е» підпункту 164.2.17 ПК включає суми знижки звичайної ціни (вартості) товарів (робіт, послуг), індивідуально визначені для фізичної особи, до додаткових благ, а отже оподаткованого доходу такої особи.

У зв'язку з цим доцільно передбачати умови безоплатного користування майном благодійника у благодійних програмах або типових умовах договорів.

Як правило, договори користування майном приватних осіб регулюються статтями 827-836 Цивільного кодексу про договір позички. Користування вважається безоплатним, тільки якщо сторони прямо домовилися про це.

Оренда нерухомого майна (крім земельних ділянок сільськогосподарського призначення)

В деяких випадках фізична особа-благодійник може замість передачі квартири чи будинку у власність набувачу допомоги скористатися правом передати таке майно у користування на пільгових умовах або безоплатно, як передбачено статтею 15 Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97.

Треба зазначити, що норми Податкового кодексу можуть обернути оренду приміщень на пільгових умовах на «ведмежу послугу» для учасників такої благодійної допомоги.

Адже мінімальну суму орендного платежу за кожен квадратний метр житла або земельної ділянки під об'єктом нерухомого майна встановлюють органи місцевого самоврядування за методикою, затвердженою КМУ. Тільки якщо орган місцевого самоврядування не встановив або не оприлюднив таку мінімальну суму до початку звітнього року, податок нараховується на суму платежів, указаних у договорі оренди (підпункт 170.1.2 ПК).

Наприклад, загальна вартість оренди квартири площею в 70 квадратних метрів у договорі між благодійником і фізичною особою – набувачем допомоги встановлено в 1 гривню на рік. Проте, орган місцевого самоврядування встановив мінімальну суму платежу за оренду одного квадратного метра протягом року, наприклад, у 500 грн.

Якщо благодійник є фізичною особою, набувач допомоги буде зобов'язаний сплатити за орендодавця податок на доходи фізичних осіб (за ставкою 15% від 35000 грн. мінімальної суми орендних платежів), тобто 5250 грн. за рік.

Якщо благодійник є юридичною особою, він як податковий агент має утримати суму податку з фізичної особи-набувача цього «додаткового блага» з урахуванням коефіцієнту для доходів у негрошовій формі, тобто 6175 грн.

Тому при наданні благодійної допомоги у формі пільгового чи безоплатного користування нерухомим майном необхідно ретельно перевіряти, чи не встановив орган місцевого самоврядування мінімальні суми орендних платежів для такого майна.

Нагадаємо також, що нотаріальне посвідчення і державна реєстрація договорів оренди нерухомого майна обов'язкові, якщо строк оренди становить не менше трьох років (статті 793 та 794 Цивільного кодексу).

Оренда рухомого майна

Із прийняттям Податкового кодексу ще більше ускладнилося тлумачення умов оподаткування доходів від оренди майна неприбуткових організацій.

Зокрема, використання звільнених від оподаткування доходів для здійснення господарської діяльності, тобто для одержання доходу, прямо визнано підставою для виключення організації з Реєстру неприбуткових організацій (підпункт 157.14 ПК).

З іншого боку, отримання орендної плати в межах амортизаційних відрахувань на відповідну категорію майна не призводить до фактичного одержання

доходу благодійником і тільки компенсує його витрати. Не треба також забувати, що дозвіл на використання майна за пільговими умовами, в т.ч. за орендною платою нижче звичайних ставок або символічними ставками, як-от одна гривня на рік, визнано формою благодійної допомоги у статті 16 Закону «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97.

Рента як благодійна допомога

Серед інструментів благодійної діяльності договори ренти тривалий час залишаються поза увагою благодійників. Проте, ці договори достатньо докладно врегульовані у статтях 731-743 Цивільного кодексу України.

Зміст цих договорів полягає в тому, що благодійник передає у власність неприбутковій організації чи іншому набувачу благодійної допомоги будь-яке рухоме або нерухоме майно (крім коштів) в обмін на одержання ренти. При цьому рента може бути як у формі коштів, так і будь-яких послуг, як-от: утримання в переданому за договором ренти приміщенні закладу для надання соціальних послуг, приватного музею або проведення певної кількості тренінгів чи інших заходів для певних категорій набувачів благодійної допомоги. Отримані безоплатно роботи і послуги, наприклад, звільнено від податку на прибуток для неприбуткових організацій, указаних у пункті 157.3 ПК.

Договори ренти можуть мати дуже гнучкі умови: майно може передаватися як за певну плату, так і безоплатно, сплата ренти може відбуватися у змішаній формі, рента може бути встановлена на певний строк або безстроково тощо. Тобто після закінчення, наприклад, десятирічного періоду ренти, майно повертається благодійнику за таку саме ціну, за яку він раніше передав його у ренту.

Важливо! Набувач допомоги може навіть продати майно, передане в ренту – але наступний власник зобов'язаний сплачувати благодійнику таку саму ренту, як-от проведення 20 тренінгів для безробітних протягом року, під загрозою припинення дії договору ренти.

Оскільки нерухоме майно залишається у заставі благодійника, захист його інтересів та цільового використання майна забезпечується достатніми правовими гарантіями. Ці договори підлягають нотаріальному посвідченню, а щодо нерухомого майна – державній реєстрації та збереженню права застави у благодійника. Невиконання обов'язків щодо сплати ренти може підлягати обов'язковому страхуванню. У разі випадкового знищення або пошкодження майна обов'язок сплачувати ренту на користь благодійника триватиме. Крім того, відчуження майна, переданого за договором ренти, дозволяється лише за згоди благодійника.

Глава 5

**Передача доходів
від майна для
благодійної діяльності**

Доволі часто благодійник має інтерес не до передачі майна як такого, а до використання доходів від такого майна для цілей благодійної діяльності.

Це дозволяє, по-перше, зменшити ризики, пов'язані з нецільовим використанням майна. По-друге, доходи від майна, або пасивні доходи, як правило, є більш стабільними, ніж можливості благодійника постійно передавати певне майно для благодійної діяльності.

Нарешті, оподаткування таких доходів часто регулюється спеціальними правилами або міжнародними договорами, які є більш сприятливими, ніж передача власне майна.

Важливо! Цивільний кодекс дозволяє благодійнику дарувати не тільки майно, яке є його власністю, а й майнові права, які можуть виникнути у благодійника в майбутньому (стаття 718 ЦКУ).

До правових інструментів передачі доходів від майна благодійника для благодійної діяльності, зокрема, належать:

- 1) ендавменти;
- 2) спадщини та спадкові договори;
- 3) страхові відшкодування.

Як у Податковому кодексі визначено ендавмент?

Ендавмент є надзвичайно важливим інструментом благодійної діяльності та може бути сформований як фізичною особою, так і компанією або благодійним фондом.

Прикладами є Нобелівський фонд, Національний фонд мистецтв у США, що діє замість міністерства культури, а також ендавменти близько 80 провідних університетів, кожен з яких перевищує 1 млрд. доларів США.

У багатьох країнах Європи благодійні фонди зобов'язані мати ендавмент як гарантію стабільної діяльності в майбутньому.

Податковий кодекс України визнає, що право утворювати ендавменти мають будь-які юридичні та фізичні особи (підпункт 170.7.5 ПК).

Особливостями ендавменту в Податковому кодексі наразі визначено таке:

- 1) формування основної суми ендавментів виключно з коштів і цінних паперів (в т.ч. іпотечних), які благодійник вносить у банк або небанківську фінансову установу (інвестиційну компанію, інвестиційний фонд, кредитну спілку тощо);
- 2) надання цільової благодійної допомоги виключно у формі коштів – процентів і дивідендів, нарахованих на основну суму ендавменту;

- 3) строк надання і використання допомоги може перевищувати 12 місяців, що не дозволяється для інших видів благодійної допомоги (наприклад, для лікування хронічних хвороб, оплати навчання студентів або тривалих наукових досліджень);
- 4) набувач допомоги, який не використав указану допомогу протягом узгодженого з благодійником строку і не повернув відповідні кошти до закінчення такого строку, має сплатити податок на невикористану суму допомоги;
- 5) набувач благодійної допомоги не має права витратити або відчужувати основну суму ендавменту без згоди благодійника.

Важливо! Інші акти законодавства України, крім Податкового кодексу, наразі не регулюють формування ендавментів та управління ними. Розпорядження процентами по діючим ендавментам регулюється, як правило, статтями про особливі умови у договорах банківських вкладів або управління інвестиційними активами.

Набувачами благодійної допомоги у вигляді процентів і дивідендів від основної суми ендавменту можуть бути як фізичні особи, так і неприбуткові організації. Зокрема, в кількох європейських країнах (Австрія, Бельгія, Греція) благодійні фонди зобов'язані формувати ендавмент для забезпечення своєї статутної діяльності.

Для оподаткування благодійної допомоги у формі процентів та дивідендів, а також доходів на іпотечні та

деякі інші цінні папери, що нараховуються на основну суму ендавментів, важливо, що ставка податку на такі доходи фізичних осіб становить 5% (підпункт 167.2 ПК). При чому оподаткування процентів на вклади (депозити) та ощадні сертифікати відбуватиметься лише з 1 січня 2015 року (пункт 1 Прикінцевих положень Податкового кодексу).

З іншого боку, для благодійників-фізичних осіб важливий пункт 165.1.29 ПК, що звільняє від податку на доходи фізичних осіб основну суму депозиту (вкладу), внесеного до банку чи небанківської фінансової установи, яка повертається фі-

зичній особі, а також основну суму кредиту, яку отримує платник податку (протягом строку дії договору), у тому числі фінансового кредиту, забезпеченого заставою, на визначений строк та під проценти.

Для благодійників-юридичних осіб практичний інтерес може становити також формування ендавментів із урахуванням положень пунктів 138.5 та 153.4 Податкового кодексу про субординовані борги, тобто боргові інструменти, що розміщуються у банках на строк не менше п'яти років.

Оподаткування цільової благодійної допомоги у формі ендавментів

Порівняно з попереднім проектом Податкового кодексу, чинний містить положення про надання благодійної допомоги у формі ендавментів (пункт 170.7.5 ПК). Важливо, що право утворювати ендавменти мають будь-які юридичні та фізичні особи.

Для оподаткування благодійної допомоги у формі процентів та дивідендів, а також доходів на іпотечні та деякі інші цінні папери, що нараховуються на основну суму ендавментів, важливо, що ставка податку на такі доходи становить 5% (пункт 167.2 ПК). При чому оподаткування процентів на вклади (депозити) та ощадні сертифікати, які отримують фізичні особи, відбуватиметься лише з 1 січня 2015 року.

З іншого боку, для благодійників-фізичних осіб важливий пункт 165.1.29 ПК, що звільняє від оподаткування основну суму депозиту (вкладу), внесеного до банку чи небанківської фінансової установи, яка повертається фізичній особі, а також основну суму кредиту, яку отримує платник податку (протягом строку дії договору), у тому числі фінансового кредиту, забезпеченого заставою, на визначений строк та під проценти.

До важливих наслідків цього положення належить і те, що благодійник не може передати в ендавмент, наприклад, підприємство або житловий будинок, але може передати акції або іпотечні цінні папери.

Доволі парадоксальним залишається в Україні оподаткування операцій із цінними паперами – якщо цінні папери передаються за гроші, зобов'язань по сплаті ПДВ не виникає; якщо цінні папери передаються безоплатно – операції оподатковуються.

Подібна практика перешкоджає залученню будь-яких цінних паперів до прозорої благодійної діяльності. У зв'язку з цим законодавці пішли на поступку щодо формування ендавментів із цінних паперів: безоплатну передачу цінних паперів (акцій, іпотечних цінних паперів тощо) в благодійні ендавменти спеціально звільнено від сплати ПДВ.

Важлива зміна! З 2011 року безоплатна передача цінних паперів в ендавменти звільняється від податку на додану вартість (пункт 197.1.15 ПК). Оподаткування такої передачі стримувало залучення цінних паперів у благодійну діяльність в Україні в цілому.

Законодавство України не встановлює обмежень для строків формування і використання ендавментів. Натомість спеціально встановлено, що благодійна допомога, отримана фізичною особою від ендавментів, може використовуватися більше 12 місяців.

Варто зазначити, що проценти по іншим цінним паперам та депозитам, які становлять основну суму ендавменту, також оподатковуються за зниженою ставкою 5% (пункт 167.2 ПК) незалежно від розміру такої основної суми або нарахованих процентів чи дивідендів.

Може поставати питання, чи надають благодійні організації фінансові послуги, якщо розпоряджаються цінними паперами, які надають для формування ендавментів інші благодійники. Треба зазначити, що Директива Ради 2003/48/ЄС від 03.06.2003 року щодо оподаткування доходу від заощаджень у формі виплат відсотків, а також рішення Європейського Суду від 20.06.1996 року в справі C-155/94 чітко вказують, що економічна активність в розумінні Шостої Директиви 77/388/ЄС не включає купівлю і продаж акцій або інших цінних паперів у перебігу управління активами благодійних фондів. А отже, є правові підстави вважати таку діяльність благодійною (основною), а не фінансовою послугою, якщо благодійні організації не отримують винагороди за управління ендавментами інших благодійників.

Нагадаємо також, що спільною постановою Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 28.08.2001 р. N 1124 «Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів з відмивання грошей» позики, фінансові гарантії та зобов'язання (поруки) віднесено до переліку видів фінансової діяльності, яку можуть вести організації, що не є фінансовими установами та не мають ліцензій на надання фінансових послуг.

Договори страхування як благодійна допомога

Хоча традиційно благодійна допомога включає тільки добровільну передачу майна, в тому числі добровільне страхування, необхідно враховувати особливості, визначені законами України щодо благодійної діяльності.

Звільнено від оподаткування суму внесків на обов'язкове страхування фізичних осіб (підпункт 165.1.5 ПК). Це положення стає для благодійників особливо важливим після того, як Закон України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 р. запровадив обов'язкове страхування волонтерів.

Крім того, Закон України «Про страхування» встановлює обов'язкове страхування деяких фізичних осіб, які беруть участь у благодійній діяльності. Зокрема, це медичні працівники, професійні спортсмени і, віднедавна, волонтери.

Спадщини та спадкові договори

В Україні тільки починає відроджуватися традиція спадкування майна для благодійних цілей. Зокрема, Цивільний кодекс України прямо гарантує право спадкодавця-благодійника зобов'язати спадкоємців до вчинення дій, спрямованих на досягнення суспільно корисної мети (стаття 1240 ЦКУ), а також утворювати благодійні установи на підставі заповітів (стаття 87 ЦКУ).

Право окремих категорій спадкоємців за законом (дітей, непрацевдатних повнолітніх дітей, батьків чи подружжя) на обов'язкову частку в спадщині значною мірою обмежує право благодійників розпорядитися майном в інтересах благодійних фондів або інших набувачів благодійної допомоги.

Адже незалежно від заповіту благодійника указані спадкоємці можуть претендувати в судовому порядку на половину частки спадщини, яка належала би їм при спадкуванні за законом, тобто за відсутності заповіту.

Право благодійника у будь-який момент скасувати заповіт або внести до нього зміни створює правову невизначеність, у свою чергу, для інших потенційних спадкоємців, у тому числі благодійних організацій.

Тому під час використання спадкового майна для благодійних цілей і благодійникам, і спадкоємцям треба додержуватися деяких спеціальних вимог.

Включення спадщин і спадкових договорів до правових інструментів благодійної діяльності пояснюється також тим, що оподаткування дарунків між фізичними особами здійснюється саме на підставі положень про оподаткування спадщин (пункт 174.6 ПК).

Спадкові договори

Чи може громадянин виділити частку свого майна, яку передасть на благодійні цілі після смерті, у такий спосіб, щоб убезпечити це майно від претензій спадкоємців за законом чи кредиторів?

Так, належним інструментом, на нашу думку, є спадковий договір, що регулюється статтями 1302-1308 Цивільного кодексу України.

Спадковий договір передбачає зобов'язання набувача – фізичної або юридичної особи – вчинити певну дію майнового або немайнового характеру, визначену благодійником (відчужувачем) майна до відкриття спадщини або після її відкриття. При чому право власності на таке майно набувач одержує після смерті благодійника.

Спадковий договір підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації у Спадковому реєстрі (регулює Постанова КМУ № 491 від 11.05.2011 р.).

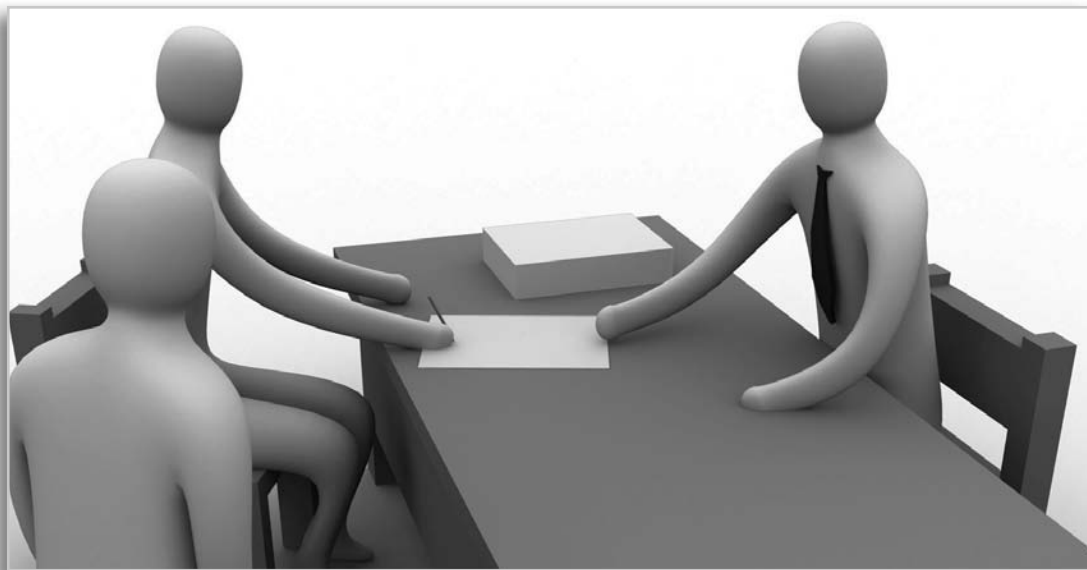
Майно, яке передається благодійником на підставі спадкового договору, підлягає нотаріальній забороні відчуження. Крім того, благодійник може призна-

чити іншу особу, крім нотаріуса, яка контролюватиме виконання спадкового договору після його смерті.

Підставами для розірвання договору виключно в судовому порядку є невиконання його набувачем або неможливість виконання.

Заповідальний відказ

Крім спадкових договорів, благодійник має право визначити у заповіті також заповідальний відказ (статті 1237-1238 ЦКУ).

На підставі такого відказу благодійник може передати у власність або на іншому речовому праві (наприклад, особистого сервітуту або безоплатного користування нерухомим майном) будь-які речі та майнові права. При чому особа, визначена благодійником у заповідальному відказі, матиме право користуватися майном, у т.ч. нерухомим, і в разі набуття спадкоємцем права власності на таке майно або наступної зміни власника майна.

Втім, треба зважати на те, що заповідальний відказ захищає інтереси благодійника меншою мірою, ніж спадковий договір, якщо є особи, які претендуватимуть на обов'язкову частку в спадщині.

Крім того, гарантується право благодійника у будь-який момент скасувати заповіт або внести до нього зміни (стаття 1255 ЦКУ). **Натомість заповіт, що стосується майна, вказаного у спадковому договорі, буде визнано нікчемним (стаття 1307 ЦКУ).**

Право благодійника встановити сервітут у заповіті щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів або будь-якого нерухомого майна, для задоволення потреб інших осіб, крім спадкоємців, прямо передбачено у статті 1246 ЦКУ.

Як оподатковується благодійна допомога у формі спадщин і спадкових договорів?

Оподаткування майна, що успадковується фізичними особами, здійснюється за різними ставками і правилами щодо окремих категорій набувачів.

Зокрема, пункт 174.2 Податкового кодексу встановлює такі правила щодо оподаткування спадщин, одержаних фізичними особами:

Вид майна, що передається у спадщину	Категорія осіб, яким майно передається у спадщину	Ставка податку на доходи фізичних осіб, %
1. Нерухоме майно	Члени сім'ї першого ступеня споріднення (діти, батьки, подружжя)	0%
	Інваліди I групи	0%
	Дитина-сирота	0%
	Дитина, позбавлена батьківського піклування	0%
	Дитина-інвалід	0%
	Інші спадкоємці-резиденти	5%
	Спадкоємці-нерезиденти	15-17%
2. Рухоме майно, в тому числі: – предмет антикваріату, витвір мистецтва; – природне дорогоцінне каміння, дорогоцінні метали, прикраси з їх вмістом; – транспортні засоби, приладдя; – інше рухоме майно	Члени сім'ї першого ступеня споріднення	0%
	Інваліди I групи	0%
	Дитина-сирота	0%
	Дитина, позбавлена батьківського піклування	0%
	Дитина-інвалід	0%
	Інші спадкоємці-резиденти	5%
	Спадкоємці-нерезиденти	15-17%
3. Об'єкти комерційної власності, в тому числі: – цінні папери (крім ощадного, депозитного чи іпотечного сертифікату); – корпоративні права (частки у статутному капіталі компаній); – цілісні майнові комплекси підприємств; – об'єкти інтелектуальної (промислової) власності, право на отримання доходу від них; – майнові та немайнові права	Члени сім'ї першого ступеня споріднення	0%
	Інші спадкоємці-резиденти	5%
	Спадкоємці-нерезиденти	15-17%

Вид майна, що передається у спадщину	Категорія осіб, яким майно передається у спадщину	Ставка податку на доходи фізичних осіб, %
4. Страхові виплати або страхові відшкодування, в тому числі: – пенсійні депозитні рахунки; – накопичувальні пенсійні рахунки; – індивідуальні пенсійні рахунки спадкодавця в накопичувальній системі пенсійного страхування	Члени сім'ї першого ступеня споріднення	0%
	Інші спадкоємці-резиденти	5%
	Спадкоємці-нерезиденти	15-17%
5. Готівка на рахунках спадкодавця в банках і небанківських фінансових установах, в тому числі: – депозитні (ощадні) сертифікати; – іпотечні сертифікати; – сертифікати фонду операцій з нерухомістю	Члени сім'ї першого ступеня споріднення	0%
	Інваліди I групи	0%
	Дитина-сирота	0%
	Дитина, позбавлена батьківського піклування	0%
	Інші спадкоємці-резиденти (в т.ч. діти-інваліди)	5%
Спадкоємці-нерезиденти	15-17%	

Треба зазначити, що для благодійних організацій та інших неприбуткових організацій, указаних у пункті 157.3 ПК, безоплатно надане майно, в т.ч. спадщини, звільняється від сплати податку на прибуток.

Спеціальні умови оподаткування спадщин

Особливу увагу фізичним особам-благодійникам слід звернути на спеціальні умови оподаткування спадщин.

- 1) Спадщини від нерезидентів оподатковуються за загальною ставкою (15-17%), якщо інше не передбачено міжнародними договорами України про усунення подвійного оподаткування.
- 2) Будь-які спадкоємці звільнені від сплати податку на успадкування:
  - грошових заощаджень, поміщених до 2 січня 1992 р. в установи Ощадбанку СРСР та державного страхування СРСР, що діяли на території України;
  - державних цінних паперів (облігації Державної цільової безпроцентної позики 1990 року, облігації Державної внутрішньої виграшної позики 1982 року, державні казначейські зобов'язання СРСР, сертифікати Ощадбанку СРСР);

- грошових заощаджень громадян України, розміщених в установах Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху протягом 1992–1994 років, погашення яких не відбулося.

Суму виплат за указаними заощадженнями та цінними паперами також спеціально звільнено від податку на доходи фізичних осіб (підпункт 165.1.30 Податкового кодексу).

- 3) Податковим агентом при успадкуванні банківського вкладу є банк чи інша небанківська фінансова установа.
- 4) Заповіт повністю або частково скасовує будь-які попередні розпорядження банку чи іншій небанківській фінансовій установі стосовно осіб, до яких переходить право на вклад (стаття 1229 ЦКУ), що необхідно враховувати благодійникам при розпорядженні ендавментами. Адже банківські вклади завжди включаються до складу спадщини, незалежно від способу розпорядження такими вкладками.
- 5) Натомість до спадщини не включаються виплати на підставі договорів особистого страхування (життя, пенсії тощо), якщо страхувальник призначив у договорі страхування іншу особу як набувача таких страхових виплат.
- 6) Спадкоємці зобов'язані відшкодувати вимоги кредиторів спадкодавця, але в межах вартості успадкованого майна і пропорційно до часток окремих спадкоємців (стаття 1282 ЦКУ). Таким чином, законодавство України не передбачає необмеженої відповідальності спадкоємців – у тому числі благодійних організацій – за борги благодійника-спадкодавця.

Важливо! Спадкоємці можуть бути зобов'язані відшкодувати розумні витрати будь-яких осіб, в тому числі благодійних організацій, які ті здійснили на утримання, догляд, лікування і поховання спадкодавця протягом останніх трьох років (стаття 1232 ЦКУ).

Глава 6

**Виконання робіт
і надання послуг для
благодійної діяльності**

Благодійники не завжди обмежують свою суспільно корисну діяльність передачею майна або майнових прав. Навпаки, більш поширеним для благодійників є особиста участь у благодійних заходах або наданні безоплатних послуг тим, хто їх потребує.

Волонтерська діяльність

Набрання чинності Законом України «Про волонтерську діяльність» у квітні 2011 року значною мірою ускладнило діяльність волонтерів, які діють на власну ініціативу, без патронажу громадської організації, зареєстрованої як волонтерська.

Проте, чи означає це, що фізична особа-благодійник позбавлена права надавати допомогу, наприклад, прибираючи квартиру самотньої пенсіонерки чи надаючи інші соціальні послуги? Чи може волонтерська діяльність здійснюватися в інших формах?

На нашу думку, благодійники можуть скористатися положеннями Цивільного кодексу України про безоплатне надання послуг (статті 901-908 ЦКУ).

Зокрема, будь-який замовник – і сам набувач допомоги, і благодійна організація – мають відшкодувати виконавцю таких послуг витрати, пов'язані з наданням послуг.

Такі витрати необхідно вказати в письмовому договорі, якщо сума витрат перевищує 20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (наразі 340 грн.), згідно зі статтею 208 ЦКУ.

До пов'язаних витрат можуть належати, наприклад, витрати на проїзд, проживання поза місцем реєстрації, медичне чи соціальне страхування тощо.

Міжнародні норми щодо законодавства про волонтерську діяльність активно пропагуються ООН, яка має спеціальну програму (UNV).

Європейська комісія ухвалила, зокрема, Конвенцію про Європейську волонтерську службу в рамках програми YOUTH та Директиву 2004/114 про обмін у сфері освіти, неоплачуваної профпідготовки та волонтерської діяльності.

Лише деякі країни ЄС ухвалили спеціальні закони про волонтерську діяльність (Польща в 2003 р., Чехія в 2002 р., Португалія у 1998 році); як правило, ця діяльність вважається просто різновидом благодійної діяльності.

Безоплатне надання послуг

Статті 901-907 Цивільного кодексу та стаття 16 Закону «Про благодійництво та благодійні організації», що регулюють безоплатне надання послуг, не стосуються безпосередньо волонтерської діяльності і можуть використовуватися ширшим колом благодійників.

Зокрема, замовник безоплатних послуг має відшкодувати благодійнику всі фактичні витрати, необхідні для надання послуг (стаття 904 Цивільного кодексу). Крім того, благодійник має надавати послугу особисто (для юридичних осіб – силами штатних працівників), якщо інше не встановлено договором.

Треба зважати на те, що кошти, надані фізичним особам під звіт для виконання цивільно-правових договорів, у тому числі договорів пожертви або контрактів про благодійну діяльність, звільнено від оподаткування з урахуванням положень пункту 170.9 Податкового кодексу (підпункт 165.1.11 ПК). До таких витрат можна включати і суми внесків на обов'язкове пенсійне або соціальне страхування, що може бути важливим стимулом для благодійників.

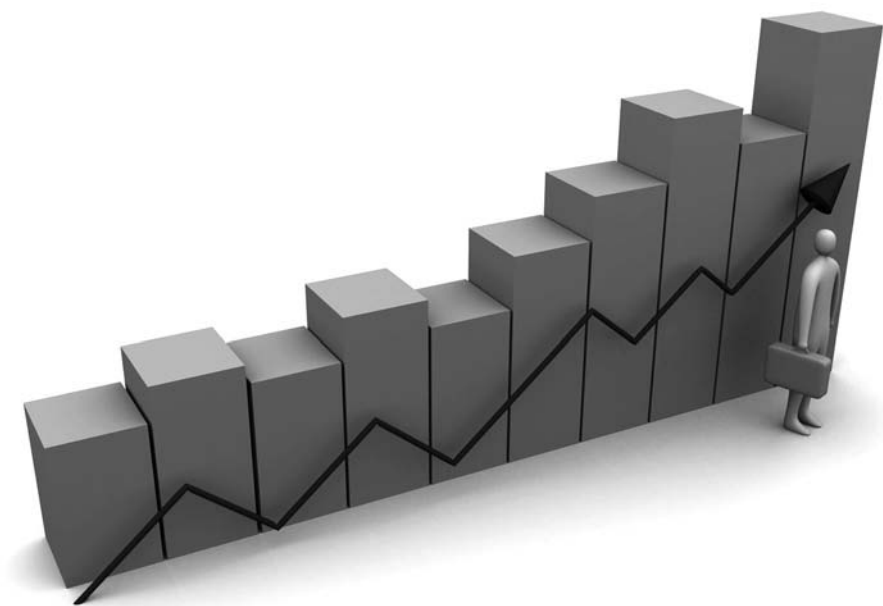
З іншого боку, договір безоплатного надання послуг може встановити і вищий розмір майнової відповідальності благодійника за ненадання або неналежне надання послуг, ніж встановлений у статті 906 Цивільного кодексу розмір відшкодування збитків (два неоподатковані мінімуми доходів громадян).

Оплачуваний благодійниками робочий час

Деякі благодійники-юридичні особи в Україні замість традиційних благодійних внесків застосовують програми залучення своїх працівників до благодійної діяльності. Такі програми передбачають оплату працівникам певної кількості годин, які вони присвячують наданню соціальних послуг, ремонту дитячих будинків або участі в інших благодійних заходах.

Адже абзац «а» підпункту 138.10.6 Податкового кодексу прямо дозволяє підприємствам включати до своїх витрат вартість виконаних робіт або наданих послуг на користь будь-яких неприбуткових організацій, у межах чотирьох відсотків їх прибутку за попередній рік. Таким чином, стимулюється й участь працівників у благодійній діяльності та розвиток корпоративної соціальної відповідальності.

Глава 7

**Податкові знижки
для благодійників**

Зміни, запроваджені Податковим кодексом щодо податкових знижок для благодійників, можна оцінити принаймні як суперечливі.

Скасування «мінімального порогу» благодійних внесків на благодійну допомогу благодійним та іншим неприбутковим організаціям, безумовно, вигідно великим платникам податку на прибуток підприємств.

З іншого боку, скорочення максимальної знижки з п'яти до чотирьох відсотків прибутку попереднього року об'єктивно зменшує податкові стимули для благодійників, які і без того були чи не найменшими серед європейських країн.

Одним із головних аргументів на користь фактичного обмеження податкових знижок для благодійників у Податковому кодексі виступає зниження загальної ставки податку на прибуток підприємств.

Дійсно, передбачено, що ставка податку на прибуток підприємств буде зменшуватися за таким графіком:

- 25% – з 1 січня до 31 березня 2011 року
- 23% – з 1 квітня до 31 грудня 2011 року
- 21% – з 1 січня 2012 року
- 19% – з 1 січня 2013 року
- 16% – з 1 січня 2014 року.

Втім, гранична ефективна податкова знижка для благодійників-підприємств завдяки цій зміні не зросла: якщо у 2010 році бюджет мав отримувати за кожну гривню благодійних внесків до 4,75 грн. платежів податку на прибуток підприємств, то в 2011 – 5,52 грн., в 2012 – 5,04 грн., і лише з 2013 року благодійники платитимуть менше – до 4,56 і 3,84 грн. податку за кожну гривню пожертви відповідно.

Спеціальні податкові пільги для благодійників

Як уже зазначено, Податковий кодекс не встановив додаткових стимулів для благодійників-резидентів, які надають допомогу неприбутковим організаціям, у тому числі благодійним.

Цими стимулами до 2011 року користалася дуже мала частка компаній; наприклад, у 2009 році тільки 386 компаній з-поміж зареєстрованих 780 тисяч отримали податкову знижку на свої благодійні внески.

Важлива зміна! До 1 квітня 2011 року юридична особа-платник податку на прибуток підприємств мала право включати до своїх витрат безповоротну фінансову допомогу чи інші внески на користь неприбуткових організацій у розмірі не менше двох відсотків оподат-

кованого прибутку минулого року. Пожертви протягом 2011 року і, треба сподіватися, наступних років, можна включати до витрат підприємств, якщо вони становлять будь-яку частку прибутку попереднього року (наприклад, 0,1%).

Безумовно, скасування «мінімального порогу» для благодійних внесків є позитивною зміною, особливо відчутною для компаній-великих платників податку на прибуток підприємств. Наприклад, компанія, яка одержала у 2009 році прибуток на суму 5 млн. грн., могла включити до своїх валових витрат у 2010 році тільки благодійні внески, сума яких перевищувала 2% її прибутку минулого року, або не менше 100 тис. грн. Якщо благодійні внески компанії становили лише 80 або 90 тисяч грн., вона не могла внести до своїх витрат жодної гривні, витраченої на благодійну діяльність.

Це призводило до штучного завищення сум окремих внесків та зменшення гарантій цільового використання коштів. Адже повернення бодай частини невикористаних коштів благодійнику могло позбавити його права на уже використану податкову знижку.

Наскільки можна судити з доступних даних про податкові суперечки, ця проблема була менш гострою для благодійників-фізичних осіб. Але вони також могли претендувати на звільнення від податку своїх благодійних внесків, тільки якщо ті перевищували два відсотки їх сукупного річного оподаткованого доходу.

До речі, у Податковому кодексі відбулася технічна, але важлива заміна «податкового кредиту» для фізичних осіб на «податкову знижку». Адже «податковий кредит» означає повернення платнику податку бюджетних коштів, що дорівнюють його витратам, на які дозволено податковий кредит.

Наприклад, благодійний внесок громадянина становив 1000 грн. Податковий кредит дає йому право на повернення 1000 грн. повністю, а податкова знижка – тільки суми податку на цей внесок. Тобто за діючих ставок податку на доходи фізичних осіб в Україні (15-17%), податкова знижка не перевищить 170 грн. (приклад податкового кредиту для благодійників в Італії тощо). По суті, податкове законодавство України і раніше не передбачало «податкового кредиту» для благодійників в указаному розумінні, а давало тільки право зменшити оподаткований дохід.

Крім того, податкові знижки для внесків фізичних осіб все одно не повинні були перевищувати розміру одержаної ними офіційної заробітної плати. З огляду на те, що в липні 2011 року середній рівень офіційної зарплати в Україні становив 2749 грн.¹³, фактична знижка не перевищить 4950 грн. протягом року.

¹³ Див. <http://www.unian.net/ukr/news/news-453362.html>

Проте, у Податковому кодексі скорочено максимальний розмір податкових знижок для благодійників-резидентів, який до 2011 року становив 5% сукупного оподаткованого доходу (прибутку) попереднього року.

З першого квітня 2011 року компаніям дозволено включати до своїх витрат благодійні внески у формі коштів, товарів, робіт чи послуг, переданих неприбутковим (в т.ч. благодійним) організаціям, що не перевищують за звітний рік сумарно чотирьох відсотків оподаткованого прибутку попереднього року (абзац «а» підпункту 138.10.6 ПК).

Тобто компанія, яка одержала в 2010 році прибуток у 5 млн. грн., може включити до своїх витрат у 2011 році благодійні внески на суму до 200 тис. грн. замість 250 тис. грн. згідно з попереднім законом про оподаткування прибутку підприємств.

Сума бюджетного відшкодування, яке повертається громадянам внаслідок використання ними права на податкову знижку – в тому числі на благодійні внески неприбутковим організаціям – спеціально звільнена від податку на доходи фізичних осіб згідно з підпунктом 165.17 Податкового кодексу.

– спеціально звільнена від податку на доходи фізичних осіб згідно з підпунктом 165.17 Податкового кодексу.

Чи встановлює Податковий кодекс інші податкові стимули для благодійників?

Податковий кодекс досі не запровадив жодних альтернативних стимулів для благодійників-юридичних осіб. Зокрема, у багатьох європейських країнах до витрат підприємств дозволено включати благодійні внески, що не перевищують 0,3-0,5% загального доходу (Вірменія, Іспанія, Німеччина, Франція). У країнах колишньої Югославії ця знижка сягає навіть 1,5-5% доходу компанії. Це дозволило би компаніям, які не декларують прибутку в попередньому році, надавати благодійну допомогу фондам та іншим благодійним організаціям, якщо вони мають таку можливість у поточному році.

Інша альтернатива полягає у податковій знижці на суму витрат на оплату праці (0,3% в Естонії, Словенії). Подібна знижка наразі передбачена в Україні тільки щодо вступних, членських або цільових внесків компаній в організації ро-

ботодавців у розмірі до 0,2% фонду оплати праці за звітний рік (підпункт 138.12.3 ПК). Але вона могла би долучити до підтримки благодійних фондів чимало з 43% компаній, які не декларували оподаткованого прибутку в 2010 році (або 350 тисяч з-поміж 780 тисяч зареєстрованих на січень 2011 року).

Чимало європейських країн дозволяють компаніям фіксовані податкові знижки чи податкові кредити на благодійні внески, незалежно від наявності прибутку чи розміру загального доходу (Норвегія, Данія, Італія). На відміну від скасування «мінімального порогу», такий стимул впливав би радше на малі та середні компанії, а також фізичних осіб із нижчими доходами. Наприклад, гранична сума пожертв на користь благодійних фондів, яка дає право на податкові знижки для підприємств у Фінляндії, не повинна перевищувати 50 тисяч євро, а пожертв фізичних осіб у Данії – приблизно 850 євро.

Крім того, залишається невизначеною доля законопроектів про впровадження в Україні «процентної філантропії», тобто права благодійників-фізичних осіб розпоряджатися певною частиною сплаченого ними податку на користь неприбуткових організацій (від 0,5% в Італії до 2% в Угорщині).

Чи мають право благодійні та інші неприбуткові організації обрати спрощену систему оподаткування?

Податковий кодекс – внаслідок активного опору насамперед малих компаній та приватних підприємців – не змінив спрощену систему оподаткування. Лише 16 червня 2011 р. Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект № 8521, поданий КМУ для врегулювання указаних змін.

Питання про право переходу на таку систему благодійними та іншими неприбутковими організаціями, які з тих чи інших причин не занесені до Реєстру неприбуткових організацій, залишається актуальним для багатьох благодійників.

Адже і указаний законопроект, і чинне законодавство обмежують таке право на підставі розміру доходів та кількості працівників, а не організаційно-правових форм. З іншого боку, спрощена система оподаткування стосується лише доходів від продажу товарів і послуг, і доходи від непідприємницької діяльності (наприклад, благодійні внески) підлягатимуть оподаткуванню на загальних засадах.

Чи відповідає Податковий кодекс законодавству Європейського Союзу про податок на додану вартість?

У частині податку на додану вартість, Податковий кодекс лише частково відповідає законодавству Європейського Союзу. Втім, адаптація до законодавства ЄС саме у цій сфері є важливою передумовою розвитку вільної торгівлі та переміщення товарів і послуг між Україною та ЄС.

Згідно з Додатком 3 до Шостої Директиви ЄС 77/388/ЕЕС звільнено від податку на додану вартість окремі суспільно корисні товари і послуги, зокрема:

- 1) медичні послуги та товари медичного призначення, поставки біологічних компонентів (донорська кров та органи тощо);
- 2) соціальні послуги (якщо ці послуги надають неприбуткові організації);
- 3) товари і послуги для дітей;
- 4) освітні послуги;
- 5) культові послуги (якщо ці послуги надають неприбуткові організації);
- 6) поставки товарів і послуг, що надаються членам неприбуткових організацій на неконкурентних засадах за умови сплати добровільних внесків;
- 7) послуги у сфері фізичної культури та аматорського спорту (якщо ці послуги надають неприбуткові організації);
- 8) послуги у сфері культури (якщо ці послуги надають неприбуткові організації);
- 9) перевезення осіб транспортними засобами спеціального призначення;
- 10) телекомунікації (якщо ці послуги надають неприбуткові організації).

Наприклад, освітні послуги, які надаються юридичними особами (також і благодійними організаціями) без відповідної ліцензії, не звільняються від ПДВ згідно з підпунктом 197.1.2 Податкового кодексу.

Хоча ліцензування соціальних послуг було скасовано ще в лютому 2010 року, вони також не звільнені від ПДВ, якщо їх надають приватні юридичні особи.

Станом на 2011 рік звільнено від податку на додану вартість такі операції, які часто здійснюються благодійниками (стаття 197 ПК):

- 1) засоби реабілітації для інвалідів, ремонт і доставка цих засобів;
- 2) реабілітаційні послуги для інвалідів та дітей-інвалідів;
- 3) безоплатна передача легкових автомобілів інвалідам;
- 4) товари спеціального призначення, в т.ч. виробу медичного призначення, для інвалідів та інших категорій населення за переліком, затвердженим КМУ;
- 5) путівки на оздоровлення та відпочинок на території України для дітей, інвалідів та дітей-інвалідів;
- 6) соціальні послуги державних та комунальних закладів;
- 7) постачання житла (крім першого продажу або продажу після капітального ремонту чи реконструкції);
- 8) надання благодійної допомоги благодійним організаціям або такими організаціями;

- 9) безкоштовна передача обладнання та інших товарів, крім підакцизних, науковим організаціям та вишам III-IV рівня акредитації, внесеним до Реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави;
- 10) постачання лікарських засобів, внесених до Державного реєстру лікарських засобів;
- 11) ввезення в Україну культурних цінностей старше 50 років за певними кодами;
- 12) ввезення в Україну гуманітарної та міжнародної технічної допомоги.

Особи, які ведуть облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи, в тому числі спільної благодійної діяльності, також мають реєструватися як платники податку на додану вартість, якщо вартість їх оподаткованих операцій за будь-який період протягом останніх 12 місяців перевищує 300 тис. грн. Номінальний неоподаткований мінімум не змінювався в Україні з 1997 року, і наразі є одним із найменших у Європі.

Чи достатньо врегульована податкова звітність про благодійну допомогу?

Згідно з підпунктом 170.7.3 Податкового кодексу, фізична особа-набувач благодійної допомоги (в тому числі від благодійної організації чи іншої юридичної особи) зобов'язана до 1 квітня 2011 року вказати у своїй річній податковій декларації суму одержаної допомоги, що, за роз'ясненнями ДПА України, перевищила 1220 грн. протягом 2010 р.

Проте, обов'язок подавати річну декларацію стосується лише осіб, які протягом будь-якого календарного місяця отримували дохід у сумі більше 10 мінімальних зарплат (пункт 176.1 ПК).

Але сам факт декларування такого доходу призводить до його включення в сукупний оподаткований дохід фізичної особи. При цьому оскарження неправомірних дій податкових органів надзвичайно ускладнюється, адже фізична особа самостійно визначає у декларації розмір свого оподаткованого доходу, а отже, і податкової заборгованості.

Більше того, в статті 43 Податкового кодексу зазначено, що повернення надміру сплачених сум податку не здійснюється за наявності податкової заборгованості, при чому фізичні особи, які вкажуть як дохід суму благодійної допомоги у своїх деклараціях, автоматично визнають податкову заборгованість і не зможуть оскаржити самостійно визначений дохід (пункт 56.11 ПК).

Втім, пункт 5.1 Закону «Про порядок погашення заборгованості платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» передбачає подання платником податку уточнюючих розрахунків у випадку виявлення ним

помилку у раніше поданих податкових деклараціях. Особливо це стосується випадків, коли податкові органи визначили суму податкової заборгованості без проведення перевірки в установленому порядку.

Якщо благодійник хоче оскаржити податкове повідомлення-рішення?

Благодійники, в тому числі благодійні організації, часто отримують від податкових інспекцій податкове повідомлення-рішення, що передбачають сплату недонарахованих сум податків та податкових штрафів.

Хоча підставою для таких санкцій часто є некоректне застосування податкового законодавства благодійниками, зростає кількість скарг на неправомірні дії податкових органів, котрі, як правило, недостатньо обізнані зі специфікою благодійної діяльності.

Як правило, адміністративні скарги благодійників у ті самі або вищі органи податкової служби не приводять до зменшення нарахованих санкцій.

Тому у випадках, коли законодавство не передбачає незаперечних підстав для таких санкцій, доцільно скористатися процедурою оскарження податкових повідомлень-рішень в адміністративних судах, зокрема, окружних. Сума державного мита за подання такої скарги становить наразі 3,40 грн., що не є фінансовим тягарем для благодійників.

Важливо! З вересня 2010 року право на таке оскарження будь-яких рішень державних органів, які передбачають стягнення коштів, діє тільки один місяць після одержання повідомлення-рішення (стаття 99 Кодексу адміністративного судочинства України). Тому затримка із поданням скарги – навіть не з вини платника податків – позбавляє благодійну організацію або іншого благодійника судового захисту.

Глава 8

Висновки і рекомендації

Висновки

Набрання чинності Податковим кодексом України дозволило створити сприятливіші умови оподаткування благодійної діяльності в окремих сферах, порівняно із попередніми законами та, особливо, попереднім проектом Податкового кодексу.

Зокрема, ці зміни включають:

- 1) звільнення від податку на доходи фізичних осіб подарунків у негрошовій формі у розмірі до шести мінімальних заробітних плат протягом року (пункт 165.1.39 ПК);
- 2) повернення податкових знижок для благодійних внесків юридичних осіб-благодійників на користь недержавних неприбуткових установ та організацій (пункт 138.5.3 ПК);
- 3) скасування деяких податків і зборів, що вимагали додаткових витрат від благодійників (податок на рекламу, збір за використання місцевої символіки, збір за проведення місцевого аукціону, конкурсного розпродажу і лотерей, гастрольний збір тощо);
- 4) скасування «мінімального порогу» для благодійних внесків юридичних осіб у розмірі двох відсотків прибутку в попередньому році (абзац «а» пункту 138.10.6 ПК);
- 5) скасування «мінімального порогу» для благодійних внесків фізичних осіб у розмірі двох відсотків сукупного оподаткованого доходу в попередньому році (пункт 166.3.2 ПК);
- 6) звільнення від оподаткування доходів нерезидентів від благодійних гастрольних заходів (пункт 170.10.5 ПК);
- 7) звільнення від податку допомоги благодійних організацій на медичну допомогу і лікування (пункт 165.1.19 ПК);
- 8) поширення пільг щодо цільової благодійної допомоги на прийомні сім'ї (пункт 170.7.4 ПК);
- 9) звільнення багатодітних сімей від податку на нерухоме майно (пункт 265.2.2 ПК);
- 10) повернення положень про благодійну допомогу у формі ендавментів (пункт 170.7.5 ПК);
- 11) звільнення від податку на додану вартість безоплатної передачі цінних паперів на користь ендавментів (пункт 197.1.15 ПК).

Проте, чимало проблем оподаткування благодійної діяльності ще потребують розв'язання.

На підставі викладених вище даних можна узагальнити проблеми розвитку благодійної діяльності в Україні, що потребують розв'язання в рамках податкового законодавства.

Розмір нецільової благодійної допомоги

На сьогодні Податковий кодекс не встановлює цей розмір в єдиній нормі, і фактично його на кожен рік визначають роз'яснення державної податкової служби. З огляду на явний податковий конфлікт інтересів в указаних нормах, необхідно визначити розмір нецільової благодійної допомоги безпосередньо у Податковому кодексі.

Податкові знижки для благодійників-фізичних осіб

Очевидно, обмеження суми податкової знижки на благодійні внески, зокрема, до неприбуткових організацій тільки доходом, одержаним як заробітна плата, не відповідає ні Конституції, яка забороняє дискримінацію осіб за майновою ознакою, ні статті 167 Податкового кодексу, яка встановлює загальну ставку податку на доходи фізичних осіб також на винагороди за цивільно-правовими договорами.

Обмеження пільг з податку на додану вартість лише благодійними організаціями

До прийняття Податкового кодексу благодійна допомога не оподатковувалася ПДВ, також якщо її надавали релігійні організації та громадські організації з кодом неприбутковості 0006, які водночас можуть бути й одержувачами гуманітарної допомоги.

Указане обмеження скорочує можливості громадських та релігійних організацій надавати благодійну допомогу в негрошовій формі (харчі, одяг тощо) тим, хто її потребує.

Визначення меценатської діяльності

Загального визначення меценатської діяльності, яке відповідає міжнародним договорам України, немає ні в Податковому кодексі, ні в законі про благодійництво. Це обмежує і податкові стимули для меценатства окремими, вузько визначеними напрямками, як-от створення аудіовізуальних творів.

Відповідність законодавству Європейського Союзу

Особливу увагу при розробці змін до Податкового кодексу щодо оподаткування благодійної діяльності необхідно приділяти забезпеченню відповідності норм законодавства України вимогам законодавства Європейського Союзу.

Сфера регулювання благодійної діяльності	Відповідні положення джерел <i>acquis communautaire</i> (спільного законодавства ЄС)
Публічний збір благодійних пожертв. Публічний продаж майна від імені або на користь благодійних організацій	<p>Директива 2007/65/ЄС Європейського парламенту та Ради від 11 грудня 2007 року про внесення змін до Директиви 89/552/ЄС</p> <p>Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 8 червня 2000 року про певні юридичні аспекти інформаційних соціальних послуг, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку</p>
Ендавмент. Управління активами ендавментів	<p>Директива Ради 2003/48/ЄС від 3 червня 2003 року щодо оподаткування доходу від заощаджень у формі виплат відсотків</p> <p>Рішення Європейського суду від 20 червня 1996 року Справа C-155/94</p>
Волонтерська діяльність. Право волонтерів на відшкодування витрат	<p>Конвенція Ради Європи про транснаціональну тривалу добровільну службу для молоді 18-25 років від 10 травня 2000 року</p> <p>Директива 2004/114/ЄС від 13 грудня 2004 року про обмін у сфері освіти, неоплачуваної профпідготовки та волонтерської діяльності</p> <p>Висновок Європейського соціального та економічного комітету 2006/C325/13 від 13 грудня 2006 року про волонтерську діяльність: її роль у європейському суспільстві та вплив</p>
Основна діяльність благодійних організацій	<p>Директива 2006/123/ЄС Європейського парламенту та Ради про послуги на внутрішньому ринку</p> <p>Рішення Суду від 26 травня 2003 року Справа C-498/03</p>
Публічний доступ до творів та інших об'єктів інтелектуальної власності, створених у рамках меценатської діяльності	<p>Директива 2001/29/ЄС Європейського парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві</p> <p>Директива 2001/84/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 вересня 2001 року про право слідування на користь автора оригінального твору мистецтва</p>
Включення інформації про особу благодійників або набувачів благодійної допомоги у звітності благодійних організацій за згоди таких осіб	<p>Директива 95/46/ЄС Європейського парламенту та Ради про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних</p>

Очевидно, цей перелік актів європейського законодавства неповний і потребує розширення з огляду на рішення Європейського суду з прав людини та Європейського суду справедливості, які стосуються питань благодійної діяльності.

Наприклад, найбільш гучною справою останніх років у цій сфері можна вважати рішення у вказаних вище справах *Stauffer* та *Persche*. Хоча ці рішення є обов'язковими тільки для країн-членів Євросоюзу, але вони дають чіткі дороговкази для забезпечення свободи руху товарів і капіталів навіть у сфері благодійної діяльності.

Зокрема, було визнано, що благодійники мають право користуватися податковими знижками, встановленими національним законодавством, якщо внески на визнані законом благодійні цілі були передані резидентам іншої країни Європейського Союзу.

Рекомендації щодо внесення змін до Податкового кодексу стосовно оподаткування благодійної допомоги

На підставі викладених вище даних та подальшого аналізу адміністративної і судової практики застосування Податкового кодексу, очевидно, будуть постійно розроблятися поправки щодо оподаткування благодійної діяльності.

На нашу думку, нагальних змін потребують наступні положення Податкового кодексу щодо оподаткування благодійної допомоги.

Розмір нецільової благодійної допомоги

Податковий кодекс має чітко визначити розмір нецільової благодійної допомоги фізичній особі, яка не включається до її сукупного оподаткованого доходу (у розрахунку на місяць), щоб уникнути правової невизначеності та можливості принципово різних тлумачень відповідних норм, що стосуються розміру нецільової благодійної допомоги.

Податкові знижки для донорів-фізичних осіб

Скасування обмеження суми податкової знижки розміром доходу одержаного як заробітна плата. З огляду на застосування знижених ставок податку до окремих видів доходів (процентів, дивідендів тощо), рекомендовано обмежити суму податкової знижки розміром доходу, який оподатковується за стандартною ставкою (15-17%).

Податкові знижки для донорів-юридичних осіб

Підвищити максимальний розмір благодійних внесків до громадських та інших неприбуткових організацій до 10% оподаткованого прибутку попереднього року.

Рекомендується запровадити можливість включати до витрат підприємств благодійні внески на користь громадських та інших неприбуткових організацій певний відсоток їх сукупних доходів (наприклад, до 0,5% річного доходу). Це особливо важливо для фінансової підтримки неприбуткових організацій за умов економічної кризи, коли прибуток підприємств нестабільний і наявні можливості підтримки обмежені.

Оподаткування доходів фізичних осіб-набувачів одержаних як благодійна допомога

Рекомендується в окремому пункті Розділу IV Податкового кодексу встановити розмір благодійної допомоги, звільненої від податку на доходи фізичних

осіб, оскільки чинна норма прив'язана до соціальної податкової пільги, яка регулює тільки доходи у формі заробітної плати.

Податок на додану вартість

Запровадити принаймні одну знижену ставку податку на додану вартість (в межах 6-10%) на товари і послуги, що визнані суспільно корисними на підставі директив та інших актів законодавства Європейського Союзу.

Безоплатне постачання товарів, робіт, послуг неприбутковим організаціям, визначеним в абзацах «а», «б» та «д» пункту 157.1 Податкового Кодексу, а також надання такими організаціями благодійної допомоги набувачам благодійної допомоги відповідно до Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» № 531/97-ВР.

Додатки

ДОГОВІР БЕЗОПЛАТНОГО НАДАННЯ ПОСЛУГ З ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ

м. Київ

« ____ » _____ 20__ р.

_____
(Повне найменування організації)

в особі _____

(посада, ПІБ)

, яка діє на підставі статуту, далі Замовник, з однієї сторони, та громадянин(ка) _____

_____
(ПІБ)

, який діє на підставі загальної правоздатності, далі Виконавець, з іншої сторони, далі спільно Сторони, уклали цей Договір відповідно до статей 904, 907 Цивільного кодексу України про таке:

Стаття 1. Предмет Договору

1. Виконавець зобов'язується безоплатно надати Замовнику послуги шляхом особистого проведення просвітніх заходів (семінарів, тренінгів, практичних занять), які організує Замовник, протягом (вказати кількість) годин у період між (день, місяць, рік) у місті (вказати назву).
2. Замовник приймає результати послуг та зобов'язується забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил пожежної безпеки у місцях надання послуг, якщо їх визначає Замовник, а також відшкодування фактичних витрат Виконавця, пов'язаних з виконанням Договору та підтверджених платіжними або розрахунковими документами.

Стаття 2. Прийняття виконання

1. Замовник призначає уповноважених представників, які здійснюють контроль за виконанням Договору і приймають результати послуг.
2. Замовник, на вимогу Виконавця, має письмово підтвердити факт безоплатного надання послуг шляхом передання актів відповідності.
3. Виконавець надає уповноваженим представникам Замовника письмові пояснення щодо надання послуг не пізніше трьох робочих днів після одержання такої вимоги.

Стаття 3. Строк дії

1. Договір набирає чинності з моменту підписання Сторонами та діє до повного виконання Сторонами своїх зобов'язань, за винятком випадку припинення Договору внаслідок тривання подій, указаних у статті 6 Договору, понад 15 календарних днів.

Стаття 4. Гарантії

1. Виконавець не є працівником, агентом чи довіреною особою Замовника, або учасником спільної діяльності з Замовником. Виконавець не передає окремі права та обов'язки, пов'язані з виконанням Договору, іншим особам.
2. Сторони зобов'язуються протягом строку дії Договору та одного року після припинення, незалежно від підстав такого припинення, обмежувати відповідно до законодавства України доступ до інформації, визначеною будь-якою Стороною як конфіденційна.
3. Сторони негайно повідомляють одна одну про будь-які події і дії третіх осіб, які можуть перешкоджати належному виконанню Договору відповідною Стороною.

Стаття 5. Відповідальність за неналежне виконання або невиконання зобов'язань

1. Сторони несуть відповідальність за неналежне виконання або невиконання своїх зобов'язань за Договором згідно із законодавством України. Замовник не несе відповідальності за будь-які збитки, заподіяні третім особам Виконавцем у зв'язку з виконанням Договору.
2. Виконавець несе повну відповідальність за якість, кількість та своєчасність надання послуг.
3. Сторони погоджуються, що в разі невиконання або неналежного виконання Договору Сторона має сплатити неустойку в розмірі (словами та цифрами) гривень за кожну годину послуг, не наданих з вини такої Сторони, як звичайну вартість години надання послуг, указаних у статті 1 Договору.

Стаття 6. Необорна сила

1. Сторони погоджуються не вимагати відшкодувань за збитки через невиконання або неналежне виконання іншою Стороною Договору, такою мірою і якщо воно спричинено подією необорної сили.
2. До подій необорної сили щодо виконання Договору належать: військові дії, мобілізації, страйки, пошесті, пожежі, стихійні лиха, а також акти органів державної влади і місцевого самоврядування, що прямо перешкоджають виконанню Договору Сторонами.

Прикінцеві положення

1. Будь-які зміни і доповнення до Договору є чинними, якщо Сторони оформили їх як окремі додатки до Договору. Додатки вважаються невід'ємними частинами Договору. Попередні письмові угоди, переговори і листування Сторін втрачають юридичну силу, якщо на них немає прямих посилань у відповідному додатку.
2. Договір підписано у двох примірниках українською мовою. По одному примірнику зберігається у Виконавця та Замовника. Кожен примірник є оригіналом і має однакову юридичну силу.

Юридичні адреси, банківські реквізити і підписи представників Сторін

Замовник

Виконавець

Адреса: _____

Адреса: _____

Телефон/факс: _____

_____

Електронна пошта: _____

_____

Розрахунковий рахунок: _____

Паспорт: _____

МФО _____

_____

ЄДРПОУ _____

_____

Код платника податку _____

ІПН _____

Підпис

Підпис

Додаток 2

ДОГОВІР ПОЖЕРТВИ

Місто _____, Україна «___» _____ 20__ р.

_____
(Повна назва благодійника)

в особі _____,

(посада та ПІБ уповноваженого представника)

який діє на підставі статуту/довіреності від 00.00.20__ року, (далі – Благодійник), і

_____
(Повна назва неприбуткової організації)

в особі _____,

(посада та ПІБ уповноваженого представника)

який діє на підставі статуту/довіреності від 00.00.20__ року, (далі – Одержувач),
далі спільно Сторони,

ОСКІЛЬКИ:

- A. Сторони переконані у пріоритетності й здійсненності виконання благодійної програми, описаної в Додатку 2 до цього договору (далі – «Програма»), та необхідності стабільного та ефективного фінансування Програми,
- B. (i) Сторони у листі від «___» _____ 20__ року узгодили опис заходів, цілей та стратегій Програми, спрямованої на _____, і підтверджують готовність виконати Програму, та
(ii) Благодійник дав згоду на підставі, зокрема, вищезазначеного, надати Одержувачу пожертву на умовах, визначених у цьому Договорі, **укладають цей Договір пожертви про таке:**

Стаття I

Загальні умови; визначення

Якщо текст цього Договору прямо не вимагає іншого, то терміни, визначені у цьому розділі, мають ті самі відповідні значення, а наведені нижче терміни мають такі значення:

- 1) «фінансовий рік» – період у дванадцять (12) місяців, що розпочинається 1 січня та закінчується 31 грудня кожного календарного року;
- 2) «основна сума пожертви» – сума коштів у національній/іноземній валюті, вказана в розділі 2.1 (а) Договору;

- 3) «проценти» – проценти та інші нарахування (які включають курсові різниці, але не обмежуються ними) на основну суму пожертви, що депонується на спеціальному рахунку і може використовуватися виключно для виконання Програми;
- 4) «показники оцінки» – узгоджені показники цільового використання пожертви, вказані в Додатку 2 до Договору, які мають бути використані Одержувачем для виконання Програми і визначення досягнення цілей Програми;
- 5) «координатор Програми» – фізична особа, уповноважена здійснювати координацію роботи з підготовки і виконання Програми на підставі довіреності Благодійника від (день, місяць) 20__ року;
- 6) «спеціальний рахунок» – рахунок, згаданий в розділі 2.2 (b) цього Договору;
- 7) «рахунок пожертви» – рахунок, згаданий в розділі 2.2 (c) цього Договору.

Стаття II

Пожертва

2.1. (a) Благодійник зобов'язаний надати Одержувачу на умовах, які визначає або на які посилається цей Договір, пожертву в (назва валюти), основна сума якої складає _____ тисяч (00000) (назва валюти).

(b) Кошти, які становлять основну суму пожертви, є власністю Благодійника, АБО надаються в розпорядження Благодійника на підставі договору _____ від «__» _____ 20__ року.

(c) Благодійник гарантує, що має право розпоряджатися основною сумою пожертви, яку не обтяжують арешти, інші обтяження, а також переважні права чи претензії третіх осіб, що можуть припинити чи зупинити використання основної суми пожертви для виконання цього Договору.

2.2. (a) Згідно з положеннями Додатку 1 до цього Договору проценти можна знімати з рахунку пожертви виключно для покриття витрат, що здійснені за згодою Благодійника для виконання Програми та які підлягають фінансуванню за рахунок коштів пожертви.

(b) Для цілей Програми Одержувач має відкрити спеціальний рахунок як окремий депозитний рахунок в (назва валюти) в установі банку, яка має юридичну адресу в місті _____, Україна (далі – Банк), на умовах, прийнятних для Благодійника.

(c) Для цілей Програми Одержувач має відкрити та вести рахунок пожертви як окремий поточний рахунок в (назва валюти) в установі банку, яка має юридичну адресу в місті _____, Україна (далі – Банк), на умовах, при-

йнятних для Благодійника, включаючи знімання коштів пожертви для покриття дозволених витрат.

2.3. (а) Основна сума пожертви підлягає попередньому зарахуванню на рахунок пожертви в (назва валюти) для депонування основної суми пожертви на спеціальний рахунок.

(b) Датою депонування основної суми пожертви є (день, місяць, 20__ року) або пізніша дата, яку може встановити Благодійник і негайно сповістити Одержувача про встановлення такої пізнішої дати.

2.4. Одержувач може включати до складу дозволених витрат одноразовий комісійний збір та оплату інших послуг Банку за зарахування та/або депонування основної суми пожертви на спеціальний рахунок в розмірі (граничний відсоток цифрами і словами) від такої основної суми пожертви.

2.5. (а) Для цілей цього розділу:

- (i) «Період нарахування процентів» означає початковий період, який починається з дати підписання цього Договору включно і триває до першої після цього дати сплати процентів, однак не включаючи її; а також після початкового періоду: кожний період, який починається від дати сплати процентів включно і триває до наступної дати сплати процентів, однак не включаючи її.
- (ii) «Дата сплати процентів» – будь-яка дата, визначена в розділі 2.6 цього Договору.
- (iii) «Базова ставка» – для кожного періоду нарахування процентів, ставка яку обґрунтовано визначено Благодійником і виражається у річних процентах.

(b) Якщо через зміни у ринковій практиці, які впливають на процентні ставки, Благодійник вирішує, що в інтересах виконання Програми доцільно застосувати як базу для визначення процентних ставок для цілей пожертви будь-яку іншу ставку, крім узгодженої на перший день періоду нарахування процентів, Благодійник може змінити базу для визначення процентних ставок для цілей пожертви не раніше ніж через три (3) місяці після повідомлення Одержувачу про таку нову базу, якщо Одержувач не повідомить Благодійника протягом цього періоду про свою незгоду з такою зміною і Сторони не узгодять інші процентні ставки.

2.6. Проценти та інші нарахування на основну суму пожертви, що повинна залишатися депонованою на спеціальному рахунку, сплачуються на рахунок пожертви наприкінці **піврічних** періодів (указати дати) кожного фінансового року.

2.7. (а) Якщо Сторони не встановлять інше, зняття коштів зі спеціального рахунку і рахунку пожертви здійснюється у валютах, у яких сплачені або мають бути сплачені санкціоновані витрати згідно з Договором.

(б) Якщо для цілей виконання цього Договору необхідно визначити вартість однієї валюти через іншу валюту, така оцінка має бути обґрунтовано визначена Благодійником.

(с) У разі відсутності такого визначення, як передбачено абзацом (б) цього розділу, вартість таких валют визначається за їх офіційними обмінними курсами Національного банку України на дату відповідних розрахунків.

Стаття III

Виконання Програми

3.1. Одержувач зобов'язується досягати цілей і показників моніторингу та оцінки Програми, і з цією метою виконує Програму з належною ретельністю та ефективністю.

3.2. Крім випадків, коли Благодійник не пізніше ніж за тридцять (30) днів повідомляє Одержувача про свою згоду на інше, всі дозволені витрати, які необхідні для виконання Програми, мають фінансуватися за рахунок процентів.

3.3. Для цілей цього розділу, але не обмежуючись ними, Одержувач:

(а) готує на підставі прийнятних для Благодійника правил і подає Благодійнику не пізніше ніж через шість (6) місяців після дати депонування основної суми пожертви на спеціальному рахунку або такої пізнішої дати, про яку можуть домовитися Сторони, звіт про виконання Програми, і

(б) надає Благодійнику обґрунтовану можливість обмінюватися висновками та іншими документами з Одержувачем, аудиторами та іншими фахівцями щодо зазначеного звіту.

Стаття IV

Фінансові та інші умови

4.1. (а) Одержувач забезпечує системне управління фінансами, включаючи ведення документації і рахунків, та готує фінансові звіти у прийнятному для Благодійника форматі.

(б) Одержувач:

(і) забезпечує аудит документації, рахунків і фінансових звітів, згаданих в пункті (а) цього розділу, а також документації і рахунків щодо спеціального рахунку за кожний фінансовий рік з дотриманням стандартів ау-

диту, прийнятних для Благодійника, та які застосовуються незалежними аудиторами, прийнятними для Благодійника;

- (ii) надає Благодійнику негайно після перевірки, але за будь-яких обставин не пізніше ніж через шість (6) місяців після закінчення кожного фінансового року: (А) завірені копії фінансових звітів, зазначених у пункті (а) цього розділу, за кожний такий рік; (В) висновок щодо таких звітів, документації і рахунків, та звіт про результати аудиторської перевірки в такому обсязі, як того обґрунтовано зажадав Благодійник;
- (iii) надає Благодійнику іншу інформацію про ці документи і рахунки, про їх аудит та про аудиторів, яку може обґрунтовано зажадати Благодійник.

(с) Стосовно всіх витрат, на покриття яких знімалися з рахунку пожертви на підставі видаткових відомостей, Одержувач:

- (i) веде документацію та окремі рахунки, які відображають такі витрати;
- (ii) зберігає всю документацію (контракти, замовлення, рахунки-фактури, рахунки, квитанції та інші документи), що підтверджують такі витрати;
- (iii) надає можливість представникам Благодійника перевіряти та копіювати таку документацію; і
- (iv) забезпечує процедури і заходи внутрішнього контролю, щоб підтвердити обґрунтування зняття відповідних коштів на вимогу Благодійника.

4.2. Одержувач готує та надає Благодійнику фінансовий звіт, прийнятний для Благодійника за своїм форматом та змістом, який:

- (i) визначає джерела та напрямки використання коштів рахунку пожертви у кумулятивній формі та за звітний період, а також окремо показує проценти та інші кошти, зняті зі спеціального рахунка, та пояснює розбіжності між фактичним і запланованим використанням таких коштів;
- (ii) описує фактичний стан виконання Програми у кумулятивній формі і за звітний період, а також пояснює розбіжності між фактичними і запланованими показниками оцінки та моніторингу, і
- (iii) відображає всі витрати, здійснені в рамках Програми, станом на кінець звітного періоду.

4.3. Одержувач надає Благодійнику і Банку письмові підтвердження повноважень осіб, які чинитимуть будь-які дії чи виконуватимуть будь-які документи, необхідні чи дозволені для виконання Договору, а також засвідчені зразки підписів таких осіб (в тому числі електронних цифрових підписів). Всі знімання процентів зі спеціального рахунка повинен санкціонувати координатор Програми, який матиме право першого підпису на банківських документах щодо цього спеціального рахунка.

Стаття V

Засоби правового захисту

5.1. (a) Основна сума пожертви, проценти та інші нарахування на цю суму обраховуються і сплачуються Сторонами без урахування будь-яких податків та зборів, які можуть діяти на території України щодо виконання або припинення Договору.

(b) Сторони відповідають за своїми зобов'язаннями щодо виконання Договору відповідно до законодавства України.

(c) Сторони самостійно забезпечують одержання ними необхідних державних дозволів, ліцензій та інших прав, що можуть стосуватися виконання Договору і Програми.

(d) Сторони самостійно відповідають за зобов'язаннями щодо сплати сум податкових платежів, мит, інших зборів, судових витрат та інших подібних витрат, які стосуються виконання або припинення Договору.

(e) Сторони не несуть відповідальності одна перед одною за окремі випадкові або подальші збитки, що включають, але не обмежуються втратою курсових різниць або втратою інших доходів від зазначених основної суми пожертви, процентів та інших нарахувань на цю суму.

5.2. Сторони не несуть відповідальності за невиконання чи неналежне виконання цього Договору, якщо їх спричинили дії органів державного управління чи місцевого самоврядування на території України, за умов негайного повідомлення іншої Сторони і документального підтвердження таких дій, посвідченого компетентним органом.

5.3. (a) При виникненні та триванні будь-якої з наступних подій, Благодійник має право письмовим повідомленням Одержувача та Банку, у якому відкрито спеціальний рахунок та/або рахунок пожертви, зупинити право Одержувача знімати проценти зі спеціального рахунку:

i) порушення Одержувачем зобов'язань, визначених у розділах 2.2 (a), 2.5, 2.6, 3.2, 4.2 (a) та 4.3 цього Договору;

ii) порушення Одержувачем зобов'язань, визначених у додатках 1 та 5 до цього Договору; та

iii) виникнення ситуації, яка робить малоімовірним впровадження Програми чи значної її частини у наступному півріччі або наступного фінансового року.

(b) Одержувач зобов'язаний узгоджувати з Благодійником будь-які зміни умов Договору щодо цільового використання основної суми пожертви, а також процентів, не пізніше ніж за сорок п'ять (45) днів до санкціонування Благодійни-

ком зняття будь-яких коштів зі спеціального рахунка координатором Програми, від імені Одержувача.

5.4. (а) Будь-яка суперечка між Сторонами Договору і будь-яка претензія, висунута проти іншої Сторони у зв'язку з Договором, яка не може бути урегульованою за згодою Сторін протягом тридцяти (30) днів, передається на розгляд компетентного суду **(можна вказати арбітраж)**.

(б) Незважаючи на зупинення або припинення будь-яких прав Одержувачу щодо основної суми пожертви чи будь-яких процентів, всі інші положення Договору залишаються чинними, мають позовну силу та зобов'язують Сторони.

5.5. (а) Всі документи та підтвердження щодо знімання процентів, пов'язані з виконанням Договору, повинні містити прийнятні для Благодійника застереження, що Одержувач має право на такі операції та що такі кошти будуть використані виключно на цілі, передбачені цим Договором.

(б) Одержувач має відшкодувати, захищати та убезпечувати Благодійника від будь-яких позовів і правових претензій третіх осіб, які можуть статися у зв'язку з виконанням і припиненням Договору на території України, якщо: і) Одержувач не може задовольнити будь-який позов чи претензію без згоди Благодійника; іі) Благодійник не надав Одержувачу необґрунтованої відмови в такій згоді.

Стаття VI

Набуття чинності та припинення дії Договору

6.1. (а) Благодійник має право припинити дію цього Договору шляхом письмового повідомлення Банку та Одержувача, якщо:

і) Одержувач виконує Програму у такий спосіб, що цільове використання процентів відповідно до умов Договору стає неможливим;

іі) Одержувача ліквідовано чи реорганізовано, і правонаступники Одержувача не гарантують Благодійнику належного виконання Договору;

ііі) Одержувач не подає необхідні документи та підтвердження, чи не виконує інших зобов'язань на підставі Договору після повторного письмового попередження Благодійника.

(б) Цей Договір вважається належно припиненим відповідно до розділу 6.1 (а), якщо і коли основна сума пожертви, а також всі накопичені й нараховані проценти та інші нарахування на цю суму повністю вилучені зі спеціального рахунка на підставі письмового повідомлення Благодійника або на підставі рішення компетентного суду і повертаються на вказаний Благодійником рахунок на території України.

6.2. Будь-які документи, передбачені Договором, оформлюються письмово. Ці документи та підтвердження вважаються належно врученими уповноваженим

представникам Сторін, якщо їх передано особисто під розписку або засобами зв'язку, прийнятними для Благодійника та які дозволяють установити уповноважену особу, яка мала чи могла передати такі документи та підтвердження на адреси Сторін, зазначені в цій угоді або в додаткових запитих Сторін.

6.3. Ця угода оформлюється в ... примірниках українською мовою, кожен з яких є оригіналом і має однакову юридичну силу.

Стаття VII

Уповноважені представники Сторін та їх адреси

7.1. Для цілей Договору уповноваженим представником Одержувача призначено (посада та ПІБ).

7.2. Для цілей Договору встановлюються такі адреси:

Для Одержувача:

(юридична адреса, електронна пошта, факс)

Для Благодійника:

(поштова адреса, електронна пошта, факс)

Реквізити Сторін

Благодійник

Назва _____

Юридична адреса _____

Код ЄДРПОУ _____

Св-во платника ПДВ № _____

Св-во платника єдиного податку № _____

_____

Розрахунковий рахунок _____ в _____

_____

МФО _____

_____

Поштова адреса _____

Телефон _____

_____

_____

_____

М.П. _____

Одержувач

Назва _____

Юридична адреса _____

Код ЄДРПОУ _____

Св-во платника ПДВ № _____

Св-во платника єдиного податку № _____

_____

Розрахунковий рахунок _____ в _____

_____

МФО _____

_____

Поштова адреса _____

Телефон _____

_____

_____

_____

М.П. _____

Уповноважені представники Сторін

(підписи)

Додаток 3

ДОГОВІР БЕЗПРОЦЕНТНОЇ ПОЗИКИ

м. Київ

«__» _____ 20__ р.

_____
(Повне найменування організації)

в особі _____

(ПІБ, посада)

який діє на підставі статуту, далі Позичальник, з однієї сторони, та

Громадянин _____

(ПІБ)

який діє на підставі загальної правоздатності, далі Позикодавець, з іншої сторони, далі спільно Сторони, уклали цей Договір про таке:

Стаття 1. Предмет Договору

1. Позикодавець зобов'язується передати у власність Позичальникові грошові кошти у національній валюті, гривні України, на умовах, які визначає Договір, а Позичальник зобов'язується повернути Позикодавцеві таку саму суму грошових коштів у національній валюті, без нарахування процентів за обліковою ставкою Національного банку України або інших процентів, відповідно до статей 1046-1053 Цивільного кодексу України.

Стаття 2. Строк дії

1. Договір укладено строком на (вказати кількість місяців), до «__» _____ 20__ року включно.
2. Договір вважається дійсним з моменту фактичного передання суми грошових коштів, указаної в статті 3 цього Договору.

Стаття 3. Виконання

1. Позикодавець передає грошові кошти у сумі 00,000 (х тисяч) гривень 00 коп. шляхом внесення на банківський рахунок, указаний Позичальником, не пізніше «__» жовтня 20__ р. У разі передання частини коштів готівкою, Позичальник має надати Позикодавцеві розписку або інший документ, що посвідчує передання Позикодавцем цієї суми.
2. Позичальник повертає грошові кошти у сумі 00,000 (х тисяч) гривень 00 коп. шляхом переказу на банківський рахунок, указаний Позикодавцем, або готівкою, не пізніше «__» _____ 20__ р.
3. Позика вважається повернутою у момент передання Позикодавцеві зазначеної суми коштів або зарахування зазначеної суми коштів на банківський рахунок Позикодавця.

Стаття 4. Відповідальність

1. Сторони відповідають за неналежне виконання чи невиконання зобов'язань за Договором згідно із законодавством України.
2. Якщо Позичальник не повернув суму позики на дату, вказану в статті 3 Договору, він не зобов'язаний сплатити Позикодавцеві суму, обраховану відповідно до статей 625 та/або 1048 Цивільного кодексу. Це положення не звільняє Позичальника від обов'язку сплати неустойки на неповернену суму позики, що обчислюється у формі пені за обліковою ставкою Національного банку України.
3. Сторони самостійно несуть витрати, пов'язані з укладанням, виконанням і припиненням Договору.

Стаття 5. Розв'язання суперечок

1. Сторони погоджуються у випадку розбіжного тлумачення Сторонами положень Договору розв'язувати суперечки на підставі взаємних консультацій, результати яких підтверджено узгоджувальними актами.
2. У разі неможливості укладання Сторонами таких актів у строки, що не заважають виконанню Договору, але не довше 10 днів, Сторони можуть передати будь-яку суперечку щодо виконання, порушення, припинення чи нікчемності Договору на розгляд компетентного суду згідно із законодавством України.

Стаття 6. Прикінцеві положення

1. Будь-які зміни і доповнення до Договору є чинними, якщо Сторони оформили їх як окремі додатки до Договору. Додатки вважаються невід'ємними частинами Договору. Попередні письмові угоди, переговори і листування Сторін втрачають юридичну силу.
2. Договір підписано у двох примірниках українською мовою. Кожен примірник є оригіналом і має однакову юридичну силу.

Юридичні адреси, банківські реквізити**і підписи представників Сторін**

Позичальник	Позикодавець
Найменування _____	ПІБ _____
Адреса _____	Адреса _____
Розрахунковий рахунок: _____	_____
в _____ (назва установи банку),	Паспорт: серія, номер, ким і коли вида-
МФО _____	но _____
ЄДРПОУ _____	Ідентифікаційний номер: _____
Свідоцтво про державну реєстрацію	_____
(номер, дата)	
Підпис _____	Підпис _____
М.П.	

Додаток 4

ДОГОВІР БЕЗПРОЦЕНТНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПОЗИКИ

м. Київ «___» _____ 20__р.

Позикодавець _____
(повна назва організації)

в особі _____,
(посада та ПІБ)

який діє на підставі _____ з однієї сторони, та
(статуту, довіреності, положення)

Позичальник _____
(повна назва організації)

в особі _____,
(посада та ПІБ)

який діє на підставі _____ з іншої сторони,
(статуту, довіреності, положення)

далі спільно «Сторони», **уклали цей Договір про наступне:**

1. Предмет Договору

- 1.1. Позикодавець в порядку і на умовах, визначених Договором, зобов'язується надати Позичальнику безпроцентну цільову позику, а Позичальник зобов'язується прийняти позику, використати за цільовим призначенням і повернути суму позики Позикодавцеві у визначений Договором строк.
- 1.2. Сторони узгодили цілі та заходи, спрямовані на досягнення соціального ефекту щодо **(вказати сферу чи мету діяльності)** шляхом використання процентів, одержаних від розміщення суми позики в установах банків у місті ..., Україна. Позику, визначена у Договорі, надається Позичальникові на безпроцентній основі.

2. Мета надання та розмір позики

- 2.1. Мета надання позики Позичальнику – **(вказати конкретні заходи чи благодійні програми)**.
- 2.2. Кошти позики можуть використовуватися виключно для покриття витрат, які є необхідними для досягнення мети надання позики на території України.
- 2.3. Позичальник у строк не пізніше (день, місяць) 20__ року або протягом ... робочих днів на письмову вимогу Позикодавця зобов'язаний надати Позикодавцю документи, що засвідчують цільовий характер використання позики.

2.4. Сума позики становить за Договором (цифрами і словами) гривень і не може змінюватися на підставі цього Договору.

3. Строк позики

3.1. Строк надання позики Позичальнику становить (цифрами і словами) днів з моменту надходження суми коштів, вказаної в пункті 4.1 Договору, на розрахунковий рахунок Позичальника.

3.2. Строк цільового використання коштів позики – ... днів, до (день, місяць) 20__ року включно.

3.3. Строк, вказаний у пункті 3.1 Договору, може бути продовжений за письмовою згодою Сторін, але не пізніше ніж до (день, місяць) 20__ року.

4. Порядок надання, цільового використання та повернення позики

4.1. Позикодавець зобов'язаний надати позику в такому порядку: **50% суми позики, вказаної в пункті 2.4. Договору, протягом ... банківських днів після підписання Договору; 50% суми позики протягом ... банківських днів після надання документів, які засвідчують цільове використання фактично наданої частини позики.**

4.2. Позика надається у безготівковій формі шляхом переказу коштів на розрахунковий рахунок Позичальника.

4.3. Позикодавець протягом наступного робочого дня після переказу суми позики Позичальнику зобов'язаний письмово повідомити останнього про переказ коштів.

4.4. Позикодавець до закінчення строку, вказаного в пункті 3.1 Договору, має право контролювати цільове використання коштів позики шляхом: а) призначення представників, уповноважених перевіряти додержання ...; б) брати участь у прийнятті Позичальником результатів робіт (послуг) будь-яких третіх осіб, пов'язаних із виконанням Договору; в) замовлення аудиту чи спеціальної перевірки незалежними фахівцями.

4.5. По закінченні строку, вказаного в пункті 3.1 Договору, Позичальник зобов'язується протягом 10 днів повернути суму позики.

4.6. Позика повертається у безготівковій формі шляхом переказу коштів на розрахунковий рахунок Позикодавця.

4.7. Позичальник протягом наступного робочого дня після одержання суми позики зобов'язаний письмово повідомити Позикодавця про одержання коштів.

5. Відповідальність сторін

- 5.1. У випадку порушення своїх зобов'язань за Договором Сторони несуть відповідальність, визначену Договором і чинним законодавством України. Порушенням зобов'язання є його невиконання або неналежне виконання, тобто виконання з порушенням умов Договору.
- 5.2. В разі порушення умов цільового використання або строків повернення будь-якої частини позики Позикодавець має право вимагати дострокового повернення фактично наданої суми позики.
- 5.3. За порушення умов Договору винна Сторона відшкодовує завдані збитки, **у тому числі упущену вигоду**, у порядку, передбаченому чинним законодавством. Відшкодування збитків не звільняє Сторони від виконання зобов'язань щодо цільового використання коштів.
- 5.4. Позичальник несе наступну відповідальність за порушення Договору:

_____.

(вказати вид і розмір неустойки)

За порушення строків повернення позики Позичальник також сплачує пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України на суму заборгованості за кожен день прострочення.

- 5.5. Позикодавець несе наступну відповідальність за порушення Договору:
- _____.
- (вказати вид і розмір неустойки)*

За порушення строків надання позики Позикодавець виплачує пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України на суму заборгованості за кожен день прострочення.

6. Строк дії Договору та інші умови

- 6.1. Договір набуває чинності з моменту підписання його Сторонами і є дійсним до моменту його остаточного виконання. Зміни умов Договору за взаємною згодою Сторін чинні як письмові додатки до Договору.
- 6.2. Усі суперечки, що пов'язані з виконанням або припиненням Договору, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами. Якщо суперечка не може бути вирішена шляхом переговорів протягом 30 днів, вона розглядається в судовому порядку відповідно до законодавства України.
- 6.3. Сторони погоджуються, що в разі відступлення прав вимоги за цим Договором іншим особам підсудність спорів може визначатися міжнародними договорами України.

- 6.4. В разі порушення пункту 2.3. Договору Позикодавець має право вимагати від Позичальника забезпечення виконання Договору у формі поруки або банківської гарантії, або страхування цивільної відповідальності, або застави на майно.
- 6.5. **Позикодавець** має статус неприбуткової організації.
- 6.6. **Позичальник** має статус платника податку на прибуток підприємств на загальних засадах.
- 6.7. Договір укладено у двох оригінальних примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному для кожної із Сторін.
- 6.8. Після підписання цього Договору усі попередні переговори за ним, листування, попередні угоди та протоколи про наміри з питань, що стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу.

Місцезнаходження та реквізити Сторін

Позикодавець

Назва _____

Юридична адреса _____

Код ЄДРПОУ _____

Св-во платника ПДВ № _____

Розрахунковий рахунок _____ в _____

МФО _____

Поштова адреса _____

Телефон _____

_____
М.П.

Позичальник

Назва _____

Юридична адреса _____

Код ЄДРПОУ _____

Св-во платника ПДВ № _____

Розрахунковий рахунок _____ в _____

МФО _____

Поштова адреса _____

Телефон _____

_____
М.П.

Додаток 5

ДОГОВІР СТРОКОВОЇ РЕНТИ

Місто _____ « ____ » _____ 20__ року

_____
(Повна назва організації)

в особі, _____

(ПІБ, посада)

який діє на підставі статуту, довіреності (надалі – ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ), та

_____
(Повна назва організації)

в особі, _____

(ПІБ, посада)

який діє на підставі статуту, довіреності (далі – ПЛАТНИК РЕНТИ), далі спільно Сторони, домовилися про наступне:

1. ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ передає у власність ПЛАТНИКА РЕНТИ житловий будинок № _____ (_____), що знаходиться по вулиці _____ в м. _____ (надалі – будинок), а ПЛАТНИК РЕНТИ взамін цього зобов'язується періодично виплачувати ОДЕРЖУВАЧЕВІ РЕНТИ ренту у грошовій формі.

2. Будинок, що передається під виплату ренти, складається з _____ кімнат, загальною площею _____ кв. м, та підсобних приміщень. Будинок розташований на земельній ділянці площею _____ кв. м.

Цей будинок належить ОДЕРЖУВАЧУ РЕНТИ на підставі Договору купівлі-продажу, посвідченого _____, приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу _____ р. за реєстровим № _____, зареєстрованого в _____ обласному державному комунальному бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки _____ р. в реєстровій книзі № _____ за реєстровим № _____.

3. Інвентаризаційна оцінка будинку становить _____ (словами) гривень відповідно до витягу з Реєстру прав власності на нерухоме майно № _____ від « ____ » _____ 20__ р., виданого _____ обласним державним комунальним бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки.

4. ПЛАТНИК РЕНТИ зобов'язується взамін отриманого майна сплачувати ОДЕРЖУВАЧЕВІ грошову ренту у розмірі _____ (_____) гривень на місяць

не пізніше 20 числа кожного місяця. Зазначений розмір ренти кожного наступного місяця сплачується з урахуванням офіційного індексу інфляції.

Платежі здійснюються шляхом перерахування суми ренти на поточний рахунок ОДЕРЖУВАЧА РЕНТИ, вказаний у Договорі.

5. ПЛАТНИК РЕНТИ має право відчужити будинок, переданий йому під виплату ренти, лише за згодою ОДЕРЖУВАЧА РЕНТИ. У разі відчуження будинку до набувача переходять обов'язки ПЛАТНИКА РЕНТИ.

6. У разі порушення строку сплати ренти ПЛАТНИК РЕНТИ сплачує ОДЕРЖУВАЧЕВІ РЕНТИ проценти з розрахунку _____ (_____) % річних. Сплата процентів ПЛАТНИКОМ РЕНТИ не звільняє його від обов'язку виконувати свої зобов'язання за Договором в натурі.

7. Строк сплати рентних платежів становить 10 (десять) років, починаючи з дня передачі майна ПЛАТНИКОВІ РЕНТИ.

8. У разі випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти, ПЛАТНИК РЕНТИ не звільняється від обов'язку виплачувати її до закінчення строку виплати ренти на умовах, встановлених цим Договором.

9. ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ свідчить, що:

- незастережених недоліків, які значно знижують цінність або можливість використання за цільовим призначенням зазначеного в Договорі будинку, немає;
- від ПЛАТНИКА РЕНТИ не приховано обставин, які мають істотне значення;
- усі інженерні комунікації будинку знаходяться в робочому стані і функціонують за призначенням;
- до укладення цього Договору будинок іншим особам не відчужений;
- будинок під заборону (арештом) та в заставі, податковій заставі не перебуває. Факт відсутності заборони відчуження будинку підтверджується довідками, виданими (ПІБ), приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу _____ 20__ р.;
- будинок як внесок до статутного капіталу юридичних осіб не переданий;
- щодо будинку відсутні судові спори;
- самовільних переобладнань у будинку немає;
- особи, котрі проживають і (або) зареєстровані в будинку на момент укладення цього Договору, не заперечують проти виселення (зняття з реєстрації) з будинку в строки, встановлені цим Договором;

- внаслідок передачі будинку не буде порушено прав та законних інтересів інших осіб, в тому числі неповнолітніх, малолітніх, непрацездатних дітей та інших осіб, яких ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ зобов'язаний утримувати за законом чи договором;
- будинок не наданий в користування наймачам (орендарям);
- обтяжень, а також будь-яких прав у третіх осіб щодо будинку немає;
- будинок не належить до пам'яток історії та культури;
- будинок не визнано аварійним або таким, що підлягає зносу.

10. Сторони підтверджують, що укладення Договору відповідає їх інтересам і Договір не приховує іншого правочину і спрямований на реальне настання наслідків, які обумовлені у ньому.

11. Сторони свідчать, що у тексті Договору зафіксовано усі істотні умови щодо ренти. Будь-які попередні домовленості до укладення Договору і не відображені у його тексті після підписання Договору не мають правового значення.

12. ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ зобов'язується сплатити заборгованість з комунальних послуг, звільнити будинок від речей, вилучити ключі від будинку в осіб, які їх мали, і передати будинок ПЛАТНИКУ РЕНТИ до «__»_____ 200__ року.

Обов'язок передати будинок ПЛАТНИКУ РЕНТИ вважається виконаним у момент передачі ПЛАТНИКУ РЕНТИ (уповноваженому представнику) ключів від будинку.

До моменту фактичної передачі будинку ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ несе відповідальність за збереження його фізичного стану, обладнання та невід'ємних конструктивних елементів будинку, зобов'язується не демонтувати сантехнічне, електротехнічне обладнання, вікна, двері, вбудовані меблі, наявні у будинку на момент його огляду ПЛАТНИКОМ РЕНТИ.

13. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження будинку переходить до ПЛАТНИКА РЕНТИ з моменту передання йому будинку.

14. Право власності на придбаний будинок у ПЛАТНИКА РЕНТИ виникає з моменту державної реєстрації цього Договору в _____ обласному державному комунальному бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки (м. _____, вул. _____, буд. ____).

15. ПЛАТНИК РЕНТИ зобов'язується протягом 3 (трьох) робочих днів з дня укладення цього Договору подати документи, необхідні для державної реєстрації права власності, до ... обласного державного комунального бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки.

16. У разі розірвання цього Договору з будь-яких підстав ПЛАТНИК РЕНТИ сплачує ОДЕРЖУВАЧЕВІ РЕНТИ річну суму ренти.

17. Витрати, пов'язані з оформленням цього Договору, сплачує ПЛАТНИК РЕНТИ.

18. Правові наслідки приховування реальної вартості будинку, зміст ст. ст. 229, 230, 231, 233, 234, 235, 731, 735, 737 Цивільного кодексу України, Сторонам роз'яснено.

19. Цей Договір укладений у трьох примірниках, один з яких залишається у справах приватного нотаріуса _____, а інші видаються Сторонам Договору.

Підписи:

ПЛАТНИК РЕНТИ _____

ОДЕРЖУВАЧ РЕНТИ _____

Місто _____, _____ року.

Цей договір посвідчений мною, _____, приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу. Договір підписано сторонами у моїй присутності. Особу сторін встановлено, їх дієздатність, а також належність гр. _____ відчужуваного житлового будинку перевірено.

Цей договір підлягає реєстрації у _____ комунальному бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки відповідно до законодавства.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Стягнуто плату _____

Приватний нотаріус _____

Додаток 6

ДОГОВІР БЕЗОПЛАТНОГО НАДАННЯ ПОСЛУГ З ЮРИДИЧНОЮ ОСОБОЮ

м. Київ

«__» _____ 20__р.

_____
(Повна назва закладу)

в особі _____

(ПІБ, посада)

який діє на підставі статуту, далі Замовник, з однієї сторони, та громадянин(ка)

_____
(ПІБ, посада)

який діє на підставі загальної правоздатності, далі Виконавець, з іншої сторони, далі спільно Сторони, уклали цей Договір про таке:

Стаття 1. Загальні умови. Терміни

1. Якщо текст Договору прямо не передбачає інше, вказані в цій статті терміни мають ті самі відповідні значення, що розкрито далі:

«**послуги**» – (вказати вид послуг, наприклад: інформаційні послуги, що включають участь у семінарах, практичних заняттях тощо у рамках (назва заходу або програми замовника) чи збирання та обробку інформації про _____);

«**специфікація**» – показники кількісної та якісної оцінки послуг, узгоджені Сторонами в додатках до Договору;

«**дозволені витрати**» – документально підтверджені витрати Виконавця на оплату товарів, послуг і робіт, які необхідні виключно для виконання Договору і підлягають відшкодуванню у рамках (назва заходу або програми Замовника);

«**кошти**» – кошти у національній валюті України, призначені для відшкодувань фактичних дозволених витрат Виконавця.

Стаття 2. Предмет Договору

1. Замовник зобов'язується надавати Виконавцеві на умовах, які визначає або на які посилається Договір, кошти на відшкодування фактичних дозволених витрат Виконавця, пов'язаних із безоплатним наданням послуг Виконавцю відповідно до Цивільного кодексу України.

Стаття 3. Строк дії

1. Договір укладено строком на 12 місяців з моменту підписання Сторонами.

Стаття 4. Виконання

1. Замовник забезпечує:
  - (а) ознайомлення Виконавця зі специфікацією;
  - (б) контроль за додержанням Виконавцем специфікації;
  - (с) участь Виконавця у семінарах та інших освітніх заходах, які в разі потреби організовує або замовляє Виконавець, щодо безоплатного надання послуг згідно зі специфікацією;
  - (д) повідомлення Виконавця про будь-які права, обов'язки, ризики та переваги, прямо пов'язані з укладанням, виконанням та припиненням Договору та наданням послуг, що підтверджується письмово;
  - (е) додержання санітарно-гігієнічних норм, правил пожежної безпеки, правил експлуатації джерел підвищеної небезпеки у місцях надання послуг, якщо їх визначає Замовник;
  - (ф) підтримання в справному стані приміщень та іншого майна, якщо Замовник надає їх для виконання Договору, а також відшкодування витрат, пов'язаних з їхнім поточним ремонтом.
2. Виконавець забезпечує надання послуг шляхом особистої участі у:
  - (а) стажуванні в _____ у рамках (назви або програми Замовника);
  - (б) проведенні досліджень у галузі дошкільної освіти;
  - (с) створенні і підтриманні веб-сайтів;
  - (д) проведенні семінарів та інших освітніх заходів, що в разі потреби організовує або замовляє Замовник;
  - (е) робочих зустрічах та інших заходах за участі (категорії учасників).
3. Виконавець забезпечує повідомлення третіх осіб, що послуги надаються на підставі Договору або від імені Замовника письмово або іншим узгодженим із Замовником способом (спеціальні значки та інші відмітні знаки, сертифікат тощо).
4. Виконавець може доручати надання окремих послуг, зазначених у параграфах (б), (с) та (д) пункту 1 цієї статті, інших осіб лише на підставі письмового дозволу Замовника. Виконавець також несе повну відповідальність за виконання вимог щодо якості, кількості та своєчасності послуг.

Стаття 5. Прийняття виконання

1. Замовник призначає уповноважених представників, які здійснюють контроль за виконанням Договору і приймають результати послуг та документацію, пов'язану з виконанням Договору.

2. Замовник, на вимогу Виконавця, має письмово підтвердити факт безоплатного надання послуг протягом строку дії Договору шляхом передання актів відповідності або в іншій узгодженій з Виконавцем формі.
3. Виконавець забезпечує доступ представників Замовника до документації, пов'язаної з виконанням Договору, що включає, але не обмежується ними, договори, рахунки, фактури та квитанції, протягом строку дії Договору і принаймні 12 місяців після припинення Договору. Витрати вважаються дозволеними з моменту затвердження Замовником.
4. Виконавець забезпечує доступ уповноважених представників Замовника до будь-якої документації, що підтверджує якість, кількість і своєчасність послуг відповідно до специфікації. Послуги вважаються належно наданими з моменту підписання актів про відповідність наданих послуг представниками Замовника.
5. Виконавець надає уповноваженим представникам Замовника письмові пояснення щодо надання послуг не пізніше трьох робочих днів після одержання такої вимоги.
6. Сторони погоджуються, що вмотивоване письмове заперечення Замовником окремих показників фінансових звітів або актів про відповідність наданих послуг може бути підставою відмови у відшкодуванні будь-якої частини дозволених витрат.

Стаття 6. Порядок розрахунків

1. Замовник протягом _____ днів переказує на банківський рахунок, узгоджений з Виконавцем, або передає готівкою суму коштів, узгоджену на підставі актів про відповідність і фінансових звітів Виконавця. Загальна сума коштів на відшкодування фактичних дозволених витрат Виконавця протягом строку дії Договору не може перевищувати суму (цифрами та словами) гривень.
2. Будь-які витрати, пов'язані з виконанням Договору, здійснені Виконавцем до дати укладання або після дати припинення Договору, не вважаються дозволеними витратами.

Стаття 7. Гарантії

1. Виконавець забезпечує використання коштів, наданих за Договором, виключно для надання послуг та відшкодування фактичних дозволених витрат, визначених Договором. Виконавець не обтяжує ці кошти будь-якими зобов'язаннями, крім зазначених у Договорі.
2. Виконавець не є працівником, агентом чи довіреною особою Замовника, або учасником спільної діяльності з Замовником. Виконавець не передає окремі права та обов'язки, пов'язані з виконанням Договору, іншим особам, без попереднього письмового дозволу Замовника.

3. Замовник, у разі існування ризиків щодо належного або вчасного виконання Договору, може включати до дозволених витрат суми, пов'язані з добровільним або обов'язковим страхуванням життя, здоров'я, майна та цивільної відповідальності Виконавця. Якщо Виконавець бере участь у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на добровільних засадах, Замовник включає до дозволених витрат суми, пов'язані з загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням Виконавця.
4. Сторони негайно повідомляють одна одну про будь-які події і дії третіх осіб, які можуть перешкоджати належному виконанню Договору відповідною Стороною.

Стаття 8. Публікації та зв'язки з громадськістю

1. Сторони мають докласти слушних зусиль, щоб запобігти немайновій (моральній) шкоді іншій Стороні у зв'язку з виконанням Договору. Жодне положення в Договорі не може вважатися дозволом використовувати ім'я, назву чи інші реквізити іншої Сторони у рекламі, інформаційних матеріалах, а також повідомленнях для засобів масової інформації без попереднього письмового дозволу іншої Сторони.
2. Сторони зобов'язуються протягом строку дії Договору і 24 місяців після припинення, незалежно від підстав такого припинення, обмежувати відповідно до законодавства України доступ до інформації, визначеної будь-якою Стороною як конфіденційна.

Стаття 9. Відповідальність за неналежне виконання або невиконання зобов'язань

1. Сторони несуть відповідальність за неналежне виконання або невиконання своїх зобов'язань за Договором згідно із законодавством України. Замовник не несе відповідальності за будь-які збитки, заподіяні третім особам Виконавцем у зв'язку з виконанням Договору.
2. У разі невиконання або неналежного виконання Договору, винна Сторона зобов'язана сплатити іншій Стороні неустойку в розмірі двох мінімальних заробітних плат (не менше двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян).
3. Виконавець зобов'язаний відшкодувати Замовникові також збитки, завдані на дату припинення Договору, якщо їх розмір перевищує фактично сплачену Виконавцем суму неустойки, зазначеної у пункті 2 цієї статті.

Стаття 10. Розв'язання суперечок

1. Сторони погоджуються у випадку розбіжного тлумачення Сторонами положень Договору розв'язувати суперечки на підставі взаємних консультацій і переговорів, результати яких підтверджуються узгоджувальними актами.

2. У випадку неможливості оформлення Сторонами узгоджувальних актів у строки, що не заважають належному виконанню Договору, але не довше 30 днів, Сторони можуть передати будь-яку суперечку щодо виконання, порушення, припинення чи нікчемності Договору на розгляд компетентного суду згідно з законодавством України.

Стаття 11. Необорна сила

1. Сторони погоджуються не вимагати відшкодувань за збитки через невиконання або неналежне виконання іншою Стороною будь-яких умов Договору, окрім виплати коштів, такою мірою і якщо воно було спричинено подією необорної сили.
2. Кожна Сторона, виконанню зобов'язань якої перешкоджає подія необорної сили, має протягом п'яти днів подати іншій Стороні письмове підтвердження компетентного органу, визначеного законодавством, щодо факту події необорної сили.
3. До подій необорної сили щодо виконання Договору належать: військові дії, мобілізації, страйки, пошесті, пожежі, стихійні лиха, а також акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які прямо перешкоджають виконанню Договору Сторонами.

Стаття 12. Припинення Договору

1. Сторони погоджуються припинити дію Договору до настання вказаної в статті 3 кінцевої дати його дії у випадку:
  - (а) затвердження в установленому порядку рішення про припинення Замовника;
  - (б) тривання події необорної сили, зазначеної у статті 11, понад п'ятнадцять днів;
  - (с) письмової угоди Сторін.
2. Замовник може припинити дію Договору шляхом письмового повідомлення Виконавця, якщо:
  - (а) Виконавець не усуває недоліки виконання Договору, що підтверджується актами перевірки, у визначений у повідомленні Замовника строк;
  - (б) Виконавець не забезпечує цільового використання коштів;
  - (с) Виконавець не подає документацію або не виконує зобов'язань згідно зі статтями 5 та 6 Договору протягом п'яти робочих днів після письмового попередження Замовника.
3. Виконавець у випадку припинення Договору зобов'язується:
  - (а) припинити надання послуг у такі строки і такою мірою, як це зазначено у повідомленні Замовника;

- (b) передати Замовнику всю документацію, яку може вимагати Замовник у зв'язку з виконанням Договору;
- (c) повернути Замовнику будь-які кошти, фінансовий звіт про дозволені витрати яких не був затверджений Замовником, в тому числі переказані, але не одержані Виконавцем, на дату припинення Договору.

Прикінцеві положення

- 1. Будь-які зміни і доповнення до Договору є чинними, якщо Сторони оформили їх як окремі додатки до Договору. Додатки вважаються невід'ємними частинами Договору. Попередні письмові угоди, переговори і листування Сторін втрачають юридичну силу, якщо на них немає прямих посилань у відповідному додатку.
- 2. Договір підписано у двох примірниках українською мовою. По одному примірнику зберігається у Виконавця та Замовника. Кожен примірник є оригіналом і має однакову юридичну силу.

**Юридичні адреси, банківські реквізити
і підписи представників Сторін**

Замовник

Виконавець

Адреса: _____ Адреса: _____

Телефон/факс _____

Електронна пошта _____

Розрахунковий рахунок: _____ Паспорт: _____

_____

МФО _____

ЄДРПОУ _____ ІПН _____

Підпис

Підпис

Додаток 7

ДОГОВІР № _____ ПРО НАДАННЯ ЦІЛЬОВОЇ БЕЗПОВОРотної ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ

м. Київ

«___» _____ 20__ р.

_____
(Повне найменування організації)

в особі _____

(посада, ПІБ)

яка діє на підставі статуту, далі Благодійник, з однієї сторони, та Громадянин України

_____
(ПІБ)

який проживає за адресою: (вказати поштову адресу) (далі – Одержувач), далі спільно – Сторони, уклали цей Договір про цільову безповоротну фінансову допомогу (грант).

I. Предмет Договору

1.1. Благодійник надає Одержувачу, обраному за результатами відкритого конкурсу, цільову безповоротну фінансову допомогу (грант) на умовах, які визначає цей Договір та Додатки 1–4, що є невід’ємними частинами цього Договору.

1.2. Благодійник надає Одержувачу методичну та консультаційну допомогу, пов’язану з цільовим використанням гранту.

1.3. Одержувач зобов’язується належно прийняти грант, забезпечити цільове використання гранту для виконання проекту (проведення заходів), згідно з Додатком 1.

1.4. Одержувач зобов’язується надавати Благодійнику можливість контролю за цільовим використанням гранту, фінансові звіти і звіти про результати проекту (заходів) згідно з Додатком 3.

Не вважається порушенням цільового використання зміна Одержувачем окремих видів витрат на суму, що не перевищує 5% суми відповідного виду витрат, указаної в Додатку 2.

1.5. Одержувач зобов’язується зберігати будь-які документи, що підтверджують указані звіти (договори, замовлення, рахунки-фактури, квитанції, друковані публікації тощо), надавати Благодійнику можливість перевіряти і копіювати ці документи, а також надавати Благодійнику завірені копії будь-яких документів.

II. Термін дії Договору

2.1. Цей Договір набирає чинності з моменту підписання Сторонами.

2.2. Виконання Договору відбувається у період від «___» _____ 20__ р. до «___» _____ 20__ року.

2.3. Дія цього Договору триває до повного виконання Сторонами своїх зобов'язань і може бути продовжена за попередньою згодою Сторін на строк не більше _____ (словами і цифрами) місяців.

III. Порядок розрахунків

3.1. Загальна сума гранту не може перевищувати 80 (вісімдесят) тисяч гривень України або її еквівалент за курсом Національного банку України на дату передання цієї суми або будь-якої її частини.

Бюджет гранту та види дозволених витрат узгоджено Сторонами в Додатку 2.

3.2. Благодійник переказує суму гранту на указаний Одержувачем поточний рахунок згідно з графіком, узгодженим Сторонами у Додатку 3.

Одержувач зобов'язується відкрити та вести окремий поточний рахунок для прийняття та використання гранту в національній валюті на умовах, прийнятих для Благодійника.

3.3. Одержувач зобов'язується повідомити Благодійника про надходження коштів на указаний рахунок протягом наступного робочого дня після отримання.

3.4. Одержувач зобов'язується не приймати інші кошти на цей рахунок протягом дії цього Договору без попередньої письмової згоди Благодійника, в тому числі у випадку необхідності додаткового фінансування.

3.5. Благодійник має право затримати переказ суми гранту повністю або частково, якщо Одержувач не подає звіти або інші документи, необхідні для виконання Договору.

3.6. Благодійник гарантує, що має право розпоряджатися сумою гранту, яку не обтяжують переважні права чи претензії жодних третіх осіб, що можуть припинити чи зупинити використання суми гранту для виконання цього Договору.

3.7. Якщо для цілей виконання цього Договору необхідно визначити вартість однієї валюти через іншу валюту, така оцінка має бути обґрунтовано визначена Благодійником.

3.8. Сторони погоджуються, що будь-які витрати, здійснені Одержувачем до початку та після закінчення терміну дії Договору, не можуть компенсуватися за рахунок гранту.

IV. Відповідальність

4.1. Сторони відповідають за своїми зобов'язаннями щодо виконання і припинення цього Договору відповідно до законодавства України.

4.2. У разі будь-яких суперечок щодо укладення, виконання чи припинення цього Договору, Сторони мають якомога швидше вирішити такі суперечки шляхом переговорів.

Якщо Сторони не досягнуть згоди, вони визнають компетенцію (назва та місцезнаходження суду щодо розв'язання таких суперечок).

4.3. Сторони самостійно забезпечують одержання необхідних державних дозволів, ліцензій та інших прав, що можуть стосуватися виконання цього Договору.

V. Звільнення від відповідальності

5.1. Сторони не вимагатимуть будь-яких відшкодувань за збитки через відстрочення виконання або неналежне виконання іншою Стороною будь-яких умов Договору, окрім виплати коштів, такою мірою і якщо їх було спричинено форс-мажором.

5.2. До форс-мажору належать дії органів державного управління і місцевого самоврядування, пожежі, стихійні лиха, пошесті, військові дії, терористичні акти в Україні та/або в інших державах.

5.3. Сторона, виконанню зобов'язань якої перешкоджає форс-мажор, має повідомити іншу Сторону якомога швидше про таку подію. Кожна Сторона має протягом 10 (десяти) днів додати письмове підтвердження щодо факту виникнення форс-мажору і вжити всіх належних заходів для запобігання збиткам іншої Сторони та неможливості виконання цього Договору.

5.4. Якщо дія форс-мажорної ситуації триватиме понад 30 (тридцять) днів, Сторони повинні узгодити заходи до виконання Договору. Якщо протягом десяти днів після цього строку Сторони не дійдуть згоди у додатку до цього Договору, кожна Сторона може припинити дію Договору письмовим повідомленням.

VI. Публікації, архівування та права на інтелектуальну власність

6.1. Усі публікації та інші інформаційні матеріали, надруковані на підставі виконання цього Договору, повинні містити повнокольоровий логотип Благодійника.

6.2. Усі публікації та інші інформаційні матеріали, надруковані на підставі виконання цього Договору (крім квитків, флаєрів та подібних документів малого формату), повинні містити такий текст: «Цю публікацію (проект, захід) здійснено за підтримки (найменування Благодійника)».

6.3. Усі прес-конференції та інші публічні заходи, що проводяться на підставі виконання цього Договору, супроводжуються принаймні однією усною згадкою: «Цей проект (захід) здійснено за підтримки (найменування Благодійника)».

6.4. Одержувач надає Благодійнику розроблені ним прес-релізи або інші повідомлення для засобів масової інформації не пізніше ніж за 15 днів до початку виконання проекту.

6.5. Одержувач передає Благодійнику аудіовізуальну або цифрову документацію про виконання Договору та/або його результати (не менше п'яти фотографій та принаймні один відеозвіт тривалістю не менше 10 хвилин), специфікація якої узгоджується з Благодійником.

6.6. Права на інтелектуальну власність на всі матеріали (в тому числі, але не обмежуючись творами, даними, дизайном в електронному та іншому вигляді), розроблені Одержувачем або працівниками Одержувача в рамках виконання Договору, є власністю Одержувача.

6.7. Одержувач надає Благодійнику право на безумовне та безоплатне зберігання і використання всіх інформаційних матеріалів і творів, створених в рамках виконання Договору, в тому числі шляхом архівування на веб-сайті Благодійника щодо благодійної програми, указаної в статті 1 Договору, та забезпечення відкритого доступу до цих матеріалів.

VII. Зміни та доповнення до Договору

7.1. Всі зміни і доповнення до цього Договору чинні, якщо Сторони чи належно уповноважені ними особи підписали їх як додатки до цього Договору. Такі додатки вважаються невід'ємними частинами Договору.

7.2. Після підписання Договору або додатку попередні письмові та усні угоди Сторін, а також листування щодо таких змін і доповнень втрачають юридичну силу.

7.3. Договір і додатки зобов'язують Сторони та їх правонаступників. Якщо будь-яке положення Договору буде визнано таким, що суперечить законам України чи інших держав чи не може бути виконане, інші положення Договору зберігають силу і зобов'язують Сторони.

7.4. Після підписання цього Договору усі попередні переговори за ним, листування, попередні угоди та протоколи про наміри з питань, що стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу.

VIII. Припинення Договору

8.1. Дія цього Договору може бути достроково припинена на підставі:

- 1) письмового повідомлення Благодійника, якщо:

i) Одержувач виконує проект у такий спосіб, що цільове використання гранту відповідно до умов цього Договору стає неможливим;

ii) Одержувач не подає звіти та інші необхідні документи, або не виконує інших зобов'язань на підставі цього Договору протягом (словами і цифрами) днів після письмового попередження Благодійника;

2) письмового повідомлення Одержувача не пізніше ніж за 10 днів до дати припинення Договору, в якому вказані причини такого дострокового припинення.

8.2. З моменту одержання письмового повідомлення Благодійника, Одержувач не має права приймати жодних нових зобов'язань, що фінансуються за рахунок гранту, і має, якщо можливо, скасувати зобов'язання, які не було сплачено на момент одержання повідомлення.

8.2. У випадку відсутності кошторису або додаткового узгодженого рішення Сторін щодо дострокового припинення Договору, кошти гранту підлягають поверненню Благодійнику в повному розмірі.

Цей Договір оформлюється у двох примірниках українською мовою, кожен з яких є оригіналом і має однакову юридичну силу.

Реквізити та підписи Сторін

Додатки до Договору № _____ про надання цільової безповоротної фінансової допомоги фізичній особі

Додаток 1. Опис проекту (опис і графік заходів)

Додаток 2. Бюджет гранту і графік платежів Благодійника

Додаток 3. Графік надання звітів Одержувача

Додаток 4. Кошторис і графік витрат Одержувача

Договір № _____

**БЕЗКОШТОВНОГО КОРИСТУВАННЯ
НЕВИРОБНИЧИМИ ПРИМІЩЕННЯМИ**

м. Київ «__» _____ 20__ р.

Громадянин _____,
(ПІБ)який мешкає в Україні за адресою: м. Київ, вул. _____, _____,
кв. _____, далі Власник, з однієї сторони;і благодійна організація _____,
(назва)в особі _____,
(посада, ПІБ)

який діє на підставі статуту, надалі Користувач, з іншої сторони, уклали цей Договір про таке:

1. Предмет Договору

1.1. Власник передає, а Користувач приймає в безкоштовне користування приміщення за адресою: 49000, м. хх, вул. хх 00. Окремі приміщення площею 184 (сто вісімдесят чотири) квадратних метри (дві кімнати), а також окреме приміщення площею 4 (чотири) квадратні метри знаходяться на п'ятому поверсі.

1.2. Вказані приміщення надаються на підставі Цивільного кодексу України для використання в цілях, встановлених установчими документами Користувача.

1.3. Строк дії цього Договору встановлюється до тридцять першого грудня 20__ року. Після закінчення строку дії Договору Користувач має пріоритетне право укласти договір користування цими приміщеннями на узгоджених з Власником умовах.

1.4. Передання приміщень в користування здійснюється за актом здачі-приймання, з моменту підписання якого цей Договір набирає чинності.

2. Права та обов'язки Власника**Власник зобов'язаний:**

2.1. Надати невикорбані приміщення Користувачеві, починаючи з тридцятього січня 20__ року;

2.2. Забезпечити Користувачу безперешкодне користування приміщеннями згідно з Договором;

2.3. Видавати Користувачеві документи, які свідчать про укладення цього Договору і підтверджують місцезнаходження Користувача та його юридичну адресу;

2.4. Видавати за заявками Користувача постійні та разові перепустки до будинку, де знаходяться ці приміщення;

2.5. Самостійно або за власний рахунок ліквідувати наслідки пошкоджень цих приміщень, що сталися не з вини Користувача;

2.6. Перевіряти наявність і стан приміщень та інженерних приладів у цих приміщеннях;

2.7. Надати Користувачеві у користування інші приміщення в цьому будинку з такою самою площею, у разі проведення капітального ремонту.

3. Права та обов'язки Користувача

Користувач зобов'язаний:

3.1. Утримувати приміщення в задовільному технічному стані відповідно до норм санітарних, протипожежних правил, а також правил експлуатації встановленого в приміщеннях санітарно-технічного та інженерного обладнання;

3.2. Забезпечувати додержання правил громадського порядку;

3.3. Не допускати перевантаження електричних мереж і будь-яких дій, що можуть порушувати нормальні умови експлуатації інших приміщень;

3.4. Оплачувати вартість комунальних послуг по окремим рахункам Власника;

3.5. Попереджати Власника принаймні за 30 днів про дострокове припинення цього Договору і бажання достроково звільнити приміщення.

4. Гарантії та відповідальність

4.1. Права та обов'язки сторін за цим Договором є чинними для будь-яких правонаступників відповідних сторін чи у випадку зміни Власника чи складу керівних органів Користувача.

4.2. Сторони не несуть відповідальності за порушення Договору, які спричинено форс-мажорними обставинами, підтвердженими в установленому законодавством порядку.

5. Суперечки і припинення Договору

5.1. Сторони розв'язують усі суперечки щодо укладання і виконання Договору шляхом взаємних усних і письмових консультацій. У випадку неможливості

досягти згоди з окремих питань суперечки мають розв'язуватися в порядку, встановленому законодавством і міжнародними договорами України.

5.2. Зміни і доповнення до цього Договору вносяться шляхом підписання сторонами додатків, які є невід'ємною частиною цього Договору, а також відповідних актів. Односторонні зміни чи відмова від виконання умов цього Договору не визнаються.

5.3. Невиконання або неналежне виконання однією із сторін є підставою для дострокового припинення цього Договору на вимогу іншої Сторони за згодою сторін або за присудом компетентного судового органу України.

5.4. Власник має право достроково припинити дію цього Договору без відшкодування витрат Користувача в таких випадках:

- значне погіршення технічного або санітарного стану приміщень з вини Користувача;
- передання прав та обов'язків Користувача третім особам без письмового дозволу повірених осіб.

Цей Договір укладено в трьох примірниках українською мовою, кожен з яких має однакову юридичну силу. Після підписання цього Договору попередні переговори, листування та угоди щодо укладання і виконання цього Договору втрачають юридичну силу.

ВЛАСНИК

КОРИСТУВАЧ

Власник:

(Адреса, паспортні дані)

Підпис

Користувач:

(адреса, банківський рахунок, код ЄДРПОУ)

Підпис, посада представника

Додаток 9

СПАДКОВИЙ ДОГОВІР

Місто _____, «__» _____ 20__ року

Ми, особи, що підписалися нижче:

_____, що народився «__» _____ 20__ року в _____, ідентифікаційний номер за Державним реєстром фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів _____, мешкає та зареєстрований в місті _____, з однієї сторони, та _____, що народилась «__» _____ 20__ року в місті _____, ідентифікаційний номер за Державним реєстром фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів _____, проживає в місті _____, з іншої сторони, попередньо ознайомлені з правовими наслідками недодержання при вчиненні правочинів вимог закону, усвідомлюючи природу цього правочину та значення своїх дій, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, діючи вільно, на власний розсуд, за відсутності будь-якого примусу як фізичного, так і психічного, володіючи українською мовою, склали цей Договір про таке.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. За цим Договором _____ (надалі – Набувач), зобов'язується виконувати передбачені в ньому розпорядження _____ (надалі – Відчужувач), і в разі його смерті, набуває право власності на майно (надалі – Предмет договору), що є особистою власністю Відчужувача, і складається з _____ (перелік майна).

1.2. Квартира, що є Предметом цього Договору, однокімнатна, житловою площею _____ кв. м, загальною площею _____ кв. м.

Вказана квартира належить Відчужувачу на підставі Договору _____, та зареєстрованого Комунальним підприємством _____ року за реєстровим № _____.

1.3. Я, _____ – Відчужувач, стверджую та свідчу, що зазначена квартира на момент підписання цього Договору нікому не подарована, іншим

способом не відчужена, під заставою, заборорою (арештом) не перебуває, судового спору щодо неї, а також прав на неї у третіх осіб, як у межах, так і за межами України, немає, як внесок до статутного фонду юридичних осіб не внесена. Права малолітніх, неповнолітніх та третіх осіб щодо вищезгаданої квартири цим Договором не порушуються (п.6 ст. 203, ч. 1 ст. 405 ЦК України). Обтяжень, а також будь-яких прав у третіх осіб щодо цієї квартири немає. Відсутність заборони відчуження квартири підтверджується витягом № _____ від _____ року, виданим приватним нотаріусом _____ з Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна. Відсутність обтяження рухомого майна підтверджується витягом з державного реєстру обтяжень рухомого майна № _____ від _____, виданим приватним нотаріусом _____.

1.4. Загальна вартість цієї квартири, згідно витягу з реєстру прав власності на нерухоме майно, виданого КП _____ року за № _____ становить _____ (_____) гривню _____ копійок.

2. ЦІНА ДОГОВОРУ

2.1. Відчужувач та Набувач оцінюють Предмет договору у _____ (_____) гривню _____ копійок, що збігається з інвентарною оцінкою квартири.

3. ОБОВ'ЯЗКИ ВІДЧУЖУВАЧА

3.1. Зберігати квартиру у стані, що відповідає санітарним та технічним нормам щодо житлових приміщень й умовам цього Договору.

3.2. Попередити Набувача про права третіх осіб на квартиру та про всі відомі йому недоліки Квартири.

4. ПРАВА ВІДЧУЖУВАЧА

4.1. Вимагати належного виконання Набувачем його обов'язків за цим Договором.

5. ОБОВ'ЯЗКИ НАБУВАЧА

5.1. Надавати Відчужувачу довічне матеріальне забезпечення в натурі у вигляді житла, харчування, догляду, прибирання помешкання, прання особистих речей, надання необхідної допомоги та забезпечувати Відчужувача, відповідно до лікарських рецептів, відповідними лікувальними засобами та медикаментами незалежно від їх вартості.

6. ІНШІ УМОВИ

6.1. У зв'язку з посвідченням цього Договору приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу _____, накладається заборона на відчуження Квартири. З моменту укладання цього Договору Відчужувач може користуватись квартирою без права розпорядження нею. Заповіт, який Відчужувач склав щодо майна, вказаного у спадковому договорі, є нікчемним.

6.2. Право власності на Предмет договору переходить до Набувача після смерті Відчужувача. Приватному нотаріусу _____ міського нотаріального округу _____ подаються: свідоцтво органу цивільного стану про смерть Відчужувача, після чого нотаріус знімає заборону відчуження. Також після смерті Відчужувача приватному нотаріусу повертається первинний правовстановлювальний документ на нерухоме майно, яке було Предметом договору, та приєднується до примірника спадкового договору, що зберігається у справах нотаріальної контори. На повернутому примірнику правовстановлювального документу нотаріус робить відмітку про перехід права власності до Набувача у зв'язку зі смертю Відчужувача за спадковим договором. Лише після цього здійснюється реєстрація права власності Набувача на Предмет цього Договору.

6.3. Витрати у зв'язку з укладенням цього Договору сплачує Набувач.

6.4. У разі невиконання Набувачем розпоряджень Відчужувача, цей Договір може бути розірвано судом на вимогу Відчужувача, а також на вимогу Набувача у разі неможливості виконання ним обов'язків за цим Договором.

6.5. Цей Договір укладено у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, один з яких залишається на зберіганні в справах приватного нотаріуса, а другий примірник видається Набувачу.

Вимоги законодавства щодо змісту й правових наслідків правочину, що укладається Сторонами (в т.ч. ст. ст. 1302-1308 Цивільного кодексу України), їм роз'яснено нотаріусом. Сторони підтверджують, що цей Договір не носить характеру мнимої та удаваної угоди.

Відчужувач: _____

Набувач: _____

_____ року, місто _____, цей договір посвідчено мною, _____, приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу.

Договір підписано сторонами у моїй присутності. Особу громадян, які підписали договір, встановлено, їх дієздатність, а також належність _____ відчужуваної квартири _____, перевірено.

У відповідності до статті 210 Цивільного кодексу України, цей договір підлягає державній реєстрації.

Зареєстровано у реєстрі за № _____

Отримано плати за домовленістю.

Приватний нотаріус

_____ року, мною, _____, приватним нотаріусом _____ міського нотаріального округу, на підставі статті 73 Закону України «Про нотаріат» та у зв'язку з посвідченням цього спадкового договору накладається заборона відчуження зазначеної в договорі квартири № _____, яка належить _____ до розірвання договору або виконання всіх його умов.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Справлено плати згідно зі ст.31 Закону України «Про нотаріат».

Приватний нотаріус

Додаток 10

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ БЛАГОДІЙНИХ АУКЦІОНІВ

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок, розроблений на підставі норм Цивільного кодексу України та Закону України «Про благодійництво та благодійну діяльність», визначає етапи підготовки активів, які є у власності благодійників, до придбання на благодійному аукціоні (далі - аукціон) з метою залучення коштів або цінних паперів до благодійної діяльності (повна назва благодійної організації).

1.2. Заходи, пов'язані з придбанням активів на благодійному аукціоні, здійснюються після прийняття керівним органом благодійної організації письмового рішення про прийняття активів благодійника з метою проведення благодійного аукціону.

1.3. Якщо в переліку активів є майно, щодо якого законодавчі акти встановлюють регульовані державою або мінімальні ціни, початкова ціна таких товарів не може бути нижчою від установленної вказаними актами.

2. Порядок придбання активів на благодійному аукціоні

2.1. Для організації і проведення благодійних аукціонів (повна назва організації) відкриває окремі рахунки.

2.2. Організація і проведення аукціонів з придбання цінних паперів допускається виключно на фондовій біржі або цільових аукціонах, організаторами яких виступають товарні біржі, що отримали відповідну державну ліцензію.

3. Порядок підготовки проведення благодійного аукціону

3.1. Початкову ціну активів, що підлягають придбанню на благодійному аукціоні, визначає благодійник або, в передбачених законодавством випадках, сертифікований суб'єкт професійної оціночної діяльності. Незалежна оцінка вартості активів проводиться у порядку, визначеному Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

Благодійник, активи якого буде придбано на благодійному аукціоні, має право самостійно залучити для незалежної оцінки своїх активів суб'єкта оціночної діяльності, що відповідає указаним вище умовам.

3.2. Для організації та проведення благодійних аукціонів створюється аукціонний комітет, кількісний і персональний склад якого визначає виконавчий ор-

ган благодійної організації. До складу аукціонних комітетів можуть залучатись _____ (можна вказати категорії осіб, які не мають права брати участь у діяльності комітетів).

3.3. Благодійна організація не пізніше ніж за 15 днів до дня проведення благодійного аукціону оприлюднює в засобах масової інформації повідомлення (оголошення), яке повинно містити таку інформацію:

- 1) назву активу і кількість одиниць, що пропонується благодійниками, їх місцезнаходження;
- 2) відомості про активи (технічні характеристики, рік випуску, відновну вартість тощо);
- 3) початкову ціну активу;
- 4) суму коштів, що вносяться учасником перед початком аукціону (гарантійний внесок), назву банківської установи, її місцезнаходження та номер рахунка, відкритого для їх внесення;
- 5) кінцевий термін прийняття заявок учасників благодійного аукціону на придбання активів;
- 6) час та місце перевірки стану активів;
- 7) час та місце проведення благодійного аукціону;
- 8) місцезнаходження, номер телефону, час роботи аукціонного комітету.

3.4. Аукціонний комітет приймає і реєструє заявки від учасників на придбання активів із забезпеченням режиму конфіденційності інформації про учасників.

3.5. Фізична або юридична особа, що виявила бажання зареєструватись як учасник благодійного аукціону, сплачує на вказаний в повідомленні про благодійний аукціон рахунок реєстраційний внесок, розмір якого встановлює аукціонний комітет, а також уносить гарантійний внесок, який не повинен бути більше ніж 10% від початкової ціни лота.

3.6. Учасник благодійного аукціону разом із заявкою подає аукціонному комітету:

- 1) оригінал і копію документа, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, їх повноваження;
- 2) оригінал (або копію) документа про сплату реєстраційного внеску;
- 3) оригінал (або копію) документа про внесення гарантійного внеску.

3.7. Відомості про учасників благодійного аукціону письмово фіксуються аукціонним комітетом та містять:

- 1) порядковий номер (відповідно до порядку реєстрації);
- 2) номер лота, який учасник має бажання придбати;

- 3) для юридичних осіб-резидентів України – їх найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (далі – код за ЄДРПОУ). Для юридичних осіб-нерезидентів – їх найменування, місцезнаходження та країну, де зареєстрована особа;
- 4) для фізичних осіб, громадян України та осіб без громадянства – прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання та ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб-платників податку. Для іноземних громадян – прізвище, ім'я, країна та місце проживання за межами України.

3.8. При реєстрації учасники благодійного аукціону отримують картки з аукціонними номерами (відповідно до порядку реєстрації), за якими беруть участь в аукціоні, із зазначенням на звороті умов проведення аукціону.

3.9. Прийняття заявок на участь у благодійному аукціоні закінчується за один день до початку його проведення. Граничний термін прийняття заявок може бути продовжений на підставі рішення аукціонного комітету.

3.10. Зареєстрований учасник може відкликати свою заяву, письмово повідомивши про це аукціонний комітет не пізніше ніж за один день до початку аукціону. У такому разі гарантійний внесок повертається учаснику протягом п'яти банківських днів з моменту отримання заяви про відмову в участі в благодійному аукціоні, за вирахуванням платежів за банківські перекази.

Якщо зареєстрований учасник не з'явився на благодійний аукціон без поважних причин і цим зірвав його проведення, гарантійний внесок може бути повернений за його зверненням з вирахуванням витрат, пов'язаних з організацією такого аукціону.

3.11. Учасникам благодійного аукціону, які не були визнані переможцями, гарантійний внесок повертається протягом п'яти банківських днів з моменту підписання протоколу про проведення благодійного аукціону за вирахуванням платежів за банківські перекази.

3.12. Учасникам благодійного аукціону надається право перевірити стан активів за їх місцезнаходженням.

3.13. У день проведення благодійного аукціону здійснюється реєстрація учасників та запрошених осіб. Кожен учасник зобов'язаний подати посвідчення особи, квиток учасника благодійного аукціону, який одночасно є табличкою з аукціонним номером учасника і підлягає поверненню після закінчення аукціону. Запрошені особи зобов'язані подати вхідні гостьові квитки. Реєстрація розпочинається за ____ годин і закінчується за ____ хвилин до початку благодійного аукціону. Незареєстровані особи до торгів не допускаються.

4. Порядок проведення благодійного аукціону

4.1. Аукціонні торги проводить ліцитатор (ведучий), якого призначає (залучає) аукціонний комітет.

4.2. Благодійний аукціон починається з оголошення ліцитатором правил проведення аукціонних торгів, кроку аукціону (мінімальної різниці щодо початкової ціни), правил поведінки на благодійному аукціоні, порядку організації торгів за кожним лотом, санкцій, які можуть бути застосовані до присутніх на благодійному аукціоні за порушення правил проведення, а також іншої інформації, необхідної для проведення благодійного аукціону.

4.3. Стосовно кожного лота ліцитатор оголошує назву, коротку характеристику і початкову ціну. Торги щодо конкретного лота починаються з удару аукціонного молотка (гонга).

4.4. Кожен учасник або його представник може сповістити про готовність придбати лот двома рівноцінними способами: підняти табличку з аукціонним номером, що засвідчує прийнятність ціни, яку пропонує ліцитатор (пропозиція ціни без голосу), або без додаткових оголошень підняти табличку й одночасно оголосити свою пропозицію щодо ціни лота, яка мусить відрізнятись від ціни, названої ліцитатором, не менше ніж на крок аукціону і обов'язково кратною цьому кроку (пропозиція ціни з голосу).

4.5. У процесі торгів ліцитатор має право збільшувати або зменшувати початкову ціну виключно в порядку, визначеному шкалою кроку благодійного аукціону. Шкала кроку збільшення або зменшення ціни узгоджується аукціонним комітетом перед початком аукціону з урахуванням попиту та пропозиції.

4.6. Якщо після зниження ціни на один крок виявили бажання придбати лот одночасно два чи більше учасників, ліцитатор змінює ціну лота на певний відсоток кроку або оголошує пропозицію учасника, який називає ціну, що найбільше відрізняється від початкової ціни.

4.7. Якщо протягом трьох хвилин після триразового повторення останньої ціни не буде запропоновано вищої ціни, то ліцитатор одночасно з ударом молотка оголошує про придбання лота, називає остаточну ціну й номер переможця, під яким він зареєстрований як учасник аукціону.

4.8. Якщо протягом _____ хвилин після оголошення початкової ціни учасники не висловлюють бажання придбати актив за цією ціною, то ліцитатор має право поступово знижувати ціну лота не більше ніж на 5% кожного разу. При цьому остаточна ціна не може бути нижчою, ніж 50% початкової ціни.

4.9. Після закінчення торгів за кожним лотом ліцитатор оголошує про його придбання, називає остаточну ціну, аукціонний номер переможця і викликає переможця для підписання протоколу, який фіксує наслідки аукціону.

4.10. Після закінчення торгів за кожним лотом ліцитатор має право оголосити перерву, але не більше ніж на ... хвилин.

5. Порядок оформлення аукціонних документів та проведення розрахунків

5.1. Під час благодійного аукціону аукціонний комітет веде протокол, до якого заносяться:

- 1) початкова ціна та остаточна ціна активу;
- 2) відомості про переможця благодійного аукціону – учасника, який запропонував у перебігу благодійного аукціону найвищу (або найнижчу – для так званих голландських аукціонів) ціну.

5.2. Протокол підписують ліцитатор і переможець благодійного аукціону чи його представник. Аукціонний комітет затверджує протокол у день проведення благодійного аукціону. Копія затвердженого протоколу того саме дня видається переможцю.

5.3. Переможець, який відмовився від підписання протоколу, позбавляється права на подальшу участь в благодійному аукціоні. При цьому гарантійний внесок йому не повертається. Після відмови переможця торги за певним активом відновлюються лише за наявності двох або більше учасників.

5.4. Затверджений протокол є підставою для передання активу переможцю благодійного аукціону протягом ... робочих днів. Якщо переможець відмовився від прийняття активу, гарантійний внесок йому не повертається.

5.5. Переможець благодійного аукціону повинен внести зазначені в протоколі платежі негайно або не пізніше ... робочих днів, наступних за днем закінчення благодійного аукціону. Гарантійний внесок переможця для участі в благодійному аукціоні зраховується в рахунок загальної ціни активу.

5.6. Передача активів переможцеві благодійного аукціону здійснюється тільки після повної сплати ним коштів, указаних у п. 5.5.

Затверджено:

Рішенням Правління Благодійної організації «_____»

(Протокол № 3 від 00.00.20__ р.)

**Порівняльна таблиця оподаткування
благодійних внесків фізичних осіб у країнах ЄС
і деяких країнах-членах Ради Європи (*),
які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 року¹⁴**

Країна	Стандартна ставка податку на доходи фізичних осіб, %	Обмеження сукупного річного доходу, звільненого від оподаткування, %	Спеціальні умови та обмеження
Данія	36,5%-60%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 1950 євро) Окремі пожертви не менше 70 євро
Швеція	0%-59,0%	-	-
Бельгія	25%-55%	До 10%	Загальна сума пожертв обмежена (331,200 євро) Окремі пожертви не менше 40 євро
Нідерланди	0%-52%	Від 1% до 10%	Окремі пожертви не менше 60 євро
Австрія	21%-50%	До 10%	-
Велика Британія	20-50%	До 100%	-
Норвегія*	0%-47,8%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 750 євро). Окремі пожертви не менше 60 євро
Португалія	10,5-45,9%	До 15% (податковий кредит на 25% пожертв)	Якщо сума пожертв менша 15% річного доходу, 50% суми пожертв звільнено від податку
Греція	0-45%	До 10% (на 20% пожертви)	Лише кошти Окремі пожертви не менше 100 євро
Іспанія	24-43%	До 10% (податковий кредит на 25% пожертви)	Лише кошти та цінні папери
Італія	23-43%	До 2% (податковий кредит на 19% пожертви)	Лише кошти Загальна сума податкового кредиту обмежена (196 євро на 2011 рік)

¹⁴ Відомості про ставки податків за матеріалами <http://www.dits.deloitte.com>. та <http://www.taxrates.cc>. Відомості про податкові пільги на 2011 рік за матеріалами: European Foundation Center, (http://www.efc.be/Legal/Documents/ComparativeHighlightsOfFoundationsLaws_2011.pdf)

Країна	Стандартна ставка податку на доходи фізичних осіб, %	Обмеження сукупного річного доходу, звільненого від оподаткування, %	Спеціальні умови та обмеження
Німеччина	14-42%	До 20%	Загальна сума пожертв обмежена (100,000 євро на рік або 1 млн. євро протягом 10 років). Право переносити податкову знижку на майбутні періоди не обмежується
Ірландія	20-41%	До 50%	Лише кошти та акції Окремі пожертви не менше 250 євро Податкова знижка на пожертви, що перевищили 50% доходу, переноситься на майбутні періоди
Словенія	16-41%	До 0,3%	-
Франція	5,5-40%	До 20% (податковий кредит на 66-75% пожертви)	Альтернативний варіант: 75% пожертви на суму до 50,000 євро на рік
Люксембург	6-39%	До 20%	Загальна сума пожертв обмежена (1 млн. євро) Окремі пожертви не менше 120 євро
Мальта	15-35%	-	Скасовано на 2011 рік
Польща	18-32%	До 6%	Діє закон про «відсоткову філантропію»
Фінляндія	6,5%-30%	-	Лише пожертви до державних університетів (до 250,000 євро у 2010 р.)
Кіпр	0%-30%	До 100%	-
Латвія	25%	До 20% (податковий кредит на 25% пожертви)	-
Естонія	21%	До 5%	Загальна сума пожертв обмежена (3,196 євро)
Словаччина	19%	-	Діє закон про «відсоткову філантропію»
Угорщина	16%	-	Скасовано на 2011 рік Діє закон про «відсоткову філантропію»
Румунія	16%	До 2%	-

Країна	Стандартна ставка податку на доходи фізичних осіб, %	Обмеження сукупного річного доходу, звільненого від оподаткування, %	Спеціальні умови та обмеження
Туреччина*	15%-35%	До 5% До 10% для регіонів пріоритетного розвитку	-
Україна*	15-17%	До 4% сукупного оподаткованого доходу	Розмір податкової знижки не повинен перевищувати суму доходу, одержаного як заробітна плата
Чехія	15%	Від 2% до 10%	Окремі пожертви не менше 35 євро
Литва	0%-15%	-	Діє закон про «відсоткову філантропію» (до 2% суми сплаченого податку)
Швейцарія*	13,2%	До 20%	Окремі пожертви не менше 75 євро
Росія*	13%	До 25%	-
Болгарія	10%	До 5% на благодійні організації; до 15% на культуру і меценатство; до 50% на Червоний Хрест та лікування дітей за кордоном	Загалом пожертви не більше 65% річного доходу платника податку

Додаток 12

Порівняльна таблиця оподаткування донорів-юридичних осіб у країнах ЄС і деяких країнах-членах Ради Європи (*), які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 року¹⁵

Країна	Стандартна ставка податку на прибуток підприємств, %	Обмеження оподаткованого доходу (прибутку), %	Спеціальні норми
Мальта	35%	До 100%	Окремі пожертви не менше 2,320 євро для благодійних фондів у сфері охорони культурної спадщини
Франція	34,43%	20% (податковий кредит на 60% вартості пожертви)	Альтернативний варіант: до 0,5% загального річного доходу Право переносити податкову знижку на майбутні п'ять років
Бельгія	33,99%	До 5%	Лише кошти і твори мистецтва Загальна сума пожертв обмежена (346,000 євро) Окремі пожертви не менше 40 євро
Німеччина	30-33%	До 20%	Альтернативний варіант: до 0,4% загального річного доходу
Іспанія	30%	До 10% (податковий кредит на 35% вартості пожертви)	Альтернативний варіант: до 0,1% загального річного доходу
Люксембург	28,6%	До 20%	Загальна сума пожертв обмежена (1 млн. євро) Окремі пожертви не менше 120 євро
Норвегія*	28%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 750 євро)

¹⁵ Відомості про ставки податків за матеріалами <http://www.dits.deloitte.com>. та <http://www.taxrates.cc>. Відомості про податкові пільги на 2011 рік за матеріалами: European Foundation Center, (http://www.efc.be/Legal/Documents/ComparativeHighlightsOfFoundationsLaws_2011.pdf)

Країна	Стандартна ставка податку на прибуток підприємств, %	Обмеження оподаткованого доходу (прибутку), %	Спеціальні норми
Італія	27,5-31,5%	До 2%	Лише кошти До 100% на користь університетів та університетських ендавментів
Португалія	26,5-29%	До 120-150%	Загальна сума пожертв збільшується на спеціальний коефіцієнт
Швеція	26,3%	-	-
Велика Британія	26%	До 100%	-
Фінляндія	26%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 250,000 євро для державних університетів та 50,000 євро для інших благодійних організацій) Окремі пожертви не менше 850 євро
Нідерланди	25%	До 10%	Окремі пожертви не менше 227 євро
Австрія	25%	До 10%	-
Данія	25%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 1950 євро) Окремі пожертви не менше 70 євро
Україна*	23%	До 4%	-
Греція	20-24%	До 10%	Лише кошти
Ірландія	12,5	До 100%	Окремі пожертви не менше 250 євро
Естонія	21%	До 10%	Альтернативний варіант: 3% річних витрат підприємства, на які нараховуються внески на обов'язкове соціальне страхування
Туреччина*	20%	До 5% До 10% для регіонів пріоритетного розвитку	-

Країна	Стандартна ставка податку на прибуток підприємств, %	Обмеження оподаткованого доходу (прибутку), %	Спеціальні норми
Словенія	20%	-	Загальна сума пожертв обмежена (до 0,3% загального річного доходу) Додатково 0,2% загального річного доходу на пожертви для захисту від стихійних лих та інших нещасних випадків, а також для досліджень
Росія*	20%	-	-
Польща	19%	До 10%	-
Чехія	19%	5%-10%	-
Словаччина	19%	-	-
Румунія	16%	До 20%	Альтернативний варіант: до 3% загального річного доходу
Литва	15%	До 100%	-
Латвія	15%	До 20% (податковий кредит на 85% суми пожертв)	-
Ірландія	12,5	До 100%	Окремі пожертви не менше 250 євро
Угорщина	10-19%	До 20%	До 50% на користь визначених законом установ та фондів
Кіпр	10%	До 100%	-
Болгарія	10%	До 5% на благодійні організації; до 15% на культуру і меценатство; до 50% на Червоний Хрест та лікування дітей за кордоном	Пожертви обраховуються окремо, загалом можуть становити до 65% прибутку благодійника-юридичної особи
Швейцарія*	8,5%	До 20%	-

**Порівняльна таблиця щодо ставок податку
на додану вартість у країнах ЄС
і деяких країнах-членах Ради Європи (*),
які не є членами ЄС, станом на квітень 2011 року¹⁶**

Країна	Стандартна ставка на ПДВ, %	Знижена ставка на суспільно важливі товари і послуги, %
Данія	25%	-
Норвегія*	25%	14%
Швеція	25%	6%, 12%
Угорщина	25%	5%, 18%
Румунія	24%	5%, 9%
Фінляндія	23%	9%, 13%
Португалія	23%	6%, 13%
Греція	23%	6,5%, 13%
Латвія	22%	12%
Польща	22%	3%, 7%
Ірландія	21%	4,8%, 9%, 13,5%
Бельгія	21%	6%, 12%
Литва	21%	5%, 9%
Україна*	20%	-
Австрія	20%	10%
Чехія	20%	10%
Словаччина	20%	10%
Болгарія	20%	9%
Естонія	20%	9%
Словенія	20%	8,5%
Італія	20%	4%, 10%
Великобританія	20%	5%
Франція	19,6%	2,1%, 5,5%
Німеччина	19%	7%
Нідерланди	19%	6%
Росія*	18%	8%, 10%
Мальта	18%	5%, 7%
Іспанія	18%	4%, 8%
Туреччина*	18%	1%, 8%
Кіпр	15%	5%, 8%
Люксембург	15%	3%, 6%, 12%
Швейцарія*	8%	2,5%, 3,8%

¹⁶ Відомості про ставки податків за матеріалами <http://www.dits.deloitte.com>. та <http://www.taxrates.cc>.

Як здійснювати благодійну діяльність в Україні згідно з новим Податковим кодексом

Вінніков Олександр Юрійович,

Мережа розвитку європейського права

Лациба Максим Валерійович,

Український незалежний центр політичних досліджень

Випусковий редактор *Олена Герус*

Дизайн обкладинки і макетування *Сергій Герасимчук*

Вичитка та коректура *Поліна Савчук*

Оригінал-макет виготовлено на обладнанні

Українського незалежного центру політичних досліджень

01034, м. Київ, вул. Лисенка, 8, оф. 9

Тел./факс: (044) 279-2435, 599-4251

ucipr@ucipr.kiev.ua, <http://www.ucipr.kiev.ua>

Підписано до друку 30.09.2011 р. Формат 70x100/16.

Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура FuturisC.

Ум. друк. арк. 7,2. Фіз. друк. арк. 7,75. Тираж 1000 прим.

Віддруковано у друкарні ТОВ «Агентство «Україна»

01034, м. Київ, вул. Гончара, 55

(Свідоцтво про реєстрацію серії ДК № 265 від 30.11.2000 р.)